לציונות—לסוציאליזם—לאחוּת עמים

על המשמר

יום ג', ט"ז באדר תשמ"ז, 17 במרס 1987 / שנת מ"ד מס' 13296 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

חשד: מיליוני דולר שולמו כשוחד למנהיגים איראניים

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — חוקרים בצוותו של השופט החוקר הבלתי־תלוי לורנס וולש, הבודק היבטים פליליים של הפרשה האיראנית, חושדים, כי מליוני דולרים מכספי העיסקה האיראנית שולמו כשוחד למנהיגים איראניים ולאנשי סיעותיהם. המדובר ביו"ר בית־הנבחרים, האייטולה ראפסאנג'אני ובירייבו לירושת חומייני, האייטולה מונטאזרי.

בהתפתחות מפתיעה נודע, כי בפברואר השנה העבירה שדרית הטלוויזיה ברברה וולטרס מסר מהמתווך האיראני מנוצ'אר גורבאניפאר לנשיא רייגן. המסר, אשר על־פי הידוע עוסק, בין השאר, בתשלומי השוחד למנהיגים האיראניים, נמסר על־ידי וולטרס לבית הלבן.

במשרד המשפטים האמריקני מסרבים לראות את הפרשה כסגורה

„סיוע מכספי הממשלה לפולרד ירע את מצבה של ישראל" — אומרים בוושינגטון

דוברים אמריקניים הכחישו אתמול דבריו של רבין כאילו ישראל הסכימה לחקירתו של אל"מ אביאם סלע בתנאי שתוענק לו חסינות ● בעתיד הקרוב יוחלט אם להגיש כתבי אישום נגד רפי איתן, יוסי יגור ואירית ארב ● נמשכת החקירה בחשד כי היו לישראל מרגלים נוספים מלבד פולרד

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מקורות בממשל האמריקני הכחישו אתמול את דבריו של שר־הבטחון יצחק רבין כי אל משרד המשפטים האמריקנים פנו בזמנו עורכי דין ישראליים והציעו חסינות לאל"מ אביאם סלע תמורת גילוי שמות של אנשים בארה"ב שהעבירו לישראל מידע באורח לא חוקי. המקור במחלקת המדינה ובמשרד המשפטים אמרו כי לא היו דברים מעולם.

במשרד המשפטים אין רואים עדיין את פרשת פולארד סגורה. בעתיד הקרוב יהיו דיונים אם להגיש כתבי אישום נגד רפי איתן, יוסי יגור, ואירית ארב ועדיין נמשכת הבדיקה בחשד כי לישראל היו מקורות נוספים בממשל האמריקני לבד מפולארד.

בינתיים אמרו אתמול עורכי הדין של פולארד, האחים ג'יימס וצ'ארלס הייל כי עדיין לא הגיע אליהם שום סכום כסף מישראל על חשבון שכר טירחתם בפרשת פולארד.

בסף ממשלתי פסול

מקור במחלקת המדינה אמר אתמול כי אם המדובר בכסף של אזרחים פרטיים אין למחלקת המדינה דיעה בעניין, אך אם מדובר בכסף של ממשלת ישראל, גילוי כזה עתיד להרע את מצבה של ישראל ברעת הקהל האמריקנית. המקור גם תהה אם במקרה של משלוח כסף פרטי מישראל לטובת בני הזוג פולארד, אין לראות בכך מתן אישור רשמי להוצאת מטבע חוץ מהמדינה לצורך פעולה ישראלית רשמית לטובת בני הזוג.

בממשלה „לא יודעים" אם ישראל מגישה סיוע כספי למשפחת פולרד

בלשכת ראש־הממשלה ובמשרד החוץ סרבו לאשר או להכחיש הידיעה כי ישראל סייעה בסכום של 80 אלף דולר לפרקליטי הזוג פולרד ● האב, מוריס פולרד תקף בחריפות מנהיגי ישראל: ישמור אותנו האל מפוליטיקאים שחצנים וטפשים ● גם הוא אמר כי אין לו מידע על סיוע כספי כלשהו ● הוועד לאיסוף תרומות בת"א התפרק — הוועד בירושלים ממשיך בפעולתו

אלוף ירון, השגריר פיקרינג, והמזכיר מארש / ידיעה בעמ' 2 (צילום: א. ליבק, באדיבות „חדשות")

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

בלשכת ראש־הממשלה ובמשרד החוץ לא אישרו אתמול את הידיעה ששודרה ב„קול ישראל", לפיה ישראל מסייעת לפולארד מיוע כספי, שהסתכם עד כה ב־80.000 דולר. הידיעה, עם זאת, לא הוכחשה.

על־פי הידיעה הבטיחו גורמים ממלכתיים בישראל למשפחת פולרד כי יגישו לה סיוע נוסף, כדי לשלם את שכר טרחת עורך־הדין.

„לא יודע"

יועץ ראש הממשלה לענייני תקשורת אבי פזנר אמר אמש „אני אישית לא יודע על כך. אנו לא נתייחס עכשיו לשום שאלות הנוגעות לפרשת פולרד. יש ועדה הבודקת את הנושא. כל השאלות תיבדקנה, וכשיצאו המסקנות לאור, כל השאלות תיענינה".

אביו של ג'ונתן פולרד, פרופ'

(המשך בעמוד 4)

דבין: ישראל לא מנהלת שום פעולות ביון בארה"ב ● עמוד 2
ירב: סיפוח הגולן הביא עלינו רק צרות ● עמוד 2
נציגי אש"ף בצרפת הכריזו על הברחם במדינת ישראל ● עמוד 4
סטודנטים חיפשו בלפידים אחר שר־האוצר ● עמוד 20
הישג לימין בפינלנד ● עמוד 4

ועדת משפטנים בינלאומית: דיקטטורה איומה בדרא"פ

זנווה. — משלחת בין־לאומית של משפטנים, שערכה זה עתה חקירה של שלושה שבועות בדרום־אפריקה, הגדירה אתמול מדינה זו כ„דיקטטורה איומה במסווה של דמוקרטיה".

במסיבת עתונאים בז'נווה, הכריזו ארבעת המשפטנים (אנגלי, שוויצי, אירלנדי וגרמני), שנשלחו לדרום־אפריקה על־ידי ועדת המשפטנים הבין־לאומית, כי חקירתם נועדה להמציא הוכחה „מדעית", כי המנהיגים הלבנים של פרטוריה גיבשו „בחשאי — בעזרת מועצת הבטחון הדרום־אפריקנית — ומחוץ למיבנה הרשמי", אמצעי דיכוי נגד הרוב השחור.

המשפטנים אמרו, כי כוחות הבטחון חופשים למעשה על סמכויות בלתי־מוגבלות ואין עליהם לחשוש כלל מפני בתי־המשפט.

„ילדים סובלים מעינויים ומהתעללות פיסית מצד כוחות הבטחון. נראה, כי יש שימוש נרחב בהלם חשמלי ובגאז מדמיע נגד עצירים. שני שישית שאינן משאירות סימנים נראים לעין. ילדים נפצעו קשה ואפילו מתו כתוצאה מכך," נאמר בדו"ח. (ע.י.צ. עדר)

שולט במי

פרשת פולארד היא קצה קרחון בשורת של נושאים. אחד הנושאים הקשים ביותר להתייחסות ונקיטת עמדה הוא מעמדו ודרך פעילותו של „המוסד", ושאר שלוחות הביון של ישראל, קהיליית המודיעין. הזוקה מטבע הדברים לחיסיון ואיפול מלא על פעולותיו, נחשפת בשבועות אלה לא רק בפרשת פולארד. אלא גם בפרשת זיוף הדרכונים הבריטיים. פרשת זיוף הדרכונים „סגורה" פחות או יותר מבחינה דיפלומטית, אך בדומה לפרשת פולארד היא מעלה שאלות ותמיהות שאין הדין לתת עליהן תשובה כלשהי.

השאלה המרכזית היא, האם לא יצאה קהיליית המודיעין לחלוטין מכלל שליטת הדרג המדיני. יצחק רבין הודיע אמש בבטחון נחרץ שאין פרשות נוספים בארה"ב. עד כה טען הדרג המדיני באותה נחרצות שלא ידע על הפעלת פולארד. אם כך, מאין יודע השר רבין שאין מארגנות־חברות סוכנים ישראליים נוספים?

ואם מכיר רבין את פעילויות המוסד ושלוחותיו טוב כל כך, אולי חשוב גם קודמו על העסקת פולארד, למרות הכחשותיהם הנמרצות? שתי האפשרויות מעוררות, אם כן, דאגה. אם אכן אין הדרג המדיני שותף לפעולות חשובות של המוסד, הרי שגדל, תחת מסך החשאיות, מנגנון פיא. שביכולתו לא רק להביא מידע אלא גם להניע מהלכים מדיניים, לבנות סיטואציות חדשות ולהעמיד את הדרג המדיני בפני עובדות שאין ממן חזרה. זו אינה חזות שווא, טיבם של גופים הממונים על השגת מידע חסוי, והעובדים בתנאי חשאיות וכמעט ללא בקרה, לאבד את מנגנוני האזהרה הפנימיים שלהם וליצור הלות מסוכנת של המערכת הפוליטית במעשיהם ובהערכותיהם. חיל המודיעין נתפס במלחמת יום־הכיפורים, והמוסד נתפס בהערכות שגויות ובפעולות בעלות אופי פוליטי במלחמת לבנון. בשני המקרים ניסו הגופים לנהוג כגופים פוליטיים במקום להסתפק בתפקידיהם — השגת מידע ועיבודו לשימוש הגופים הפוליטיים.

אם אכן יודע רבין בבטחון שאין מרגלים ישראליים נוספים בארצות הברית, מן הסתם הוא מבסס את ידיעתו על מבנה מלשונא של העברת מידע וייעוץ מודיעיני לממשלה. גם מהאפשרויות הזו אפשר ללמוד כי בהערכותיו הדרג המדיני מתודרג על־ידי קהיליית המודיעין ועליו להיות מלבד המלצות ועדת אגרנט עדיין לא נמצאה הדרך לפירוש עצמאי של החומר המודיעיני בידי המערכת הפוליטית. רצוי היה, לאור הפרשות האחרונות שהמבנה כולו יעבור ניעור וריענון. אם לא ישלוט הדרג המדיני בקהיליית המודיעין, תשלוט היא בו.

לקראת הגשת דו"ח המימשל המותח ביקורת על ישראל
הקבינט ידון בצמצום היחסים עם דרא"פ

סבורים שבדו"ח שיוגש לקונגרס תהיה כלולה המלצה שלא לאשר הסיוע הצבאי לישראל אם לא תנתק קשריה עם דרום־אפריקה ● בהצעות שיוגשו לישיבת הקבינט מחר מדובר על „הפסקה הדרגתית בסחר" ● שרון, ארנס וויצמן מתנגדים לכל שינוי

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הקבינט ידון בישיבתו השבועית ביום ד' ביחסי ישראל־דרום־אפריקה. הדיון בקבינט ייערך בעקבות טיוטת הדו"ח שהמימשל האמריקני עומד להגיש לקונגרס על המדינות, המקבלות סיוע צבאי מארה"ב ומקיימות קשרי מסחר בתחום הצבאי עם דרא"פ.

ביקורת בדו"ח האמריקני

בירושלים עדיין לא ידועים פרטי הדו"ח האמריקני, אך מעריכים שישראל תחובר בו בביקורת רקה. כידוע, יש באפשרות הקונגרס לא לאשר או לאשר באורח חלקי את הסיוע הצבאי לישראל, ונראה כי הקונגרס ינקוט בצעדים כאלה אם תוך מחצית השנה מעת מסירת דו"ח המימשל לקונגרס לא תנתק ישראל את קשרי המסחר הצבאיים שלה עם דרא"פ.

לצמצם שיתוף הפעולה

לפני הקבינט יובאו מספר הצעות, שמטרתן לצמצם את שיתוף הפעולה עם דרא"פ. נודע, כי ההצעות אינן מרחיקות לכת. מדובר בהן על הפסקת סחר הדרגתית והליכה בעקבות מדינות אירופה. עם זאת, ההצעות החדשות נועזות יותר מהחומר המעשה שאפיין עד כה את תגובת הממשלה בנושא זה. נודע, כי בין ראשי המתנגדים לכל שינוי בשיתוף הפעולה בין ישראל ודרא"פ נמנים השרים אריאל שרון, משה ארנס ועזר וייצמן.

הסטודנטים מתכוננים להפגנה המונית נוספת בי"ם ביום ד'

זאת למרות הבטחות פרס לראשי הסטודנטים, שינסה להשפיע על הנהלת הסוכנות לתמוך בהשכלה הגבוהה וכמו כן ינסה לזרז את עבודת ועדת נבון

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

אלפי סטודנטים צפויים להשתתף בהפגנת־ענק, שתקיים התאחדות הסטודנטים ביום ד', מול משכן הכנסת ובקרית הממשלה בירושלים, במחאה על הכוונה להעלות את שכר הלימוד באוניברסיטאות.

אתמול סיכמו ראשי הסטודנטים עם המשטרה את פרטי ההפגנה. לפי התוכנית, יקיימו הסטודנטים תהלוכה מאזור המלונות בקרית משה דרך שדרות רופין ושדרות קפלן עד משכן הכנסת. בעת התהלוכה תחסום המשטרה את התנועה.

המשטרה הסכימה שקבוצה של כמה מאות סטודנטים יפגינו גם מול משרד האוצר וייתכן שגם מול משרד הראש הממשלה, במקביל להפגנה המרכזית מול הכנסת.

ראשי הסטודנטים הבטיחו למפקד משטרת ירושלים, כי ייעשה כל מאמץ למנוע עימות בין המפגינים למשטרה, כפי שאירע בהפגנה לפני שבוע.

ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס הבטיח אתמול לראשי הסטודנטים, כי ישתמש במלוא כוח השכנוע שלו, כדי להשפיע על הנהלת הסוכנות, שתתמוך בהשכלה הגבוהה במגמה לחלצה ממצוקתה. דברים אלה מסר לכתבנו יושב ראש ארגון הסטודנטים של מפלגת העבודה עמית נור.

פרס דיבר בפגישה שקיים עם ראשי הסטודנטים, ברובם חברי מפלגתו. ביניהם היו יושב ראש ההתאחדות הארצית דוד ברקן, יושב ראש הסטודנטים של ירושלים אורי בן חור, חבר לשכת העבודה אופיר פינס, צביקה קינר, יוסי כהן ואחרים. ראשי הסטודנטים הופיעו מחופשים לרוטשילדים, אך הבטיחו לפרס כי אין להם כל קשר משפחתי לרוטשילדים. פרס הבטיח, כי ינסה לזרז את עבודתה של ועדת נבון לתביעת שכר הלימוד, ועדה זו משותקת עתה, בשל נסיעת נשיא הליכוד בוועדה, השר גדעון פת, לחו"ל.

מטרת הסטודנטים היא להניע את הממשלה לקבל החלטות ברבר גובה שכר הלימוד בשנים הקרובות עד סוף חודש א.

ההסתדרות תובעת מוועדת זוסמן להגיש דו"ח ביניים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות קראה אתמול, בישיבתה השבועית, לוועדת זוסמן, הבודקת, זה כמה חודשים, את מבנה השכר בשרות הציבורי להגיש דו"ח ביניים, לקראת פתיחת המו"מ על הסכמי המסגרת במשק. ועדת זוסמן היתה אמורה להגיש את המלצותיה עוד בתחילת השנה.

הוועדה המרכזת החליטה לתבוע זירוז חקיקת חוק שכר המינימום, שלו מתנגדים בחריפות המעסיקים הפרטיים. מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר, כי אם יתברר שהצעות המעסיקים, במסגרת המו"מ העתידי, אינן פחות טובות מהצעות החוק, אז אפשר יהיה לדחות את צעדי החקיקה.

יושב־ראש המחלקה לעובדת השכירה, עליזה תמיר, העלתה את נושא שכר המינימום לסדר היום. היא הציגה נתונים של הביטוח הלאומי. המורים כי מאז 72, עת נחתם ההסכם הראשון בין ההסתדרות לבין לישכת התיאום של הארגונים הכלכליים, חלה ירידה מתמדת בשיעור שכר המינימום, שהגיעה בשנת 85' לשפל של 30.5 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

כתבנו מציין כי בשיחות תמשי שוררת מורת רוח נוכח שחיקת השכר, עקב הצעדים הכלכליים האחרונים. בהסתדרות חוששים מפני עיצומים ושביתות אפשריים של כמה קבוצות עובדים, מעבר לאלה הנכללות במערכת הבחירות, בלא שאפשר יהיה להשתלט על המצב. פירסום דו"ח ביניים עשוי להרגיע את הרוחות.

הסערה גרמה נזקים באילת; הכינרת עשויה לגלוש...

מאת בצלאל רובין, כתב „על המשמר"

נזקים כבדים מיותר שטרם נאמדו נגרמו אתמול לחופי הרחצה של אילת, ולמספר ניכר של מפינות, כתוצאה מסערה דרומית בעוצמה בלתי רגילה שפקדה את מפרץ אילת בימים האחרונים.

לפחות ארבע סירות טבעו בים, ביניהן שתי ספינות של מועדון השיט. סירת זכוכית של „מועדון הים התיכון" ראבשה סרטית הושלכו על ידי הגלים אל החוף ונחתו עליו. אלמוגים, בין גרמו נזקים לכמה יאכטות. שלא הצליחו למצוא מסתור מהסערה. מרכית היאכטות וספינות התיור עזבו במפראי שבת את המרינה ומצאו מסתור במעגן המסחרי של הנמל.

רוב שעות הלילה, הגיעה מהירות הרוח לעוצמה של 30 קשר לשעה וגובה הגלים לארבעה מטרים. בשל עוצמת הרוח, הופסקה אתמול בבוקר העבודה בנמל. עם שוך הסערה בשעות אחר הצהריים, חודשה עבודת טעינת האוניות.

נזקים נגרמו לאחד הרציפים בנמל. גלי הים נגסו בקרקע וגרמו נזק רב לשטח הצפוני של הנמל המיועד לקליטת עריכת מכולות, נוסעת. משגבות הסערה בשעת הבוקר המוקדמות, הגיעו הגלים עד לפאתי בתי המלון, הגלים הגבוהים שטפו את כל החוף הצפוני. הנזקים הכבדים ביותר נגרמו לחוף בחוף טאבה, שם שטפו גלי הים את סוכת הצל את כל סככות הצל, את חדרי המגורים המבוּדים של אנשי משמר הגבול ומינהל טאבה וכן שטפו אוהלים רבים.

גם כפרו של רפי נלסון נפגע קשה. ויויו וג'ניו, ימאים ותיקים סיפרו אתמול שסערה בעוצמה כזו לא זכורה להם זה שנים רבות. סערה דומה בעוצמה וזה פקדה את מפרץ אילת באותו זמן, כלומר לפני 16 שנים.

הכינרת תגיע למפלס מקסימלי

מפלס הכינרת עלה בימים האחרונים בעשרות ס"מ. כמויות עצומות של מים משיכות לנקז לאגם מתנקזים השונים בגולן ובגליל העליון גדותיהם. אנשי מינהלת הכינרת משקיפים ומאמינים שעד סוף החורף יעלה המפלס עוד במטר ותגיע למפלס המקסימלי. „לא נתפלא אם הכינרת תעלה על גדותיה ונאלץ לפתוח את הסכר דגניה", אמרו במינהלת.

בצפון הגולן עדיין הסומים כמה כבישים בעקבות השלגים שירדו לאחרונה. באזור חרמון ממשיך לרדת שלג, שגובהו חסר העקרים ברכבל העליון לכמה מטרים.

משלחת מעזה ביקשה משר הביטחון לבנות נמל בעיר

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

שר הביטחון רבין נפגש אתמול בלשכתו עם חמישה אנשי עסקים מהרצועה: עיסאם אשאווה, קרובו של ראשד אשאווה (ראש העיר לשעבר), פעיל של אנרוא, ארגון אמריקני, שבאמצעותו בין היתר, מעבירה ירדן כסף לרצועה; כמאל א' עוייה, ראש אגודת מגדלי הירקות דיר אל באלח; אשאווה, בן אחיו של ראשד ראג'י מורתג'ה ועני האשם, כולם פרדסנים ויצואני הדרים.

המשלחת ביקשה משר הביטחון להקים נמל בעיר, להקלת יצוא ההדרים והירקות, מתן אישור ליצוא הדרים לאירופה והקלה במיסים.

רבין לא דחה על הסף את התביעה להקים נמל, אך היתנה זאת בכך שיהיה מימון מתאים ממקורות עצמיים או ממקורות חוץ, והציע לבדוק את הבקשה להקלה במיסים.

וחיצוא לאירופה.

אנשי המשלחת הודו, כי הפרות חסדר ברצועה וכל שנילווה לחן, מהווה מטרד לאוכלוסיה. הפגישה עם החמישה נערכה במסגרת המגעים הדרושה לשפר את רמת השירותים ואיכות החיים ברצועה בצד יד חזקה" נגד מפירי הסדר.

3 הרוגים ו־3 פצועים בכבישים מאז מוצ"ש

מאת ביצה רימון ויואב אביב, כתבי „על המשמר"

עירית שטיינברג חיילת בת 19 מפתח־תקוה נהרגה במוצאי שבת בתאונת דרכים. חברה ניר גגיך בן 19 מפתח תקוה נפגע באותה תאונה קשה.

בתאונה אחרת שהיתה ביום ראשון בבוקר בכביש בחן נפגע קשה החייל נסים אלון מאחיטוב, אחרי שרכבו התנגש חזיתית ברכב שבו מולה. נהגת הרכב מלכה לפידות בת 31 ממושב גן יאשיה, ונפגעו אנושות והועברה לבית־החולים.

משטרת מרחב חיפה עצרה אמש חשוד בפגיעה ברמאה שגרמה מותו ברחוב מוריה בחיפה. החשוד, שנעצר על ידי המשטרה הוא הארם שהודיע על הימצאות גופתו של הרוצאה בדרך הוא חשד כי הוא פגע בו, עם מכוניתו ונמלט מהמקום.

הולך רגל גדרס אמש למוות בעת שחצה את הכביש ברחוב הראשי בכרמיאל. נהג המכונית הדורסת נעצר לחקירה.

הרמטכ"ל משה לוי יחל בשבוע הבא במסע פרידה

אבי בניהו, כתבנו „על המשמר"

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי יחל בשבוע הבא במסע פרידה מיחידות צה"ל ברחבי הארץ.

הרמטכ"ל יוועד לשיחות עם מפקדים וחיילים ויסכם איתם את תקופת כהונתו, תוך שימת דגש על יעדי צה"ל בעתיד. הרמטכ"ל היוצא יפרסם גם איגרת פרידה אישית שתופץ בין חיילי ומפקדי צה"ל.

בינתיים נותרה עומדת, בעינה שאלת מועד החלפת הרמטכ"לים, אולם גורמים יודעי דבר טוענים, כי ברור לכל שרן שומרון יכנס לתפקידו ב־19 באפריל על פי החלטת הממשלה.

מ"מ ורה"מ ושר החוץ שמעון פרס עם ילדי ירושלים, לרגל חג הפורים (צילום: ירון קמינסקי)

צופים נזעמים בעדלאידע: בשביל מה משלמים האגרה?!

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

רבים מהתושבים שהצטופפו אתמול על מדרכות ת"א יחד עם ילדיהם בנסיון נואש לראות משהו מנפלאות העדלאידע המתחדשת, הרמו וגרפו אתמול את הטלוויזיה, שלא העבירה את האירוע בשידור חי, והסכה מהם את ההצטופפות הסרת התכלית הזו. „בשביל מה אנחנו משלמים את האגרה?" — שאלו המתוסכלים. דוברת הטלוויזיה החנוכית, דפנה וייס, הגיבה אתמול על כך ואמרה, כי הטלוויזיה החינוכית שידרה לאורך כל היום תוכניות חג יוצאות מן הכלל, כמו „פרפר נחמד", „רחוב סומסום" ועוד, ואיש לא שקל את האפשרות להעביר את העדלאידע בשידור חי. „גם בדיעבד איני רואה מקום לשידור מעין זה" — אמרה וייס. מפיקת „שמיניות באוויר", שוש עינב, מסרה אתמול כי בתוכנית שתשודר היום בשעה 17.30 ישודרו קטעים נבחרים מן העדלאידע, ומי שהחמיץ אתמול — יוכל לצפות בארועי העדלאידע היום אחר הצהרים. במקום „שמיניות באוויר" של יום ד' ישודר הפסטיבל, שצולם גם הוא על ידי הטלוויזיה העברית.

מחלוקת נטושה על הפעלת מוקד נט"ן בבאר־שבע

מגן דוד אדום לא יפעיל מוקד הפעלה של ניידות טיפול נמרץ בבאר־שבע, בניגוד לתוכנית להפעלתו בעוד שבועיים — הודיע אתמול מנכ"ל מד"א עמוס לוריא, במכתבים לראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן ולמשרד הבריאות. לוריא הסביר את ביטול הפעלת המוקד באי הסכמה של הנהלת המרכז הרפואי סורוקה להתחייב להפעלת המוקד לטווח ארוך.

המנהל האדמיניסטרטיבי של סורוקה, שלום בראשי, אמר בתגובה, כי ביום עומד לרשות המרכז הרפואי צוות הפעלה של רופאי נט"ן, אך צוות זה יסיים את עבודתו בסורוקה בתוך שנה ועדיין לא ברור אם ניתן יהיה לגייס צוות רופאים שיחליף את הצוות הנוכחי.

נבון מגנה הפצת חוברת השוללת גיוס בנות דתיות

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון הודיע כי הוא מתנגד להפצת חוברת המגנה גיוס בנות דתיות לצה"ל. החוברת הופצה באחרונה בבתי ספר דתיים שלא על דעת אנשי משרד החינוך. המשרד גם אינו יודע מי הגוף העומד מאחורי הפצה זו.

השר אמר, כי הוא מתנגד לכל מה שנאמר באותה חוברת אנונימית והודיע כי הנהלת החינוך הדתי במשרד החליטה לפרסם מחדש הנחיות על מדיניותה בקשר לשרות לאומי וצבאי לבנות. בהנחיות אלה תהיה התייחסות גם לשלילת הפצת החוברת.

נפתח בית ספר לוועדי עובדים בתל־אביב

מאת כתבנו לענייני עבודה

בית ספר לוועדי עובדים, שיפעל בשתי רמות נפתח בשבוע שעבר בבית חבורי בתל־אביב, בשיתוף בין מועצת פועלי תל־אביב והמחלקה להכשרת פעילים בהסתדרות.

בבית הספר ילמדו אנשי הוועדים, במסגרת של 80 שעות. הם ישמעו הרצאות בדיני עבודה, משק וכלכלה, מועצות יצור, ביטוח לאומי, יחסי אנוש, ניהול קופות ועוד.

מזכיר מועצת פועלי תל־אביב טדי קאופמן אמר בטקס הפתיחה, כי במאבק על זכויות העובדים לא יוכלו העובדים להצליח, אם נציגיהם לא ילמדו באופן שיטתי את הנושאים העומדים על הפרק.

חייל צה"ל נעדר זה עשרה ימים

חייל צה"ל תושב אשקלון נעדר מביתו זה 10 ימים. החייל רפי בוארציו בן 19 יצא מביתו באשקלון ב־9 במרץ ומאז נעלמו עקבותיו. להלן תיאורו: גובהו 174 ס"מ, מבנה גופו רזה, שיערו שחור וקצר, עיניו חומות.

לבוש מכנסיים אפורים, חולצת טריקו לבנה־ארוכה, ונעל נעלי ספורט לבנות מדגם „אומגה".

כל היודע דבר על מקום הימצאו מתבקש לרווח על כך למשטרה הקרובה. (עתי"ם)

דליקה פרצה במפעל לתיקים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אמש פרצה שריפה במפעל המייצר תיקים ברחובות. מכבי האש הצליחו להשתלט על האש. מידת הנזק טרם ידועה.

סמוך לשעה 7.30 פרצה שריפה במחסן חיצוני של מפעל „קל גב" שבשכונת מילצ'ן ברחובות. האש התפשטה במהירות פנימה וגרמה לנזק רב. למקום הגיעו כוחות משטרה שחסמו את הדרך ושתי מכוניות כיבוי מתחנת רחובות, שהשתלטו על האש כעבור כשעה. השריפה לא גרמה לפגיעות בנפש אך המשטרה, החוקרת כי מדובר בהצתה, טרם הצליחה לאמוד את מידת הנזק שנגרם למפעל.

צלבי קרס על בניין קצין העיר

צלבי קרס נתגלו אתמול על קירות בניין קצין העיר תל־אביב, ברחוב שניאור 14.

כזכור נמצאו גם לפני שבוע צלבי קרס על כמה בנייני ציבור. (עתי"ם)

נהג האמבולנס יילד תינוקת

בשעת לילה מאוחרת, בקור עז, יילד נהג אמבולנס של מד"א אבי דהן מקרית שמונה צעירה שהחלה ללדת במעלה הכביש התלול בין ראש פינה לצפת.

הנהג, שזו הלידה הראשונה שקיבל, התרגש מאוד וניסה תחילה להעזיק עזרה. משנוכח כי הטיפורים קלושים, עקב השעה המאוחרת, יילד את האשה. כעבור כ־20 דקות נולדה תינוקת במשקל 3 ק"ג בריאה ושלמה. הנהג המשיך לכיוון בית החולים הממשלתי בצפת. (עתי"ם)

מזג האוויר

ירושלים 4 עד 12, רמת הגולן 3 עד 10, נהריה 8 עד 17, צפת 3 עד 8, חיפה 9 עד 17, טבריה 10 עד 17, נצרת 6 עד 16, עפולה 8 עד 17, שומרון 4 עד 13, תל־אביב 8 עד 17, גמל תעופה בן גוריון 8 עד 17, ירידה 8 עד 19, עזה 9 עד 17, באר־שבע 8 עד 17, אילת 11 עד 24. (עתי"ם)

רבין: איננו מרגלים בארה"ב

"שיתוף־הפעולה של ישראל בפרשת פולארד היה יוצא־דופן אפילו בין מדינות ידידות, וזה מה ששכנע את פולארד לתת עדות מלאה" ● אין פגיעה ביחסים האסטראטגיים

שר הבטחון, יצחק רבין, הבהיר אתמול חד־משמעית, כי ישראל אינה מנהלת פעולות ריגול בארה"ב ואין אמריקנים או לא־אמריקנים המרגלים בשביל ישראל בארה"ב. בכך הגיב שר הבטחון על פירסומים אמריקניים, לפיהם מנהלת ישראל פעולות ביון נוספות על אדמת ארה"ב.

רבין התייחס באריכות להשתלשלות פרשת פולארד, בעת שנאם לפני נשות ארגון הדסה, שציינו 20 שנה לשיבה לבית־החולים הדסה בהר הצופים, במסגרת אירועי השנה ה־75 לאירגון.

בראשית נאומו, סיפר רבין, כי מיד לאחר שנודע דבר הפרשה, התכנסו ראש הממשלה דאז, שמעון פרס, ממלא מקומו יצחק שמיר והוא עצמו, וקיבלו מספר החלטות: "ב־30 בנובמבר 1985 שוחח פרס עם מזכיר המדינה שולץ והודיע לו בשמנו על החלטותינו. התנצלנו לפני העם האמריקני לפני שמישהו אחר התנצל. התנצלנו על המישגה החמור שנעשה. הסברנו שזה היה יוצא־דופן ונעשה ללא ידיעת הדרג המדיני. ההבהרנו שהמדיניות הישראלית היא נגד ריגול בארה"ב. הבטחנו לשתף פעולה עם השלטונות בארה"ב, לגלות כל דבר על־פי דרישתם, והכרזנו, כי פירקנו את היחידה המעורבת", אמר רבין.

תנאי החסינות

הוא הוסיף, כי בין ארה"ב לישראל הושג הסכם, שעיקרו, כי ישראל תשתף פעולה עם רשויות החקירה של ארה"ב בתנאי שתשמר חסינותם של הישראלים שיחקרו. ישראל גם החזירה את כל המסמכים שפולארד העביר לה במהלך פעולות הריגול שלו.

סיפר רבין: "הם נתנו לנו רשימה והם הורשו לחקור כל אחד ברשימה. שאלנו אותם, אם יש להם מישהו נוסף או שם נוסף והם לא ביקשו. כדי להבהיר. נאמר להם, כי יש ישראלי נוסף, שלא היה לו תפקיד מרכזי, אבל הם לא ביקשו לחקור אותו". רבין ציין, כי ישראל נקטה בצעדים יוצאי־דופן. "אפילו בין המדינות הידידותיות ביותר בעולם אין דוגמה לכך. שמדינה ואנשים מאותה מדינה, שהיו מעורבים בדבר מה, ישתפו פעולה בדומה לצורה שבה פעלה ישראל".

החלטה כואבת

לדעת רבין, שיתוף־הפעולה הזה הוא שגרם לפולארד למסור עדות כה מלאה ומפורטת על מעשיו. "אני מסופק, יותר ממסופק, אם פולארד היה מסכים להתוודות, לתת עדות מלאה ולהודות שריגל. היתה זאת החלטה כואבת וקשה לאנשים שידעו, וללא ספק הממשלה, להביא אותו למצב, שאין לו ברירה אלא להסכים להודות ולמסור עדות מלאה".

עניין סלע

לפני תשעה חודשים, לאחר שהיה נידמה כי כל השאלות על פרשת פולארד הובהרו, החלו האמריקנים לשאול שאלות על אל"מ סלע. דרישתם של סלע ופרקליטו, שר המשפטים לשעבר ועורך־הדין חיים צדוק, היתה, שהוא יחקר. משום שסלע רצה להציג לפני רשויות־החקירה האמריקניות את גירסתו. אך בתנאי שתישמר חסינותו. התביעה והחוקרים בפרשת פולארד סירבו לתת לו מה שסוכם בין שתי הממשלות — חסינות. לכן הוא לא הורשה להחקר, משום שלא היה יכול לעשות זאת ללא החסינות, הסביר רבין.

דמות־מפתח בתביעה של פולארד אמרה לשני עורכי־דין ישראליים בנפרד: מנקודת מבטי, סלע יכול להיות מפקד חיל האוויר, אם תתנו לנו שם או שמות נוספים. (עתים)

יריב בעצרת לזכר משה סנה:

סיפוח הגולן הביא עלינו רק צרות

אלוף (מיל.) אהרון יריב אמר אמש, כי הוא אינו בטוח אם ישראל מהווה נכס אסטרטגי בשביל ארה"ב, אבל הוא בטוח שהידידות עם ארה"ב מהווה נכס אסטרטגי לישראל.

יריב דיבר בערב שהתקיים לזכרו של משה סנה, במלאות 15 שנה למותו, באולם צוותא בתל אביב, בפני קהל רב. עוד אמר אהרון יריב, כי החלת החוק הישראלי על רמת הגולן היתה מעשה נואל, אשר לא השיג לנו שום הישג מיוחד, אלא רק הביא עלינו צרות מאיזור שהיה קודם לכן די שקט.

באשר לבעיה הפלשתינית, אמר אהרון יריב, כי לא נוכל לפתור אותה בכח. הוא ציין שאנו חזקים כעת ולכן עלינו לדעת לנצל מצב כוח כדי ללכת לפתרון מדיני.

כשלון קולקטיבי

יצחק בן אהרון אמר, כי יש להתייחד לא רק עם כשלונו של משה סנה אלא עם "כשלוננו הקולקטיבי". לדבריו, השמאל בעולם נמצא בצרות ובישראל הוא נמצא בדכאון ובתסכנתנות, אחרת לא היה מגיע לממשלה כזו ולתפיסה שתיתכן פשרה כפי שקיימת בממשלת האחדות הלאומית. הוא הרגיש, כי בתוך המחנה הזה של הימין השותף עם מחנה העבודה רק מעמיקה הביצה.

ח"כ יאיר צבן הרגיש, כי משה סנה היה הראשון אשר במלחמת ששת הימים סבר שניתן לנצל את הסיטואציה המדינית כדי לרפא את הפצע הפתוח בינינו לבין הפלשתינים, שמנהיגם העלוב היה באותה תקופה אחמד שוקיירי.

הערב לזכרו של משה סנה התנהה ע"י עו"ד מאיר לם. פרופ' שלמה אבינרי העלה קווים למשנתו. התכנית האמנותית כללה מסכת אור קולית וקטעי נגינה.

(עתים)

ישראל מייחסת חשיבות רבה לביקורו של ג'והן מארש בעיתוי הנוכחי

מאת אבי בניהו
כתבנו הצבאי

"להוציא את העובדה שאנשינו נצטוו שלא לקיים יחסים כלשהם עם קולונל סלע, או לבקר בבסיס תל־נוף הרי שאין כל שינוי מיוחד ביחסינו עם ישראל" —אמר אתמול בצהריים שגריר ארצות הברית בישראל תומס פיקרינג.

השגריר שוחח עם עתונאים בנמל התעופה עת שהמתין להגעתו ארצה של ג'ון מארש, מזכיר צבא היבשה של ארצות הברית.

ג'ון מארש הגיע אתמול לישראל כאורחו של שר־הבטחון יצחק רבין. בנמל התעופה קיבלו את פניו השגריר פיקרינג ונספח צה"ל בארה"ב האלוף עמוס ירון.

ביקור חשוב

ג'ון מארש ישהה בישראל מספר ימים. זהו ביקורו הראשון כאן וישראל מייחסת לו חשיבות רבה מאוד בעיתוי זה בשל מערכת היחסים המתוחה עם האמריקנים.

השגריר אמר עוד כי ביקורו של מארש תוכנן לפני חודשים רבים. "הוא רצה לבוא לישראל כדי להכיר את הארץ ולהבין יותר מה מתרחש כאן במובן הצבאי. מטרת הביקור אינה קשורה כלל לפרשת פולארד" אמר השגריר והוסיף: "כמו שאמר מזכיר המדינה שולץ, נמשיך לשמור על יחסים ידידותיים עם ישראל למרות חילוקי הדעות סביב פרשת פולרד."

סרב לומר דבר

האלוף עמוס ירון שילווה את ג'ון מארש בביקורו בישראל נשאל בנושא הביקור ועל השפעת פרשת פולארד על היחסים בין המדינות: "מארש מבקר כאן לראשונה. חשוב שיראה את המדינה, על אחת כמה וכמה בתקופה בה מערכת היחסים נמצאת במצב כפי שהיא נמצאת. לנו מערכת יחסים בסיסית שצריך להמשיך ולקיימה" אמר האלוף ירון.

ג'ון מארש סירב לשוחח עם העתונאים והוא הובל ישירות מהמטוס המיוחד שהביאו ארצה אל המכונית בה יצא את השדה. הבוקר יתקבל מזכיר צבא היבשה האמריקני בטקס צבאי מלא ע"י שר הבטחון והרמטכ"ל בקריה.

"היום שלמחרת הקמת המדינה הפלשתינית"

נדון ב"שולחן עגול" בפירנצה בהשתתפות עתונאים ישראליים, פלשתינים ואיטלקים

מאת אהרון ניר,
כתב "על המשמר" באיטליה

פירנצה. — "היום שלמחרת" — על נושא זה דיבר סבר פלוצקר, עורך "על המשמר", שציין את החששות ואת התקוות של האזרח הישראלי מפני מה שעשוי לקרות עם כינון מדינה פלשתינית, בעקבות ועידה בין־לאומית.

בני שיחו של פלוצקר, ב"שולחן העגול" על הנושא "פירנצה למען שלום", היו חנה סניורה, עורך השבועון הערבי "אל־פאג'ר", ג'ורג'ו נאפוליטאנו, האינטלקטואל מספר 1 של המפלגה הקומוניסטית האיטלקית, וג'ורג'ו ג'ובאנני, מרכז מכון תרבותי קתולי.

שלושתם השתדלו לרכך את החששות, תוך תיאור הוועידה הבין־לאומית, כתרופת־פלא לסכסוך הישראלי־ערבי, בנימוק שהאו"ם יהיה הערובה לכך, שלא יגיע "היום שלמחרת".

פתיחות בצד הישראלי

סניורה, ובמידה יותר רבה נאפוליטאנו, הדגישו את "הפתיחות הרבה הניכרת כעת אצל החוגים המתקדמים בישראל להידברות עם הצד הערבי, וכן את התנאים הבין־לאומיים החדשים, המאפשרים פתרון בזמן הקרוב. נאפוליטאנו סיפר, כי בשיחותיו עם שמעון פרס ועם אישים ישראליים אחרים, לא נתקל במפורש בסירוב להידברות ישירה עם אש"ף.

סניורה דיבר באיפוק וקרא לממשלת ישראל לתת "אות פתיחה" כבר עכשיו, תוך עריכת בחירות למועצות המקומיות בגדה וברצועת עזה. הוא דרש, שתהליך המשא־ומתן יתחיל עוד השנה. אחרת, עלולה להקצין עוד יותר הקנאות הלאומנית אצל שני הצדדים גם יחד.

סבר פלוצקר הדגיש את הרצון לשלום המפעם בקרב הרוב הגדול של הישוב היהודי. מפ"ם — אמר — אינה דוגלת בהחרמת אש"ף כצד למשא ומתן.

ידידנו ממפ"ם

נאפוליטאנו הרעיף מחמאות על עורך "על המשמר" וכינהו "ידידנו ממפ"ם".

עורך השבועון הגדול "אספרסו" ציין בצער את העובדה, שפלוצקר וסניורה, החיים במרחק 60 ק"מ זה מזה, לא נפגשו עד כה פנים אל פנים.

פלוצקר הדגיש את התמורות החשובות שיחולל פתרון הסכסוך הישראלי־הפלשתיני בירושלים, בשכם, ביריחו ובחיפה, ולא בבירות רחוקות.

לכבוד פלוצקר וסניורה נערכה בסיום הכנס ארוחת־ערב חגיגית במלון יוקרה של פירנצה. "אוניטה" הקומוניסטי הקדיש "לשולחן העגול" כתבה לכל רוחב עמוד 3.

"המשמר" המוציא: עתון יומי. עתון וספר בע"מ, בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב
טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652

ליואב ולמשפחתו
אתכם באבלכם במות
האם
ההלוויה תצא היום, יום ג', 17.3.87, בשעה 15.00, מרחבת חדר־האוכל
בית מצר

צלצול מהיר

יצחק אונא, השגריר הישראלי הראשון בדרום־אפריקה

נלך בתלם — בלחץ ארה"ב

נוכח הפרסום הצפוי של הקונגרס האמריקני על רשימת המדינות המשתפות פעולה עם דרום־אפריקה, ונוכח המגמה המסתמנת במשרד החוץ להגביל את יחסי ישראל עם מדינה זו. על מה תצטרך ישראל לוותר בקשריה עם דרום־אפריקה?

— אני מניח, שאם האמריקנים ילחצו עלינו, לא תהיה לנו ברירה אלא ללכת בתלם. אבל, עוצמתה הכלכלית של דרום־אפריקה היא כזו, שכל הטלת חרם או סאנקציות יעזרו כמו כוסות־רוח למת. להפך. זה רק יחבל במאמציהם של החוגים הפרוגרסיביים הדרום־אפריקניים להגיע להסדר של מתן יתר־זכויות לשחורים. ואני אצטער מאוד אם ישראל תיאלץ לשתף פעולה עם המגמה הזאת.

האם תצטער אם תיאלץ ישראל לוותר על שיתוף־הפעולה הצבאי עם דרום־אפריקה? אם תיאלץ להפסיק את אישור יחידותיה ללוחמה בטרור, כביכול. ואת שיתוף־הפעולה עם המשטרה הצבאית הדרום־אפריקנית והספקת האמצעים האלקטרוניים לגילוי תחנות רדיו חשאיות של המתנגדים לאפארטהייד?

— אם אנחנו מדברים על קשרים צבאיים, אז לכל העולם, כולל הסקנדינבים הצדיקים, צרפת, איטליה, פורטוגל, יוון וכו', קשרים צבאיים עם דרא"פ בשטח זה או אחר. מה גם, שהזדקקותה של דרא"פ לספקים צבאיים מחו"ל קטנה והולכת. נכון, שמכרנו להם סטי"לים וטילי "גבריאל", אך אלה לא שימשו לדיכוי מהומות השחורים, אלא אך ורק לשמירת נתיבי הים. יש לזכור, שכשתעלת סואץ נסגרה לפנינו, וחיל הים, שרצה להעביר כלי־שיט מן הים התיכון לאילת, נאלץ להקיף את אפריקה כולה, סגרו לפנינו כל מדינות אפריקה "ידידותיות" את נמליהן, חוץ משלושת נמליה של דרא"פ. אינני יודע מה בדיוק קורה היום בתחום שיתוף־פעולה עם דרא"פ. אבל, נראה לי שישנן בנושא זה הגזמות לא מעטות.

השדולה האמריקנית השחורה, בת 22 מיליון חבריה, חולבת ומתחזקת. בעוד שזו היהודית הולכת ונחלשת. האם לא היה עדיף, גם מבחינתה של ישראל, לשנות את אופי היחסים עם דרא"פ?

— אני מניח, שאם לא נעשה זאת, עלול הכומר ג'סי ג'קסון לא לקנות יותר בונדס ומנהיג המוסלמים השחורים, לואי פארחאן, לא יתרום יותר למגבית... וברצינות — נראה שזהו המצב. אבל, אם להיות כנים עם עצמנו, אנחנו נעשה את זה מתוך לחץ ולא מתוך הכרה ורצון לתרום או לשפר משהו במצב המסובך בדרא"פ.

אתי רונאל

הפגנה נגד עתוני הימלפרב

ביום חמישי השבוע (19.3.87) בשעה 4 אחה"צ תתקיים הפגנת עתונאים חברי האגודה בת"א ליד אולם הקונגרסים בגני התערוכה בתל־אביב.

ההפגנה תהיה נגד תנאי העבודה המחפירים ויחסי האנוש הבלתי נסבלים השוררים בעתונים הלא עבריים שבבעלות מפלגת העבודה.

בהפגנה תועלה התביעה להדיח את שבתאי הימלפרב, העורך, יו"ר מועצת המנהלים ומנכ"ל בחברות המנהלות את העתונים הלא עבריים של מפלגת העבודה.

הננו מודיעים בצער רב על מותו של חברנו
יעקב פישמן
ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי, 17.3.87, ותצא מרחבת חדר האוכל בשעה 15.30.
המשפחה
ובית מעברות

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
אליעזר רחילוביץ
נפקוד את קברו ביום חמישי 19.3.87 בשעה 15.00
ובערב נתייחד עם זכרו בפתיחת תערוכה בשעה 21.00 בחדר האוכל
המשפחה
וקיבוץ שובל

ביום השנה למות חברתנו היקרה
מרים רבינוביץ ז"ל
נפקוד את קברה ונתייחד עם זכרה
ביום רביעי 18.3.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ מסילות

יעקבי: אם המבצעים קיבלו אישור כיצד אומר הדרג המדיני "לא ידענו"?

יעקבי טוען גם שיש שיבוש בתהליכי קבלת ההחלטות בממשלה — ומתח ביקורת מרומזת על הנהגת מפלגת העבודה

מאת דורית גפן,
כתבנו לענייני מפלגות

"אני מקווה שיתנו לוועדת הבירור סמכויות מלאות לחקור ולהשביע עדים ולהגיע למסקנות והמלצות, ושהממשלה תודיע מראש שהיא תקבל אותם — אמר אתמול שר התיכנון והכלכלה גד יעקבי בפגישה עם כתבים לענייני מפלגות.

בהתייחסו לתהליך קבלת ההחלטות הפגום של הממשלה בפרשיות הש"ב, איראן ופולארד, טען השר יעקבי כי לא היה צריך לעכב הקמת ועדת הבירור עד עכשיו.

הוא עמד על הסתירה הקיימת בנושא האחריות בציינו, כי אם הדרג המדיני איננו נושא באחריות, כפי שאני שומע מעמיתי לממשלה, ואני מאמין להם, אז הדרג הביצועי נושא באחריות. אם כך מדוע קודם דרג זה בתפקיד לאחר שהתגלתה הפרשה? אם הדרג הביצועי קיבל אישור, מישהו מעל לדרג הביצועי נושא באחריות, אז איך זה שהדרג המדיני אומר שלא ידע? שאל יעקבי. וטען כי יש שיבוש של תהליכי קבלת ההחלטות בממשלה. השר מתח גם ביקורת מרומזת על הנהגת מפלגת העבודה באומרו, כי הנהגה פוליטית חייבת להצביע על כיוונים ויעדים, ולהוביל להגשמתם. הנהגה פוליטית איננה צוות תגובות, אמר.

מהות ההסדר

אשר לאפשרות של בחירות מוקדמות, יש ללכת לבחירות רק אם יש נושא אופרטיבי שאפשר להביאו להכרעה לעם, ולא על מחלוקות וויכוחים. מצב כזה לדבריו, אינו קיים כרגע. על משבר היחסים בינינו לבין העם היהודי בגולה, אמר יעקבי, כי הטפת המוסר ליהודי ארה"ב כפי שנעשית עתה על־ידי חוגים שונים כולל כאלה במפלגת העבודה, גובלת באטימות. לדבריו, מה שמדאיג אותם זה לא אנטישמיות אלא שקיעת מעמדה של ישראל בעיני דעת־הקהל האמריקנית. בנושא המדיני אמר, כי המו"מ הישיר בינינו לבין ירדן והפלשתינאים, לא "אותנתיים" אלא יציגים, לכינון שלום, במסגרת או שלא במסגרת ועידה בינלאומית היא הדרך העיקרית. אך אם תהליך זה לא יוכל להתממש, הרי לדעתו על ישראל להנהיג הסדר ביניים חד־צדדי הדומה לאוטונומיה.

יעקבי הרגיש כי הויכוח הבינמפלגתי עתה עוסק בעיקר במכנויים להתקדמות לשלום בעוד שיש לנהל את הויכוח על מהות ההסדר המדיני שאליו רוצים לחתור.

הפנטגון מכחיש התפטרות זאקהיים

וושינגטון. — משרד ההגנה האמריקני הכחיש אתמול את הידיעות שפורסמו בעתונים ישראליים, שלפיהן הגיש סגן תת שר ההגנה, דב זקהיים, את התפטרותו, לאחר שנמתחה עליו ביקורת על שהגזים בהערכת עלויות היצוא של מטוס ה"לביא".

השמועות על התפטרותו של זאקהיים "מוגזמות במקצת", אמר דובר הפנטגון, לארי אייסנגול.

מקור מקורב לפנטאגון רמז עם זאת, כי זאקהיים עשוי להגיש את התפטרותו ב־72 השעות הקרובות.

לשכתו של זאקהיים בפנטאגון סירבה להגיב.

(ע"צ)

הערב בטלוויזיה — אתי רונאל

"קשר השתיקה" — עולמם של חירשים אילמים

בעבר הלא רחוק נחשב מי שהיה חרש־אילם למפגר, או לאדם שאין לו כל סיכוי להשתלב בחברה ה"נורמלית". היחס הכללי אל כבדי השמיעה היה כאל מי שמצויים מחוץ לגדר. היום משתלבים החרשים־אילמים גם בבתי הספר הרגילים, במיגוון רב של מקצועות וגם צה"ל מקבל אותם ומוצא להם תפקידים מתאימים.

"קשר השתיקה" — זהו שמה של התוכנית שתוקרן הערב במסגרת "מבט שני" — חירזון בהרחבה הצלחת שילובם של ילדים ומבוגרים, שלהם בעיות שמיעה ודיבור בחברה הישראלית.

במהלך התוכנית יוקרן סרט בן 20 דקות "ואולי אותה שתיקה", שבו משחזר הבמאי אלק ותיקאי, את חוויותיו של הזמר־שחקן יהורם גאון, אשר השתתף בהצגה "בנים הורגים לאלהים".

בהצגה מנסה מורה שומע לשכנע אחת מתלמידותיו להתנער מחרשותה ולבוא במגע עם עולם השומעים. וגאון, כהכזקים לאחור, מתאר את הניסיון מנקודת מבטה של השחקנית החרשת. בתפקיד התלמידה החרשת, שרה, מופיעה בסרט הטלוויזיה אילנה אלימלך בת ה־21, גם היא כבדת שמיעה ובת למשפחה המונה 7 נפשות, ש־4 מהן לוקות במחלה.

שרה (אילנה אלימלך) נזכרת איך סייעו לה ארגוני החרשים לרבה, לשמוע, ולרכוש מקצוע (משחק).

אנשי צוות הטלוויזיה התרשמו מאוד מרמותה וממשחקה של אילנה בסרט. ובכתבה, שעשה הכתב אבי ברזילי, הוא עוקב אחר יום בחייה של השחקנית, מלווה אותם למקום עבודתה, מסייר איתה ברחובות תל־אביב ההומים אדם, ונמצא איתה בביתה לצד אימה ואחיה. לאילנה חבר זה שנתיים, אף הוא כבד שמיעה, והם מתכוונים להנשא. כך שבניגוד להצגה, שם נמנעת הגיבורה מלהתמודד עם חרשותה, מציגה כתבת הטלוויזיה את השחקנית בחיי היום־יום שלה, כשהיא נאבקת עם מגבלתה ואף מצליחה בכך, כשהמסר שהיא מעבירה לקהל הצופים הוא: אל תלגלגו עלינו, אל תרחמו עלינו, רק — התאימו את עצמכם למגבלה שלנו, ואל תסתירו את שפתיכם כשאתם מדברים איתנו.

הפיקה את הסרט ליאורה לנראו, כשבתפקיד הבמאי מופיע דור מונשיין. עורך ומגיש התוכנית: מיכאל קרפין.

אתי רונאל

"ועדת רוטנשטרייך" תחל מחר בעבודתה: רפי איתן "יזומן ראשון"

אישיות שאינה משתייכת לדרג המדיני נחקרה ב"וועדת אבן"

מאת מוטי בסוק ודליה שחורי, כתבי "על המשמר"

אישיות שאיננה משתייכת לדרג המדיני, נחקרה אתמול בוועדת אבן לבדיקת מחדל פולארד. וועדת המשנה למודיעין, שליד וועדת החוץ והבטחון, שבה חברים 7 ח"כים מהקואליציה קיימה את ישיבתה השלישית. חבריה סירבו למסור פרטים מזהים על העד שהופיע בפניהם אתמול.

נראה כי הח"כים ימשיכו לקיים פגישות בתדירות גבוהה מאוד. מדי יום, כדי לסיים את עבודתם לפני וועדת החקירה המקבילה לפרשת פולארד — וועדת רוטנשטרייך".

רפי איתן — ראשון

הממשלה תשמע היום סקירה מפי ראש הממשלה יצחק שמיר על מהלך הדיון בקבינט בקשר לפרשת פולארד ועל החלטת הקבינט למנות ועדת בירור לפרשה זו. ועדת הבדיקה תחל מחר את עבודתה והראשון שיופיע לפניה יהיה רפי איתן.

השר משה שחל עומד להציע תיקון בחוק ועדות חקירה, שייתן גם בידי ועדת בירור סמכות (כזו המוקנית לוועדת חקירה עליפי חוק) לחייב עדים להופיע בפניה ולהעיד בשבועה. השר אמנון רובינשטיין, שעמד להצטרף אל יוזמת החקיקה של שחל, הודיע שלשום לראש הממשלה יצחק שמיר, כי הוא חוזר בו מכוונתו זו.

גם אם יוזמת התיקון של שחל תועבר היום לעיבוד והכנה בוועדת השרים לענייני חקיקה, היא לא תחול כבר על ועדת הבירור של פרשת פולארד. ועדת הבירור, על פי דברי היו"ר שלה ד"ר יהושע רוטנשטרייך, תעבוד ללא הפסקה מתוך כוונה לסיים את עבודתה ולהגיש את מסקנותיה עד סוף אפריל.

רובינשטיין חזר בו מכוונתו לתמוך בתיקון החוק לאחר שנועץ במשפטנים. "דעתם היתה, שאם נעניק סמכויות כאלה לוועדת בירור היא תהפוך בעתיד להיות במקום ועדת חקירה, משום שכל ממשלה תעדיף ועדת בירור הממונה על ידה על פני ועדת חקירה משפטית, שממנה נשיא בית המשפט העליון", אמר השר בראיון ביומן גלי צה"ל.

תחנוני צרפת ל"רחמים" הצילו כנראה בן הערובה נורמאנדין

מאת ארנון
כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — תחנוני ממשלת צרפת לפני ארגון הטרור השיעי "הצדק המהפכני", לרחם על בן־הערובה הצרפתי ז'אן לואי נורמנדין, הצילו כנראה את חייו.

בפאריס נמסר אמש, כי אחד מראשי החיזבאללה, שיח' שאמס א־דין, השיג בשיחות עם החוטפים את דחיית ביצוע גזר־דין המוות, אך עד שעת הערב המאוחרות אמש לא נמסרה כל הודעה מטעם החוטפים.

שאמס אדין אמר, כי קיבל מהם הבטחה שנורמאנדין לא יוצא להורג, אך השיחות איתם נמשכות והם מציגים תנאים. למעשה, מעריכים כאן, כי ממשלת צרפת נכנעה לתנאים שהציגו החוטפים, פרט לתביעתם שראש הממשלה שיראק ישמיע הכרזה המפריכה את הטפות הנשיא מיטראן להלחם בטרור.

בקשת רחמים

בהודעתה, פנתה הממשלה הצרפתית במישרין אל החוטפים וביקשה "רחמים על נורמנדין". הדיפלומטיה הצרפתית פעלה בקדחתנות להשיג בקשות דומות ממנהיגים שיעיים בלבנון ובטהראן. התקוות התעוררו, אחרי שהמנהיג הרוחני של החיזבאללה, שיח' פאדללה, גינה "הוצאה להורג של בני־הערובה". והכריז כי זו אסורה על פי חוקי האיסלאם.

הוא טוען, שהוצאה להורג תניע את הסורים להכנס לרובעים השיעיים בביירות. אך חוששים כי "הצדק המהפכני" אינו סר למרותו. עד כה תואר ארגון מסתורי זה כמקורב לסוריה.

ממשלת צרפת השיגה בקשה אפילו מבקש לחון את בן־הערובה גם מאת המחבל אניס נקש, הכלוא בצרפת. אחת התביעות של "הצדק המהפכני" היא לשחרר את נקש, שנידון על רצח שני צרפתים.

גם הכומר קאפוצ'י נחלץ להציל את בן־הערובה.

הודעת הממשלה הימנית נחשבת ככניעה בלית ברירה. לחוטפים אין עוד תירוץ לרצוח את נורמנדין. היא הפריכה את האשמות החוטפים, כי הפרה הסכמים קודמים. כאומרה, כי "תהליך שיקום היחסים עם איראן יימשך".

פיליפ רושו, כתב הטלוויזיה ששוחרר על־ידי החוטפים, תיאר את דברי הנשיא מיטראן, על המאבק נגד הטרור, כ"מיותרים".

סימון וייל ומנהיגים סוציאליסטים קראו להעניש את איראן, אם ירצח נורמנדין. באורח מוזר, משתמשים העיתונים והממשלה במונחים של החוטפים. הם מדברים על "הוצאה להורג" או "משפט".

רייגן מודאג

בוושינגטון הביע אתמול הנשיא רייגן דאגה רבה לגורלם של בני־הערובה האמריקניים בלבנון.

כמאתיים ילדים חסרי גפיים ממח' השיקום של תל־השומר היו אורחי אגודת "יד־ביד", אוזן קשבת במורימיאדה – שחרית פורימית שנערכה בבית־ציוני אמריקה בתל־אביב, בחסות ד"ר מ. בסוק.

בישראל פועלת אגודת "יד־ביד" במתן עזרה לזולת ולה קו טלפון מיוחד לילדים במצוקה – "אוזן קשבת". בין יתר פעולותיה, בשנה שעברה, חגגה האגודה פורים לילדים במח' חולי־הסרטן בבילינסון. השנה נערכת המסיבה לחסרי הגפיים. בית־ציוני אמריקה תרם את הבית ואמנים.

בתצלום: ילד קטוע גפיים.

(תצלום: בועז לניר)

וויינברגר נתבקש לקצץ בכוחות האמריקניים בספרד

מאדריד. — שר ההגנה האמריקני, קאספאר וויינברגר, קיים אתמול שיחות עם ראשי השילטון הסוציאליסטי בספרד על דרישתם לקצץ בכוחות האמריקניים המוצבים בארבעה בסיסים במדינה זו.

וויינברגר אמר לכתבים בתחילת ביקורו, כי הוא מתכוון להדגיש את חשיבותם של 72 מטוסי "אף 16" של חיל־האוויר האמריקני, המוצבים בבסיס ליד מאדריד, לכושר ההגנה של נאט"ו. הוא הביע תקוה, כי "יהיו לנו יחסים טובים יותר אחרי שאעזוב".

הממשלה הסוציאליסטית הספרדית איימה לא לחדש את חוזה הבסיסים האמריקניים, שתוקפו יפוג בשנה הבאה, אם לא יקוצצו הכוחות בשלושת בסיסי־האוויר ובנמל ימי בספרד, שמספרם מגיע ל־12,500.

כהגיע וויינברגר לספרד, התקיימה הפגנת מחאה נגדו ליד הבסיס האווירי "טורחון", ליד מאדריד. (ע"ר, ע"צ)

שליח אמריקני בכיר פתח בשיחות במוסקווה

מוסקווה. — שליח אמריקני בכיר, תת שר החוץ מייקל ארמאקוסט, פתח אתמול בשיחות במוסקווה עם נציגים סובייטיים, כנראה על בעיות אזוריות, כולל אפגניסטאן וניקאראגואה, ובכוונתו להכשיר את הקרקע לביקור של שר החוץ, ג'ורג' שולץ.

ארמאקוסט, הנציג הבכיר ביותר של משרד החוץ האמריקני המבקר במוסקווה מאז פיסגת איסלנד, באוקטובר אשתקד, נועד תחילה עם סגן שר החוץ הסובייטי, יולי וורונצוב. (ע"ר)

נציגי אש"ף בצרפת: אנו מכירים בישראל

נציג אש"ף בפאריס איברהים סוס, אף שיבח את פרס על נכונותו ללכת לוועידה בינ"ל

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נציגי אש"ף הביעו הכרה מפורשת בישראל בראיונות לעיתונים ובדיונים פומביים.

נציג אש"ף בפאריס, איברהים סוס, אמר בראיון לעיתון המקומי „סיד אוסט", כי אש"ף תומך בהחלטת 242, המדברת בפירוש על זכותה של ישראל לחיות בשלום ובביטחון.

הוא אמר: „יאסר ערפאת הכריז בפירוש, בוועידת הבלתי-מזדהות, כי אש"ף תומך בכל החלטות האו"ם, לרבות החלטת 242, המתנה בפירוש את זכויות כל עמי האיזור וישראל לחיות בשלום ובגבולות בטוחים".

סוס אמר זאת, יום אחרי שנציג אחר של אש"ף אמר, כי ארגונו מכיר בקיום ישראל וחפץ במשא ומתן עימה. היה זה בדיון משותף עם נציג מפ"ם באירופה, אריה שפיר.

חוגים בפאריס העריכו, כי ייתכן שהכרזות אלה מושמעות בהוראת ערפאת, ואולי הן מבשרות שינוי בסירוב המסורתי של אש"ף להכיר בישראל, אחרי שאבדה לאש"ף התקווה להתבסס בביירות.

סוס אמר בראיון, שכותרתו היא: „ידידי הישראלים": „אני פוגש ישראלים שלא מפחדים להיפגש עמי. הם ייצוגיים מאוד, בעלי משקל. אך אינני יכול לנקוב בשמותיהם מסיבות ידועות." הוא סיפר, כי אחד מהם הביא זר פרחים, בשמו ובשם אש"ף, לקבר אביו, שנפטר לפני שלושה חודשים בירושלים. אך סוס חשש משום מה להופיע בדיון המשותף עם שפיר וישיגר לשם את סגנו, אמין אבו חסירה.

סוס אפילו משבח את שמעון פרס על תמיכתו בוועידה בין-לאומית. „יש לשבח את פרס על שיצא לקאהיר והביע תמיכה, יחד עם הנשיא מובארק, בכינוס ועידה בין-לאומית," אמר סוס. „אך מדוע להתנות את כינוסה בחידוש הקשרים הדיפלומטיים בין בריה"מ לישראל? מדוע מוציאים את אש"ף ממניין המשתתפים? אנו הנציגים הלגיטימיים היחידים של הפלשתינים."

הוא אמר, כי אש"ף מסרב להשתתף בוועידה בתוך משלחת ערבית, ותובע לעצמו את ייצוג הפלשתינים כנציג עצמאי.

חיוך של נצחון: מנהיג מפלגת הקואליציה הלאומית בפינלנד, אילקה סומינן, מחייך בקורת-רוח לשמע התוצאות הראשונות של ספירת קולות המצביעים בבחירות הכלליות. תוצאות אלה מבשרות נצחון למפלגתו הימנית. (צילום איי.פי.)

הישג לימין בפינלנד — עשוי להצטרף לממשלה

הלסינקי. — השמרנים באופוזיציה בכשו תשעה מושבים נוספים בפרלמנט של פינלנד, בבחירות הכלליות שנערכו שם ביומיים האחרונים, ונראה כי בזכות 53 המושבים שקיבלו יוכלו להצטרף לממשלה, אחרי 21 שנים במדבר הפוליטי — מסרו אמש דוברים רשמיים.

לאחר שנספרו 90 אחוז מהקולות, התברר, כי הסוציאל-דמוקרטים של ראש הממשלה, קאלווי סורסה, איבדו קולות, אך הפסידו רק מושב אחד מבין 57 המושבים של המפלגה בפרלמנט, בן 200 המושבים.

„הירוקים" הכפילו את מספר מושביהם משניים לארבעה, למרות שלפי התחזיות ציפו כי ישיגו 10 מושבים.

הקומוניסטים הפרו-סובייטיים של פינלנד, נחלו כשלון משפיל ואיבדו שישה מ-10 מושביהם, אולם האירו-קומוניסטים שמרו על 17 ציריהם בפרלמנט. (ע"ר)

המשכים

בממשלה

(סוף מעמוד ראשון)

מוריס פולרד. אמר גם הוא אמש כי לא ידוע לו דבר על השתתפותה של ישראל במימון הוצאות המשפט.

האב רואיין בשיחה טלפונית מישראל על ידי כתבי „קול ישראל", בעקבות ידיעה על ההשתתפות של ישראל במימון, ששודרה ברדיו. „אין לנו כל מידע על כך. עורך הדין שלנו מטפל בדבר, ויש לפנות אליו," אמר הדובר.

ישמור אותנו האל

עם זאת העיד: „אף כי אנו סבורים, שאין תועלת בליבוי כותרות בעיתונים, אני מוכרח לומר, שישמור אותנו האל מפוליטיקאים שחצנים וטיפשים".

כן אמר, שבנו מרגיש טוב עכשיו, ובסוף השבוע תבקר אצלו המשפחה בכלא. בשידור ב„קול ישראל" נמסר, כי מנהל הכלא הפדראלי לנשים בקנטקי אישר, שאן פולרד נמצאת בכלא זה, אך סירב למסור מידע על מצבה, בציינו כי יש לפנות בעניין זה בכתב.

הוועד מתפרק?

יהושע גלברד, נציג הוועד הציבורי, שהחל בהתרמה למען פולרד, אמר אמש בראיון ביומן „גלי צה"ל", כי הוועד הפסיק את הפעילות בסוף השבוע, לנוכח הידיעה על הסיוע מצד ישראל למימון הוצאות המשפט. הכספים שנאספו וייאספו יועברו לקרן של פולרד בארה"ב. כן יישלחו לפולרד מכתבי תמיכה מהציבור בארץ, ובהם צריך להמשיך.

לדעתו, הצליחה התעוררות הוועד הציבורי להפעיל לחץ על הממשלה כדי שתשנה את עמדתה.

ימשיכו לאסוף

עם זאת נמסר כי הוועד הציבורי שהוקם בירושלים למען בני הזוג פולרד, ימשיך באיסוף החתימות לעצומת התמיכה בבני הזוג גם בימים הקרובים.

אחד מאנשי הוועד אורי יעקב אמר, כי לדעתו יש חשיבות גדולה יותר לתמיכה המוסרית מאשר לתמיכה הכספית לבני הזוג, ומשום כך החליטו אנשי הוועד בירושלים להמשיך להציב את דוכני ההחתמה במרכז העיר ולהחתים את העוברים ושבים על עצומת התמיכה בבני הזוג.

הוועד הירושלמי ינסה לשכנע גם את אנשי הוועד בתל אביב, שהודיעו אמש על הפסקת איסוף הכסף למען פורד, להמשיך בפעילות הציבורית.

עורכי הדין מכחישים

עורכי הדין של בני הזוג פולרד, האחים הייבי, הכחישו אמש כי קיבלו כספים מישראל לכיסוי הוצאות המשפט — על כך מסר כתב הטלוויזיה הישראלית בארה"ב.

לדברי עורכי הדין, החוב בסכום של כ-200 אלף דולר, שחייבים להם בני הזוג פולרד, נשאר בעינו. הסכום של כ-80 אלף דולר, שעליו פורסם בישראל שכביכול הועבר אליהם — לא הגיע.

בעקבות פרסום הידיעה בישראל על הכספים, שהועברו לכיסוי המשפט של פולרד, בודק עתה משרד המשפטים בארה"ב את הרקע החוקי של העברת כספים לבני הזוג. (עתים)

שר החקלאות של אל סלוואדור סייר בנען

שר החקלאות של אל-סלוואדור, קארלוס אקינו דוארטה, העושה בארץ, ביקר אתמול במפעל למוצרי השקייה בקיבוץ נען, ליד רחובות.

השר, שהוא חוואי בארצו, בא ללמוד את משק המים בישראל ולראות בנען פתרונות לבעיות השקייה בכל תנאי קרקע ואקלים.

מומחי המפעל הציגו בפניו מערכות אוטומאטיות ומערכות טיפטוף אינטגראלי, שפותחו במשק. מערכות מורכבות אלה קלות ביותר לתפעול. (עתים)

מאסר עולם לטרוריסט ואגנר בגרמניה

דיסלדורף. — בית-משפט מערב-גרמני גזר אתמול מאסר עולם על הטרוריסט רולף קלמנס ואגנר, מראשי אירגון הטרור „סיעת הצבא האדום" על חלקו במסע טרור ורצח בגרמניה המערבית, בסוף שנות ה-70.

ואגנר הורשע ברצח חמישה בני אדם, ביניהם איש העסקים האנס מרטין שלאייר, יו"ר איגוד המעסיקים הגרמני. כן הורשע ברצח ארבעה שומרי-ראש של תעשיינים. (ע"ר, ע"צ)

מתנגדי המשטר בבריה"מ: השינויים של גורבאצ'וב — קוסמטיים

לונדון. — עשרה אישים ידועים, הנימנים עם מתנגדי המשטר בבריה"מ, אומרים במאמר שהתפרסם אתמול, כי השינויים שעליהם הכריז גורבאצ'וב הינם קוסמטיים ומדינות המערב חייבות להתייחס אליהם בספקנות.

עם הקבוצה נימנים המרען ולאדימיר בוקובסקי, הפיסיקאי יורי אורלוב ומנהל התיאטרון יורי ליובימוב.

במאמר שכתבו ל„טיימס" הלונדוני, כותבים האישים: „שיחרור כמה מפעילי זכויות-האדם מבתי-הסוהר וממחנות-הכפייה והחזרה מגלות בשנה האחרונה הם מחווה שיש לברך עליה, אולם המטרה היתה כנראה לעשות רושם על הציבור, תוך ויתורים מינימאליים."

העשרה הביעו ספק במדיניות ה„גלאסנוסט" (פתיחות), שעל-פיה החלו מתפרסמים בכלי-התקשורת הרישמיים בברית המועצות מאמרים ביקורתיים, שלפני כמה שנים היו נחשבים ל„הסתה אנטי-סובייטית".

„המדיניות הזאת נוצצת כהישג, אם כי היא בורחת מהמציאות... הקרמלין לא היה יכול להמשיך להפעיל מכונת תעמולה פנימית עצומה ויקרה, אשר התפוקה שלה אינה אמינה על רוב הציבור. גלאסנוסט אמיתי משמעותו ויכוח ציבורי אמיתי, שבו רשאים אנשים ליטול חלק ללא פחד מעונשים. במקום זאת, שומרת המפלגה בידיה את המונופול על האמת, וההוראה שיצאה אומרת, שברגע זה האמת צריכה להיות ביקורתית כלפי המשטר. כנגד הוראה כזאת עשויה להופיע הוראה נגדית כבר מחר", כותבים האישים.

„אשר למדינות המערב, אין כל סיבה שימחאו כפיים כל כך מהר לגורבאצ'וב, על שהוא מבטיח תנאים, שהם עצמם לא היו מוכנים לסבול אותם אפילו לרגע אחד", הם כותבים. (ע"ר)

בנו של ביגון ובעלי עלייה הפגינו שוב במרכז מוסקווה

מוסקווה. — בורים ביגון, בנו של אסיר ציון יוסף ביגון ששוחרר בחודש שעבר, פיודור פינקל ואחותו ליליה, המבקשים כולם לעלות ארצה, הפגינו אתמול במחצית השעה בלב מוסקווה בטרם נלקחו לחקירה במשטרה, מוסר כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

המפגינים החזיקו כרזות שבהן דרשו, כי רעייתו של פיודור פינקל, סווטלאנה, בת ה-27 הסובלת מגידול סרטני, תורשה לקבל טיפול רפואי בחו"ל.

כמה עוברים ושבים התאספו סביב שלושת המפגינים, ורובם הפגינו את איבתם לסוג זה של מחאה. אשה באה בימים אף הכריזה בקול רם „צריך היה להעמידם מול כיתת ירי".

שוטרים במדים התערבו כעבור כ-30 דקות והעלו את מסורבי העליה למכונית שיטור.

פיודור וליליה פינקל, העורכים זה חודש ימים שביתת רעב, גם שיגרו אתמול מכתבים לוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, לנשיאות הסובייט העליון, למשרד הפנים ולק.ג.ב., כדי להסביר את מניעי פעולתם.

במכתב זה, שהעתק ממנו נמסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, הסבירו כי סווטלאנה פינקל איננה יכולה לקבל בבריה"מ את הטיפול הרפואי ההכרחי. (ע"צ)

המחבל ששרד מהטבח ברומא: התכוונו „רק" לחטוף מטוס „אל על"

רומא. — הניצול היחיד בנמל-התעופה של רומא, בנובמבר 1985, אמר, כי הם תכננו לחטוף מטוס ישראלי, אך לא לפתוח באש בנמל-התעופה.

איברהים מחמוד חאלד, בן 19, אמר זאת בראיון, שנערך בכלא ברומא, עם הטלוויזיה האיטלקית. הראיון ישודר היום וקטעים ממנו נמסרו אתמול לעיתונות.

בראיון הכחיש חאלד קשר כל שהוא עם אבו-נידאל ואמר, כי כוונת הקבוצה היתה לחטוף מטוס נוסעים ישראלי, והם ראו בכך פעולת התאבדות. „אפילו היינו משתלטים על המטוס, לא היה משתנה גורלנו," אמר.

הוא הוסיף, כי כלי-הנשק של הקבוצה היו בתוך מטענם, אך הם שלפו אותם ופתחו בירייה משום שאיש בטחון ישראלי פתח לעברם באש.

השופטים ציינו בדו"ח החקירה שלהם, כי המחבלים התחילו לירות ולזרוק רימוני יד ללא כל אזהרה לעבר נוסעים ואנשים אחרים שהמתינו בקרבת הדוכנים של חברות תעופה מארה"ב וישראל.

השופטים ציינו, כי הדו"ח מבוסס בחלקו הגדול על הודאות של חאלד. שלושת המחבלים האחרים שהשתתפו בטבח זה, נהרגו בידי אנשי בטחון ישראליים. (ע"ר)

● מוסקווה. — הוועידה ה-6 של אגודת העתונאים בבריה"מ נסתיימה אתמול באווירה סוערת ובתפנית מפתיעה, כאשר צירי הוועידה הצביעו בעד בחירת הנהגה חדשה לאירגונם בבחירות חשאיות.

כאשר עמדו להגיש רשימה של כ-200 אנשים כחברי ההנהגה החדשה של אגודת העתונאים, לאישור, בהרמת יד, מצד 760 באי הוועידה — התערב נציג של עתון הממשלה „איזבסטיה", כדי להביע את התנגדותו. הוא הכריז כי ברשימה זו „יותר מדי אנשי מינהל ולא מספיק עתונאים".

● ארה"ב ותורכיה חתמו אתמול על הסכם לענייני הגנה וכלכלה לתקופה של חמש שנים, ובמסגרתו יוזרמו מאות מיליוני דולרים לשנה, כסיוע לאנקרה.

● יתכן כי אפריקה תיאלץ ללכת בעקבות ברזיל ותפסיק את פרעון חובות החוץ שלה, אם המערב המתועש לא ייעשה גמיש יותר במדיניות הסחר והכלכלה — אמר ביום שר המסחר האתיופי טספיי דינקה.

● 85 נאשמים הועמדו בקאטאניה, סיציליה, אתמול לדין באשמה שהם מאפיונרים ועסקו בסחר בסמים מסוכנים, כמו הרואין, קוקאין וחשיש. (ע"ר)

חבלה ברכבת הודית: רכבת האקספרס ההודית, שנצנחה ביום א' מגשר לערוץ של נהר בדרום המדינה. הפיגוע בוצע ע"י קיצונים התומכים בטאמילים בסרי-לאנקה (צילום איי.פי)

מצרים וירדן נחושות בדעתן לכנס הוועידה הבין־לאומית עוד השנה

הצהיר אוסמה אל באז, יועצו של מובארק, באוזני ח"כ דראושה, ואיברהים נימר חוסיין, יו"ר הוועד הארצי של הרשויות הערביות

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

„מצרים לא תשקוט ולא תנוח עד שתשיג שלום כולל ובר קיימא באזור, והיא לא תשלים עם העובדה שהוא קיים בינה לבין ישראל בלבד", אמרו אנשי מימשל מצריים, ובהם ד"ר אוסמה אל באז, יועצו המדיני של הנשיא מובארק, וד"ר עיסמת עבד אל-מגיד, סגן רה"מ ושר החוץ, לאיברהים נימר חוסיין יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות וח"כ עבד דראושה.

שני חברי המשלחת שחזרו אתמול מביקור רשמי במצרים שנמשך 8 ימים סיפרו שאנשי שיחם המצרים אמרו, שלגבי מצרים הוועידה הבינלאומית היא אסטרטגיה, שהתוותה לעצמה, ולא תרפה ממנה עד שתצא לפועל.

אנשי המימשל המצרי גילו לאנשי המשלחת שמצרים וירדן נחושות בדעתם לעשות הכל כדי שהוועידה הבינלאומית, תתקיים השנה, בהשתתפות מעצמות העל לרבות בריה"מ וסין.

גם את סוריה

אנשי המימשל המצרי סיפרו לאורחיהם שהם קיבלו את הסכמתה של בריה"מ לקחת חלק בוועידה הבינלאומית, ושמוסכם על מצרים, ירדן והפלשתינאים להזמין גם את סוריה, כהיותה מדינת עימות עם ישראל.

חברי המשלחת סיפרו לכתבנו שהמארחים המצרים הכירו בתפקיד המיוחד של ערביי ישראל לקידום תהליך השלום בין ישראל והמדינות הערביות. הם הודו שהעולם הערבי התעלם כל השנים מהיותם של ערביי ישראל גשר לשלום. המארחים גם הבטיחו לפעול נמרצות להצלת הפלשתינאים הנצורים במחנות הפליטים בלבנון.

סטודנטים לאל אזהר

המארחים המצרים גילו הבנה לבקשה של חברי המשלחת לקבל סטודנטים מוסלמים מישראל להשלמת לימודיהם באל אזהר.

איברהים נימר חוסיין סיפר לכתבנו שד"ר עיסמת עבד אל-מגיד נתן הנחייה למנכ"ל משרדו לבדוק את הנושא עם השגרירות המצרית בישראל והבטיח שארצו תאפשר קבלתם של 5 עד 10 סטודנטים מוסלמים מישראל לשנה.

הפגישה של שני חברי המשלחת עם הנשיא מובארק שנועדה להיום, בוטלה עקב קיצור ביקורם של שני חברי המשלחת וחזרתם לארץ בגלל מותה של אמו של ח"כ דראושה.

„מליוני דולרים מכספי העיסקה האירנית הועברו באניה לדנמרק"

ניו-יורק. — סוכנות הביון המרכזית האמריקנית עלתה על עיקבות העברתם של קרוב ל-40 מיליון דולר, שנעלמו בפרשת הנשק האיראנית — מסר אתמול שבועון החדשות „ניוזוויק".

מקורות מודיעין מסרו לשבועון, כי אוניית המשא „אריה", שהופעלה על-ידי קולונל אוליבר נורת בעיסקת הנשק האיראנית, העבירה מן המזרח התיכון ארגזים ובהם דולרים במזומנים, בשטרות של 100 דולר, לאחר מכירת הנשק האמריקני לאיראן ולאחר שנודע על העיסקה, בנובמבר שעבר. לפי אותה ידיעה, העבירה האוניה 30 עד 40 מיליון דולר בצורה זו לדנמרק. לא ידוע היכן נמצא כסף זה עכשיו, אולם הוא היה מיועד לארה"ב, נאמר בידיעה.

עוד אומר „ניוזוויק", כי לא ברור מנין בא הכסף ולשם מה הועבר באוניה. (ע"ר, ע"צ)

מנהלי מפעלים ביוגוסלביה הצטרפו לתנועת מחאה נגד הקפאת השכר

בלגראד. — מנהלי בתי-חרושת ביוגוסלביה תקפו אתמול את החלטת הממשלה להקפיא את השכר, והצטרפו בכך לאלפי פועלים, שפתחו בשביתה בנושא זה בשבוע שעבר.

מנהלים בכירים במפעלים תעשייתיים אמרו בראיונות עם סוכנות הידיעות היוגוסלבית, כי הם רואים את הקפאת השכר — אחד האמצעים שבהם נקטה הממשלה בניסיון לרסן את האינפלציה, שהגיעה לרמה של 100 אחוז כמעט בשנה.

בשידור טלוויזיה נרמז, כי אי-שקט התעשייתי עלול להתפשט לסלובניה, מחוז מולדתו של ראש הממשלה, בראנקו מיקוליץ'.

לא נמסר על התנגשויות בין העובדים לבין המשטרה ולא היו הפגנות רחוב. עדי-ראייה מסרו, כי לשם זהירות, הוגברה נוכחות השוטרים בכמה מן הערים החשובות.

עד כה נודע על 60 שביתות ברחבי יוגוסלביה בשבועיים האחרונים. לפי דיווחים בעיתונות המקומית, פרצו רוב השביתות בקרואטיה ונטלו חלק בהן אלפי עובדים.

ראש הממשלה מיקוליץ' הפעיל את הקפאת השכר ב-27 בפברואר. על-פי צו, הוקפאו המשכורות באורח רטרואקטיבי ברמה של הרבע האחרון של 1986. כל עלייה בעתיד צמודה אך ורק לגידול בפיריון.

„ההוראה הזו איננה ישימה, בעיקר משום שהפיריון, כגורם כלכלי, טרם הוגדר. אין אנו יודעים כיצד לחשב אותו ואין אנו בטוחים מה הם המרכיבים המשפיעים עליו", אמר בראנקו טאנקוביץ, סגן מנהל מפעל ממתקים, בראיון לסוכנות הידיעות היוגוסלבית.

העובדים ביוגוסלביה זועמים בעיקר על שהתקנה החדשה מבטלת העלאות שכר קודמות על-ידי קיצוץ השכר בקרוב ל-5 אחוז, ומשום שלא נקטה פעולה מקבילה למנוע העלאות מחירים.

ראשי איגודים מקצועיים בקרואטיה הבהירו כי הם מצדדים בשובתים.

האיגודים המקצועיים ביוגוסלביה מהווים חלק אינטגראלי של המערך הפוליטי. באורח מסורתי, תפקידם הוא לשכנע את העובדים להתייצב לימין המדיניות הרשמית. אולם, כיום טוענים כמה מראשי האיגודים המקצועיים, כי הקפאת השכר כמוה כמכת-מוות לניהול עצמי של מפעלים, שיטה שהופעלה במקומות-עבודה רבים ביוגוסלביה.

הטלוויזיה היוגוסלבית הקרינה סיקורים של פועלים המתאספים בקבוצות ומגיבים ברוגז על החוק החדש, ככל הנראה בעיצומה של שביתה. בידיעות בטלוויזיה נרמז על תסיסה גם בסאראייבו, בירת בוסניה הרצגובינה. לא נמסר אם פרצה שם שביתה. לפי ידיעות אחרות, פרצו שביתות בכמה ערי תעשייה בסרביה.

מקורות מהימנים מסרו כי בינואר פרצה שביתה בבית-חולים בסלובניה והיא נמשכה שבועיים.

בשנת 1986 היו 900 הפסקות עבודה ביוגוסלביה, אולם הן היו מקומיות, בלתי-מתואמות וקצרות ביותר. רשמית, מתנהלת התעשייה ביוגוסלביה על-פי עקרונות של ניהול עצמי סוציאליסטי. באחרונה טענו עובדים, כי למעשה, קולם אינו נשמע בבתי-החרושת. (ע"ר ע"צ)

19 ניספו בהתמוטטות סכר סובייטי

מוסקווה. — 19 בני-אדם נהרגו ותשעה נעדרים בעקבות התמוטטות סכר ברפובליקה הסובייטית טאג'יקיסטאן כתוצאה מגשמים כבדים — מסרה סוכנות „טאס".

הסכר נשבר אתמול בלחץ בוץ, ובעקבות זאת הגיעו זרמי מים גדולים לכפר סארגואזאן, 75 ק"מ צפונית לגבול עם אפגאניסטאן.

„חופשת וסת" תובע ארגון נשים בפיליפינים

מאנילה. — ארגון נשים בפיליפינים יצא בתביעה לחוקק חוק, שיאפשר מתן חופשה לנשים עובדות בתקופת הווסת. עיתון במאנילה מסר אתמול, כי איגוד מקצועי של נשים עובדות, המקיף 15,000 נשים, יגיש עצומה למשרד העבודה למתן חופשה של לפחות יומיים בתשלום לאשה המתלוננת על כאבים בתחילת המחזור החודשי.

דובר משרד העבודה הודיע, כי חוקי העבודה הקיימים בפיליפינים מעניקים 45 ימי חופשה לנשים על ארבעה מקרים של הפלה מלאכותית.

נגד רצח כלביים: מפגין נגד הרג של כלביים מפגין כיצד מכים את בעלי-החיים למוות. ההדגמה נעשתה על משטח דמוי-קרחון, עם בובות בדמות כלביים, באולפן בלונדון. בשלט נאמר: „אל תניחו לזה לקרות" (צילום: איי. פי.)

אנשים ואירועים

האבטלה בפולין גבוהה כמו במערב

ורשה. — האבטלה בפולין, שהמשטר הסוציאליסטי שלה מבטיח עבודה לכל דורש, גבוהה במונחים ריאליים כמו במערב ועולה למשק הפולני מיליארדי דולרים בשנה — אמר כאן מרצה לכלכלה בכיר.

פרופ' ג'וזף קאלטה, מאוניברסיטת וורצלאב, אמר בראיון לעיתון סטודנטים, שצוטט בסוכנות הידיעות הפולנית, כי רפורמות כלכליות חייבות להעניק עדיפות להחזרת חוקי השוק — היצע, ביקוש והתחרות.

הוא הוסיף, כי פולין חייבת ללכת בעיקבות המנהיג הסובייטי גורבאצ'וב ולמשוך השקעות מן המערב.

„אומנם, רשמית, יש לנו תעסוקה מלאה, אבל למעשה, אנו סובלים מאבטלה סמויה. אני סבור, כי האבטלה הסמויה אצלנו אינה קטנה מן האבטלה הממשית הנרשמת במדינות קפיטאליסטיות," אמר קאלטה. לדבריו, מוצאת האבטלה הסמויה ביטוי בשיעור הגבוה של היעדרות מעבודה, ביעילות נמוכה ביותר ובהעסקת צבא גדול של פקידים בעבודה מינהלית חסרת תועלת כלשהי.

על אף שאין הערכות מדויקות על עלות האבטלה הסמויה למשק, אומר קאלטה, כי לפחות מחצית מ-12.5 מיליארד הדולרים הנגבים כמיסים מן התעשייה, מוחזרים למימון סובסידיות לחברות מפסידות.

הוא קרא לבתי-החרושת בפולין להגדיל את הפיריון על-ידי עבודה של יותר ממשמרת אחת ביום ולהפנות עובדים מיותרים לענף השירותים, שבו יש מחסור בכוח-אדם.

שיעור המועסקים בשירותים בפולין קטן פי שלושה משיעורם במדינות מפותחות, אומר קאלטה. (ע"ר)

המסמך „שהעלה" את היטלר לשלטון הועבר לישראל

בכנס שייערך ב-18.3 בתל-אביב, תחת הכותרת „כיצד צומחת רודנות? — על עליית הרודנות בתוך הדמוקרטיה", תוצג לראשונה בארץ תעודה מיוחדת במינה: המסמך הגרמני הרשמי, המתיר למפלגה הנאצית בראשות היטלר לפעול באורח חוקי שנים מעטות לפני עלייתה לשלטון. את המסמך העביר באחרונה ארכיון רשמי בגרמניה, את תנועת לפיד — התנועה להנחלת לקחי השואה, עורכת הכנס.

יושב-ראש התנועה, אריה ברנע, מסביר כי בראשית דרכם של הנאצים לא התייחס אליהם המימשל הגרמני ברצינות, אולם הוא היה חייב לעמוד על טיבם כשפרסמו את תכניותיהם וכשניסו לתפוס את השלטון בכוח. למרות זאת, אחרי תקופה קצרה של הוצאת הנאצים אל מחוץ לחוק, ביקש האסיר המשוחרר אדולף היטלר לשוב ולרשום אותה כמפלגה חוקית. בקשתו נענתה, הן בגלל חולשת הממשלה — והן משום שהיא חשבה, כי אסור להגביל את חופש הביטוי ואת חופש ההתאגדות.

תנועת לפיד מאמינה, כי עלינו ללמוד מפרשה זו את חובתו של כל משטר דמוקרטי ללחום באויביו מכבר ראשית דרכם. הדברים אמורים הן בארגונים אנטישמיים בעולם החופשי כיום, והן — להבדיל — בגורמים אנטי-דמוקרטיים ואלימים בחברה הישראלית.

את הכנס יפתח נשיא התנועה, אלוף (מיל.) אהרון רמז. החוקר פרופ' משה צימרמן ויוצא-גרמניה אלי רוטשילד יספרו על התמוטטות הדמוקרטיה הגרמנית ערב עליית הנאצים לשלטון. ד"ר אריק כרמון, העובד הסוציאלי גבי זוהר והמחנך נפתלי מנהיים יעסקו בהשלכות הניסיון ההיסטורי על החברה הישראלית כיום. (שע"ח)

מסורב עלייה לגרומיקו: „אני מבקש שיסלקו אותי מבריה"מ"

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

„אני מבקש שיסלקו אותי מבריה"מ מטעמים מדיניים. אני מיואש באין אפשרות לצאת לישראל, משום שאין לי קרובים שם, כנדרש בתקנות הגירה החדשות" — כתב ד"ר סימון גלוזמן לנשיא בריה"מ אנדריי גרומיקו. על כך סיפר בשיחה טלפונית מקייב למועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בתל-אביב.

ד"ר גלוזמן (41), פסיכיאטר במקצועו, נשפט ל-7 שנים בעוון „פעילות אנטי סובייטית", מתוך זה שלוש שנים גלות. מאז שחרורו ב-1979 הוא מסורב עלייה.

ד"ר גלוזמן הוא חבר כבוד של ארגון הפסיכיאטרים בארה"ב ובבריטניה. היה הראשון שהתנגד בגלוי לניצול הרפואה לצרכים פוליטיים. עוד בשנת 1971, על סמך לימוד יומנים ומיסמכים של גנרל גריגורנקו, כתב ד"ר גלוזמן מחקר פסיכיאטרי על שפיותו של גריגורנקו, עמיתו של המדען סחרוב וחבורת לוחמי חופש המצפון בבריה"מ.

קארטר — לסיור במזרח התיכון

אולבני, ג'ורג'יה. — ג'ימי קארטר, שהיה נשיא ארה"ב, יצא אתמול לסיור במזרח התיכון, ולפי ידיעות שונות, יביא עימו שדר מן המימשל לממשלת סוריה, בבקשה שתסייע בשיחרור בני-הערובה בלבנון.

בתשובה לשאלה בעניין זה בשדה התעופה, אמר קארטר לכתב רויטר: „אין אני יכול לדבר כאן בעניין זה."

קארטר יתחיל את המסע שלו באלג'יריה, שם הוא יודה למנהיגים של מדינה זו על שסייעו בשיחרור הדיפלומטים האמריקניים, שהוחזקו כבני-ערובה באיראן בתקופת כהונתו כנשיא. משם ימשיך למצרים, לסוריה, לירדן ולישראל וייפגש עם הנשיא חוסני מובארק והמלך חוסיין. (ע"ר, ע"צ)

בלי תנועות גסות

מאת לוי מורב

העברית שפה יפה. יש בה, למרות המוות הקליני בו היתה שרויה במשך אלפיים שנה, גמישות ורבגוניות. קחו למשל מה שקרה בעקבות פירסום מדד חודש פברואר (אחוז אחד בלבד). שר האוצר הודיע שהוא „שוקל להפחית את הריבית במשק". כידוע העלה בנק ישראל בחודש פברואר את הריבית בשיעור של 63 אחוזים (כלומר, הוסיף אחוז אחד ריבית בכל חודש) מתוך ציפייה למדדים גבוהים (2.5 אחוזים) בפברואר ובמארס.

אף כי ברור כיום שהיה זה משגה חמור, משגה שגרם נזק כבר לסקטור היצרני ולשכירים, שימו לב לשפה שבה משתמשים הפוליטיקאים כאשר הם באים לדבר על מה שקרה.

ראש הממשלה, כך נמסר, „פנה לשר האוצר וביקש לבחון את האפשרות של הורדת הריבית". מילת המפתח היא עדינות. שר האוצר „שוקל", ראש הממשלה „מבקש לבחון". ריבית היא עניין עדין מאד, וחלילה לנו לעשות תנועות גסות או חדות.

עוד נמסר „ששר האוצר יבדוק יחד עם נגיד בנק־ישראל את האפשרות לזרז את תהליך הורדת הריבית עוד לפני חודש מאי".

יהוריד? לשחוק? לבטל!

תארו לעצמכם מצב דמיוני, שבו מוסד ממלכתי כלשהו היה מעלה את השכר במשק בחודש פברואר, כדי למנוע את שחיקתו, בשל התחזית שצפויה עלייה במדד בעקבות הפיחות מינואר. נכון שזהו מצב דמיוני לגמרי; אין כל סיכוי שמישהו היה מעלה שכר לפני, או תוך כדי, עליות המחירים בעקבות הפיחות המיותר, שחלקו עוקר מתוספת היוקר, כלומר מהשכר. אבל לצורך הדיון התיאורטי לגמרי מותר לתאר גם מצבים בלתי־אפשריים. ובכן, השכר הועלה ואז במפתיע נתברר שהמדד בפברואר רק אחוז אחד. קל לתאר את התגובות של האוצר, הממשלה, התעשיינים ומי לא: להוריד מייד את השכר! לשחוק אותו! לבטל את ההחלטה. כאן לא היו משתמשים בניסוי לשון מנומסים ועדינים. כאן לא היו אומרים משהו בנוסח: שר האוצר ישקול פנייה למנכ"ל ההסתדרות כדי לדון באפשרות שיורידו את תוספת השכר.

שורש העניין נעוץ ביחס השונה של המערכת כולה לשכר ולריבית. השכר נתפס כמקור כל הצרות, כגורם לכל הרעות החולות של המשק. קיצוץ בשכר הוא תנאי הכרחי בכל תוכנית כלכלית ל„הבראה", ל„חידוש הצמיחה", ל„שיפור מאזן התשלומים", ל„הצלת המשק". הריבית לעומת זאת משחקת משחק הפוך. כדי להבטיח את כל הדברים הטובים שמנינו, חובה להעלות את הריבית, לשמור שתהיה גבוהה וריאלית. ככל שהריבית גבוהה יותר והשכר נמוך יותר, המשק ניצל יותר, לפי הגיון מונטאריסטי עקום זה.

מישהו מרוויח

העובדות לא מפריעות לאף אחד, והכי פחות למחלקה המוניטארית של בנק־ישראל. השימוש בריבית כמכשיר לריסון מונטארי והקטנת האשראי השקלי החופשי במשק הוכח שוב ושוב בשנים האחרונות כבלתי־אמין לחלוטין. יתר על כן, לא רק שלא חל צימצום בהיקפי האשראי אלא להיפך, העלאת הריבית גורמת דווקא לגידול באשראי. יש לכך סיבות שונות, והראשונית היא שחלק ניכר מנוטלי האשראי הופכים את הריבית שאינם מסוגלים לשלם לחלק מקו האשראי החדש.

בעייה אחרת, חשובה לא פחות, הוא שבבנק ישראל, באוצר ובמקומות אחרים מסרבים לראות בריבית הכנסה, ההופכת לגורם שלוחץ על המחירים הרבה יותר מהשכר. קשה לתת ביטוי כמותי לטעות „הקטנה" של בנק־ישראל, אבל אין כלל ספק שמהטעות הזאת מישהו מרוויח — הבנקים, המלווים בריבית למיניהם, המיסלקות הפיננסיות ובעלי הפקדונות למיניהם. כל אלה הרוויחו, בזכות הטעות של הבנק המרכזי, עשרות רבות של מיליוני שקלים חדשים. אבל על כך לא תוקם ועדת חקירה. אף אחד לא יידרש להסיק מסקנות. שום זעקה לא תישמע ובנק־ישראל וממשיך לשקוט על שמריו ושגיאותיו.

הבנקים דווקא נגד

מה שאולי משעשע בימים אלה של פורים היא העובדה, שדווקא ראשי הבנקים המסחריים עצמם, להם יש כאילו אינטרס מרכזי בריבית גבוהה, יצאו בימים האחרונים נגד הריבית. עמדתם של מאיר חת, יו"ר דירקטוריון כלל ושל המנכ"ל החדש שלו, צדיק בינו, ידועה, והיא שונה, אם לא הפוכה, מדעתו הנחרצת של מר ארנסט יפת, שהיה חסיד מובהק של ריבית גבוהה.

עמירם סיוון, יו"ר הנהלת בנק־הפועלים, יצא לפני שבועיים נגד הריבית הגבוהה וקבע שהיא פוגעת בסופו של חשבון בסקטור הייצרני וגם בבנקים, בגלל חוסר היכולת של הלווים לעמוד בתשלומי הריבית. לפני ימים אחדים אמר יו"ר הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי הראשון, עו"ד יגאל ארנון, שמהרווחים והריבית של מערכת הבנקאות ב־1985 היו גבוהים מאוד, והם גבוהים מדי גם כיום.

זה לא מפריע ולא משפיע על אנשי בנק־ישראל. הם בשלהם, לא לומדים ולא שוכחים שום דבר. כיום אין כמעט ויכוח שהריבית המטורפת ששררה במשק במחצית השנייה של 1985, ואשר נבעה מהחשש המופרך להתרחבות מוניטארית, היתה גורם מרכזי אם לא בלעדי למשבר החמור אליו נקלעו תנועת המושבים, התק"ם, סולל־בונה, קופת־חולים ועוד. אפילו ראש הממשלה דאז, שמעון פרס, שר החקלאות אריק נחמקין והשר בלי תיק יגאל הורביץ טוענים כיום, שזאת היתה ריבית בלתי־נסבלת. הדרה, כמובן, שהם אינם מציעים, חוץ מפריסת חובות בריבית „מסובסדת" של 8 אחוז ריאלית בשנה, שום דבר ממשי, כמו למשל שמיטת החוב שנוצר כתוצאה מהריבית המאפיונית, שעכשיו כולם מתנערים ממנה, כאילו מישהו אחר קבע אותה ולא הם היו שותפים.

חשוב מדי ל„מומחים"

אולי הגיע הזמן שבמקום „לשקול", „לבחון" ול„בקש", תודיע הממשלה לבנק־ישראל שעניין הריבית הוא חשוב מדי מכדי שישאירו אותו בידי ה„מומחים", כשם שהמלחמה חשובה מכדי שישאירו את ניהולה בידי הגנראלים. דוגמאות לכך לא חסרות.

צמיחה כלכלית בריבית ריאלית שנתית של 30־40 אחוזים, כמו שהיא קיימת כיום [illegible] הישראלי. בריבית שנתית ריאלית של [illegible] אחוזים יש הרס המשק. אפילו תומך [illegible] המדיניות המוניטארית כמו סגן שר האוצר [illegible] אמוראי התבטא בימים אלה, שיש למצוא [illegible] להורדת הריבית הריאלית ל־6־8 אחוז בשנה. בשנים של הצמיחה המואצת של [illegible] הישראלי, בסוף שנות השישים ומחצית [illegible] השבעים, היתה הריבית נמוכה מאד ולעיתים גם שלילית. הגיע הזמן שחובבי הצמיחה [illegible] משיקל חובבי־ציון) יפנו לשחוט את [illegible] המדיניות המוניטארית המרסנת, כפי [illegible] בשעה טובה את פרת הפיתוחים הריאלית [illegible] שיקדימו, כן ייטב לכולנו.

על־פי ההיגיון המונטאריסטי העקום — השכר, שהוא מקור כל הצרות, צריך להיות נמוך יותר והריבית גבוהה יותר. ואת התפיסה הזו מרפדים בהרבה עדינות זהירה

פולארד, השמאל ומפ"ם

במקום לגנות את ההנהגה הישראלית על הפרשה — על השמאל להאשים את הממשל והביורוקרטיה האמריקניים השמרנים והאנטישמיים

מאת אלכס ספינרד

יש משהו משונה, ואולי אף חולני, בכך שדווקא השמאל נושא את דגל הכבוד הנרמס של ארה"ב ב„פרשת פולארד" ודורש ועדת חקירה. יתכן שהשמאל בכלל שכח מה זה שמאל והוא עוסק בחיקויים חיוורים של ליברליות רדיקלית. אולי השמאל אף מתבייש מניתוח סוציאליסטי, אך לפי דעתי, במקום לגנות את ההנהגה הישראלית על הפרשה, עליו להאשים את הנאשם האמיתי — הממשל והביורוקרטיה האמריקניים השמרנים והאנטישמיים.

אינני מומחה גדול למודיעין, אולם ברור לחלוטין שפעילויות של חילופי מידע בלתי פורמליים, תוך גיוס אזרחים שמזדהים עם מדינת ישראל — תמיד היו. אין זה מודיעין, והוא לא בא במקומו של המוסד, אלא זו פעילות משולבת של התגייסות רעיונית וניצול מידע. אותו דבר עושה ברית־המועצות עם חוגי שמאל למיניהם, וארה"ב — עם חוגים שמרניים בכל מקום ומקום. החידוש בפרשת פולארד היה בכך שישראל חרגה בהחלט מהנורמה, בכך שהתחילה לאסוף מידע בצורה יסודית. ברם, החריגה בוודאי התפתחה באופן הדרגתי והיה קשה לשים לה גבול מדויק.

החידוש בפרשת פולארד היה החלטה האמריקנית לעצור את האיש ולעשות לו משפט ראווה, במקום לגרש אותו תוך התעללות בו. הפעולה האמריקנית משתלבת היטב בשורת צעדים, שכולם מכוונים ליצור דעת קהל שלילית כלפי ישראל ולהכשיר את הקרקע לתפנית ביחסים אתנו: אירנגייט, פרשת המתגים המביכים של שלטונות המכס, והלחץ נגד ייצוא הלביא.

כמובן שאין מה לעשות; אם חוגים מספיק חשובים החלו במסע נגד ישראל, הם יצליחו, ולא משנה מה יהיה קו ההסברה של הקונסול בלוס אנג'לס. מה עוד, שאלה שמנהלים את מחול השדים דווקא עומדים בפני קידום, הן בסוכנות הביון המרכזית והן בלשכה הפדרלית לחקירה (האף בי אי).

אז מה התשובה של השמאל שלנו? להאשים את ישראל — בדיוק כמו שרוצה הממסד האמריקני? אנחנו „מסבכים את היהודים הנמצאים בעמדות רגישות במימשל האמריקני", נאמר. מישהו פעם גילה רגישות כלשהי כלפי היהודים במימשל בברית־המועצות, כאשר תמכנו בחוטפי מטוס בלנינגרד? (כן, גם אני תמכתי ותומך בהם, אך הם אכן ניסו לחטוף מטוס), מישהו פעם מחה בארץ על חילופי המידע והמשלחות התכופים עם וושינגטון?

נכון, יש הבדל עקרוני בין המעצמה אשר כעת תומכת בנו, לבין הרוסים אשר תומכים (כעת) באויבינו. אולם בעולם עגול מאד, לא תמיד היו הדברים כפי שהם היום, ואין עוד ביטחון שהתמיכה של ארה"ב תישאר בעינה לאחר הבחירות הבאות לנשיאות ולאחר הרפורמות של גורבצ'וב. בפרשת פולארד אנו רואים את הניצנים הראשונים של [illegible] ביחסי המעצמות כלפי הצדדים בסכסוך במזרח התיכון. ומוטב שדווקא מפ"ם [illegible] יחשבו פעמיים לפני שהם בוחרים [illegible] בגרסת סוכנות הביון המרכזית או [illegible] של חברת „לוקהיד" בעניין הלביא.

כי בסופו של דבר, אנחנו נמצאים [illegible] של רעידת אדמה בין־מעצמתית, אשר [illegible] — מאד יכול להיות שדווקא [illegible] הסוציאליסטי־דמוקרטי והאנטי־[illegible] ימצא את עצמו בעמדה שונה מאד [illegible] היום. וכדאי להתחיל לחשוב על כך — [illegible] היום.

על הפרץ

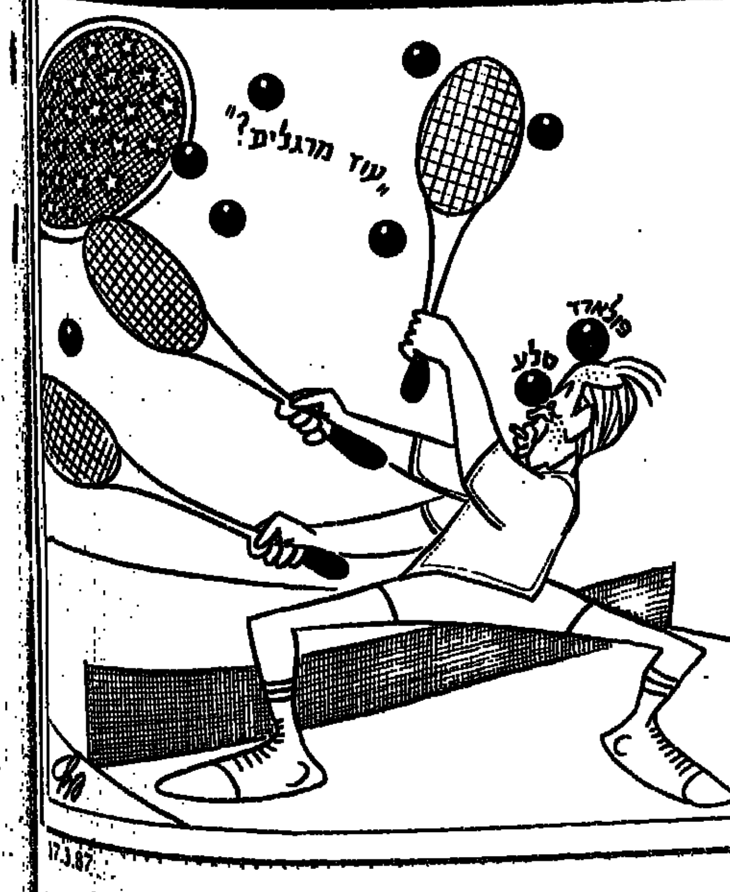

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

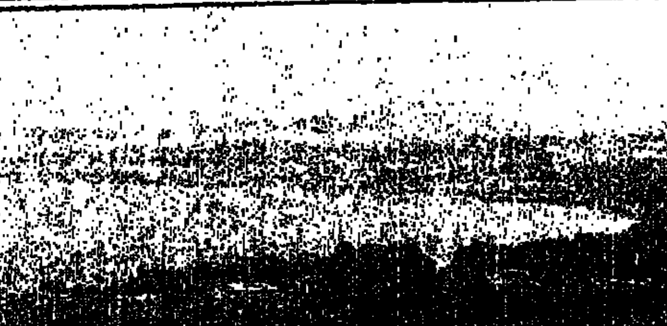

המצברוח עולה עם המפלס

בקיץ עדיין נצטרך לחסוך במים אך למינהלת הכינרת יש כרגע נחת־רוח

מאת שלמה גלזר

הכינרת הולכת ומתמלאת. מים רבים זורמים אליה בעקבות הגשמים האחרונים. החורף המתמשך והגשום גורם לקורת־רוח ולגאוות בלבד של אנשי „מינהל הכנרת", „מקורות" וכל מי שקשור או מודע למצוקת המים, הפוקדת את ישראל בשנים האחרונות.

שלמה כהלול מהמושבה כינרת הוא המשנה לראש „מינהלת הכנרת" וטבעי הדבר, שמצב רוחו מרומם. אבל הוא בהחלט אינו שוגה באשליות. הטבריינים יכולים להרגע, הוא אומר, הכינרת לא עומדת לבלוש על גדותיה ושום רחוב בטבריה לא הולך להיות מוצף. המצב כיום, מוסיף „שלומקה", הוא שיש זרימה חזקה לכנרת ובשלושת הימים האחרונים עלה המפלס ב־13 ס"מ, שהם 65 מיליון קוב מים. כרגע עומדת הכינרת על גובה מפלס של מינוס 210 מ' ועשרים ס"מ. מה שתורם לזרימה החזקה היא העובדה שמאגרי הגולן מלאים, ועודפיהם זורמים לכינרת. את זה אנחנו מרגישים חזק. בניגוד לכל הפרסומים, הוא מוסיף, עדיין חסרים לכנרת 1.20 מ' כדי להגיע למפלס האופטימלי שהוא „209". זה הרבה מים, ובהחלט לא נראה כרגע שהכינרת תגיע לכמות מים כזאת. ואם זה יקרה, נפתח את הסכרים ליד דגניה והמים יירדו לים המלח. אבל לא נראה לי שזה הולך לקרות.

יהיו קיצוצים

לשם השוואה: את הקיץ האחרון החלו כאשר הכינרת היתה בגובה 211.50 מ' ובסיומו היתה הכינרת בשפל שלא היה כמוהו בהיסטוריה — „212.45" מ'. כך שהקיץ הקרוב מתחיל, מנקודת מבטה של הכינרת, במצב טוב בהרבה. צריך לזכור, שעקב ריבוי הגשמים החורף אין משקים את התבואות ואת גידולי החורף באופן משמעותי, ולעומת זאת מחדירים דרך המוביל הארצי כמיליון ורבע קוב מדי יום להעשרת מי התהום בשפלת החוף, ששם נעוצה הבעיה האמיתית של מאזן משק המים בישראל. לכן קיצוצי מים יהיו בכל מקרה גם השנה, כדי להמשיך ולשפר את מצב מי התהום.

שלגי החרמון

חשוב לציין, שבניגוד לדיעה הרווחת בציבור, שלגי החרמון אינם משפיעים באופן ישיר על מפלס הכינרת ולכן הפשרתם באביב לא תתרום באופן ישיר לאגם. אגן ההתהוות של מי השלגים נמצא צפונה ומזרחה מהכינרת, אך תרומתם גדולה למי התהום ומגדילה את שפיעת המעיינות באיזור כולו. במינהלת הכינרת כמובן מצב הרוח מרומם והם היו חותמים על חורף דומה גם בשנה הבאה.

ועם ישראל, שהחל את הרומאן שלו עם הכינרת בגעגועי שנות אלפיים וחזר אליה בערש ההתיישבות הציונית, וממשיך לבוא אליה בהמוניה עם „המנגל" והסיחים על האש" — עם ישראל ימצא השנה את הכינרת כשהיא מלאה יותר, וכחולה כרגיל.

סוף המורטוריום

מלחמת הכוכבים היא כנראה הסיבה האמיתית לרצונה של ארה"ב בהמשך הניסויים הגרעיניים ● בינתיים היא מפתחת דור שלישי של כלי נשק, שיהיו מבוססים על פליטת קרני אנרגיה הרסניות

ב־26 בפברואר וב־12 במארס פוצצו הסובייטים מתקנים גרעיניים באתר הניסויים שלהם בסמיפלאטינסק, קזאחסטאן. בכך סיימו את תקופת „השבתת הניסויים". עליה הכריזו שנה וחצי קודם לכן. בתקופת המורטוריום, אותה האריכו הרוסים חמש פעמים, המשיכה ארה"ב בניסויים, וטענה כי כל העניין אינו אלא תרגיל רוסי ביחסי־ציבור.

בפעם האחרונה שהרוסים האריכו את תקופת ההשבתה הם הבהירו, שאם האמריקנים יבצעו פיצוץ גרעיני ב־1987, תבצע גם ברה"מ צעד דומה. ואכן, הניסויים הסובייטיים באו בעקבות שני פיצוצים גרעיניים שערכו האמריקנים במדבר נבאדה.

ארה"ב מעוניינת בהמשך הניסויים משלוש סיבות: ראשית, היא טוענת כי קשה לוודא שברה"מ אכן הפסיקה אותם לחלוטין. פיצוץ בתוך חלל תת־קרקעי גדול, או לחילופין בעת שמתרחשת רעידת אדמה חזקה, יהיה קשה למעקב, כי האפקטים הסייסמיים יהיו מעומעמים. שנית, ארה"ב זקוקה לפיצוצים כדי לנסות כלי־נשק גרעיניים חדשים שהיא מפתחת במסגרת „מלחמת הכוכבים". שלישית, היא טוענת כי המלאי הקיים זקוק לניסוי שוטף כדי להבטיח את אמינותו ואת בטיחותו באיכסון.

הטיעון האחרון מהווה מוקד לוויכוח עז בין מדעני גרעין במכוני המחקר המתחרים בארה"ב, זה של קליפורניה והאחר של „לוס־אלאמוס" בנבאדה. קבוצת מדעני גרעין נודעים שלחה ב־1985 מכתב לקונגרס בוושינגטון, בו קבעו, כי המשך הניסויים מיותר. המדענים תמכו בבדיקת המלאי על־ידי פירוק שוטף של רכיבי הפצצות ובדיקת תקינותם.

לעומתם טען ד"ר רוג'ר בצל, מהמכון הקליפורני, כי ליקויים מתגלים באורח שוטף בשליש מהפצצות המאוכסנות, וכי אין תחליף לניסויים כאמצעי לבדיקת המלאי הגרעיני של ארה"ב. ועדת הסנאט שכרה את שירותי חברת ייעוץ בלתי־תלוייה, ותשובתה של זו הצדיקה את דברי הד"ר בצל.

מדענים מהמכון הגרעיני של קליפורניה טוענים עתה, כי ציוד משופר למעקב סייסמי מאפשר לזהות פיצוץ גרעיני גם בעת רעידת אדמה, במרחקים של עד 2000 ק"מ מאתר הניסוי. הזיהוי נעשה על־ידי הפרדה בין סוגי גלים שונים שנשלחים בעת רעידות אדמה ובעת פיצוצים גרעיניים.

ארה"ב וברה"מ עוסקות כרגע בפרוייקטים שנועדו לשפר את פיענוח הגלים הסייסמיים זו בשטחה של זו. מדענים אמריקנים מציבים מכשירי מעקב ברדיוס 200 ק"מ סביב אתר הניסויים הרוסי בקזאחסטאן, ומדענים רוסיים עובדים בנבאדה. בריטניה רוצה להציב מכשירים במרחק 700 ק"מ מהאתר הרוסי.

אם כך, נותרת הסיבה השנייה: „מלחמת הכוכבים". לדעת מתנגדים להמשך הניסויים הגרעיניים, זו הסיבה האמיתית להתנגדות האמריקנית להקפאתם. ארה"ב מעוניינת לפתח „דור שלישי" של כלי נשק גרעיניים, שיהיה מבוסס על פליטת „קרני אנרגיה" הרסניות (הדור הראשון היה פצצות ביקוע־אטום כמו זו שהוטלה על הירושימה; הדור השני היה של פצצות מימן תרמו־גרעיניות). האמריקנים מכינים את העולם הגרעיני לקראת המאה הבאה — בתנאי שהדור הנוכחי של פצצות גרעין יישאר במחסנים.

ירון אמיתי

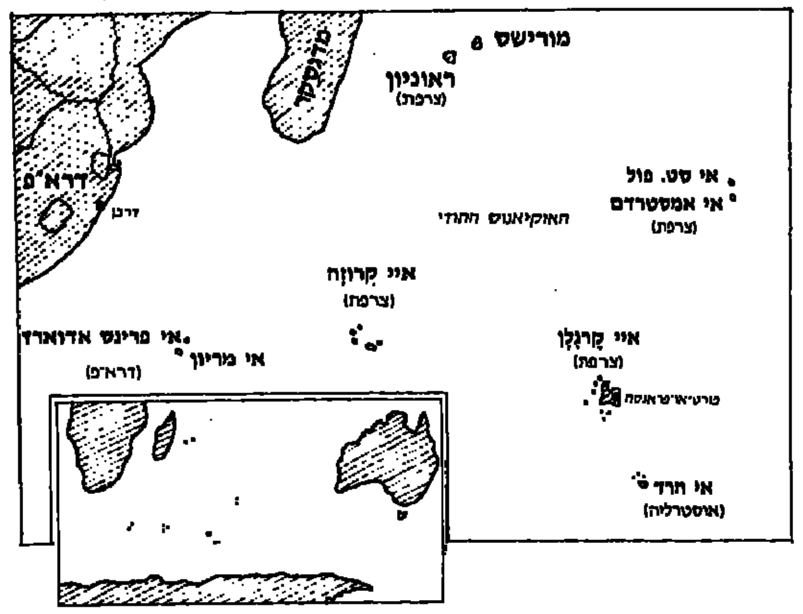

יום הדין — חם או קר?

על־פי תאוריה מקובלת במערב, יסכלו ניצולים של שואה גרעינית עתידית מגל קור ממושך, כאשר יכסה ענן הנשורת הרדיואקטיבית את עין השמש. מדען בשם פרד זינגר, מאוניברסיטת ג'ורג' מייסון בוירג'יניה, סבור כי תוצאת חילופים הדדיים של מהלומות גרעיניות בין המעצמות תהיה דווקא „קיץ גרעיני" חם ולוהט. על כך מוסר השבועון הבריטי „ניו־סיינטיסט" בגליונו הלפני אחרון.

זינגר מאמין כי החום שייפלט מפני כדור הארץ לאטמוספירה, ייקלט שם בענני העשן התאבכים מפניו. המרכיב החשוב בעננים ליצירת „אפקט חממה" ענקי יהיו אדי המים שיווצרו בעת הפיצוצים הגרעיניים; פיצוץ בעוצמה של מגאטון אחד ישלח מעלה כמיליון טון אדי־מים; „יום־דין גרעיני" יכפיל את כמות המים בסטרטוספירה, ואלה יתגבשו כחלקיקי קרח קפואים לענני נוצה („צירוס") שיכסו את העולם. עננים כאלה נוצרו כאשר ביצעה ארה"ב ניסויים גרעיניים בדרום האוקיאנוס השקט בשנות ה־50, אך איש לא מדד או את התופעה.

עננים אלה, יחד עם ענני העשן השחור שיכסו את העולם העולה בלהבות, יחממו לדברי זינגר את הארמה. אם חלקיקי העשן יהיו מעל גודל 1 מיקרון, הם יחסכו בעצמם לקולטים מצויינים של קרינת חום אינפרה־אדומה, שמגיעה לכדור הארץ מהשמש. גזים כמו מתאן, שייווצרו בבעירה, יגבירו גם הם את תכונת קליטת החום של העננים, בייחוד אם העננים ירחפו בגובה 2 ק"מ מעל פני האדמה ולא בגובה 10 ק"מ כפי שמתארים תסריטים אחדים.

מה יקרה ב„קיץ גרעיני"? אם החום יגיע ל־50 מעלות צלסיוס, יעברו כל היצורים החיים על פני כדור הארץ — גדולים כקטנים — כמה שבועות לא נעימים ביותר.

דבריו של זינגר הביאו את המצדדים בתאוריית „החורף הגרעיני" להודות שהם יודעים מעט מאוד על מה שיתרחש בעת שואה גרעינית. הם מודים שההנחה שייווצר אז ערפל בגובה נמוך יחסית משנה את התמונה: ערפל יבודד את הקרקע וימנע ממנה להתקרר — בניגוד לתאוריה הקודמת, שדיברה על „קיפאון מהיר" מיד לאחר הפיצוצים.

אחד המשתתפים בכנס מדעי שנערך על הנושא, קרא לחיל־האוויר המלכותי הבריטי לשחרר להקרנה סרט שצולם במלחמת העולם השנייה על הדליקות שהשתוללו בעיר הגרמנית דרזדן, שהופצצה או בימי בעלות הברית. הסרט יכול לגלות פרטים על הדינמיקה של ענני עשן גדולים, ולעזור לנו להחליט מה ללבוש בזמן מלחמה גרעינית: מעילי פרווה או בגדי ים.

י.א.

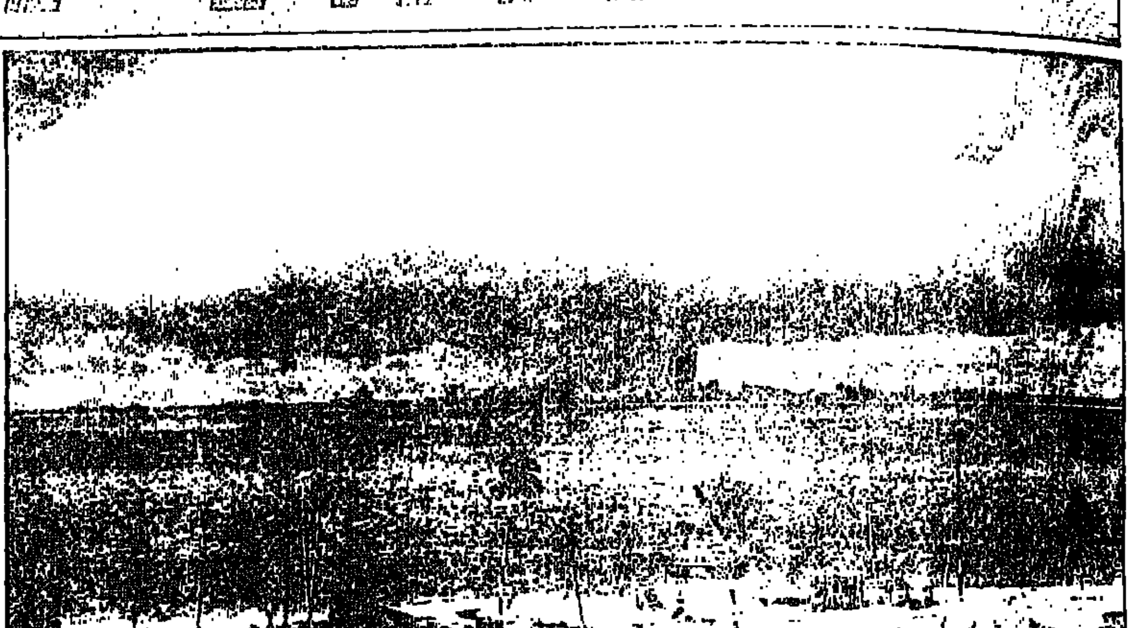

פיצוץ גרעיני באוקיאנוס השקט

תעלומה באיים נידחים

למרות הכחשות משרד ההגנה בפריס מאמינים הצרפתים, כי האוקיאנוס ההודי הדרומי נבחר על־ידי ממשלתם כאתר חדש לניסויים גרעיניים

מאת ירון אמיתי

משרד ההגנה בפריס מכחיש נמרצות את השמועות שנפוצו בשבועות האחרונים, כי צרפת מחפשת אתר חילופי לניסויים הגרעיניים שהיא מבצעת מפעם לפעם בדרום האוקיאנוס השקט. השמועות טענו כי נשקלת אפשרות להעביר את אתר הניסויים לאחד האיים הנידחים שבבעלות צרפת, בלב האוקיאנוס ההודי הדרומי.

ההכחשה באה כתגובה להודעתו של המדען היהודי־צרפתי, הפרופסור לביופיסיקה אנרדה בכה, ב־10 בפברואר בניו־זילנד. בכך ציטט מה שהוא כינה „מקורות בסוכנות האטום הצרפתית", שסיפרו לו לדבריו על חיפוש אחר אתר כזה. כתבים בפריס קשרו את ההדלפה עם המסתורין סביב טביעתה של ספינת־דייג מניפה דגל פנאמה, „סאות'רן ריידר", ליד האי סט.־פול בדרום האוקיאנוס ההודי, ב־9 באוקטובר שעבר. הספינה טבעה לאחר שה„אלבטרוס", סירת משמר צרפתית, פתחה עליה באש. שר ההגנה הצרפתי, אנדרה ז'ירו, אמר כי „הספינה לא עסקה בדייג". הוא סירב להתייחס לדיווחים בעיתונות, שטענו כי הספינה היתה עסוקה בציוד מעקב אלקטרוני מתוחכם, שמטרתו היתה לבחון הכנות צרפתיות לביצוע ניסויים גרעיניים באזור.

שופט־חוקר באי הצרפתי ראוניון (ליד מדגסקר), שבדק את פרשת הספינה, הודיע לפני מספר ימים כי הוכח מעל כל צל של ספק, כי לא יריות ה„אלבטרוס" הביאו לטביעתה. הדו"ח שהגיש השופט מציין כי היריות פגעו בחרטום ספינת־הדיג מעל קו המים, ואילו באורח־פלא דווקא ירכתיה שקעו תחילה. הצרפתים חושדים כי צוות הספינה, שכלל אזרחים שוודיים ודרום־קוריאניים, הטביע את הספינה בכוונה תחילה כאשר התקרבה אליה סירת המשמר. רב־החובל והקצין הראשון של ה„סאות'רן ריידר", שניהם אוסטרלים, נעצרו והורשעו בדייג בלתי חוקי במים צרפתיים. הם נלקחו למאסר בראוניון, אך עד מהרה נמלטו בדרכים לא־ברורות ממעצרם, והגיעו לאי העצמאי הסמוך מוריש (מאוריציוס), שם ציידה אותם שגרירות אוסטרליה בדרכונים חדשים ושלחה אותם הביתה.

האיים קרגלן, קרוזה, שאמסטרדם וסט.־פול הם חלק מהטריטוריה הצרפתית האנטארקטית. סט.־פול הוא הר געש כבוי, חשוף ולא־מיושב, בערך במחצית המרחק בין אוסטרליה לדרום־אפריקה. המסלע הבזלתי של האי דומה לזה של האי מורורואה באוקיאנוס השקט, בו עורכת כיום צרפת את ניסוייה הגרעיניים, וכמותו מתאים ביותר לניסויים אלה.

עמדתה הרשמית של צרפת היא, כי הניסויים הגרעיניים חיוניים להבטחת האמינות של „כוח ההרתעה הגרעיני" שלה, כי אין בהם סיכון בריאותי, וכי אין בשטח צרפת עצמה מקום מתאים לעריכתם. המשך הניסויים בדרום האוקיאנוס השקט הגביר את בידודה המדיני של צרפת בזירה. צרפת מסוכסכת עם מרבית מדינות האזור בגלל סירובה להצטרף לאמנה לפירוז האוקיאנוס השקט מנשק גרעיני. ניו־זילנד, אוסטרליה ו־11 מדינות איים קטנות חתמו כבר על האמנה. ברית־המועצות וסין חתמו על נספחים להסכם, אך ארה"ב, בדומה לצרפת, נמנעה מלעשות כך.

האמנה אוסרת ניסויים גרעיניים ואיחסון פסולת גרעינית במרחבי האוקיאנוס השקט. צרפת טוענת כי האמנה מופנית נגדה, במטרה לאלץ אותה להפסיק את הניסויים הגרעיניים באי מורורואה.

עמדתה הבינלאומית של צרפת בזירת האוקיאנוס השקט הדרומי אינה נוחה גם בגלל שאיפתה לשמור את ריבונות צרפת על האי קלדוניה־החדשה, מושבה צרפתית לא הרחק מחופי אוסטרליה, לאחר משאל העם בשאלת העצמאות, שייערך באי באוגוסט השנה. יחסיה עם ניו־זילנד מתוחים מאז הטבעת ספינת־הדגל של ארגון המחאה „גרינפיס" בנמל אוקלנד (ניו־זילנד) ב־1985 בידי סוכנים צרפתיים. הספינה עמדה אז לצאת להפגנה באתר הניסויים במורורואה.

מבחינת צרפת, האיים באוקיאנוס ההודי הדרומי נוחים הרבה יותר כאתר לפיצוצים גרעיניים. האיים מרוחקים גיאוגרפית מכל יבשת סמוכה. המדינות הקרובות ביותר אליהם הן דרום־אפריקה, שאת תמיכתה לא יהיה קשה לקנות; מלגאש (מדגסקר), מושבה צרפתית לשעבר, בה יש לצרפת עדיין אינטרסים רבים; מוריש הקטנה והאי הצרפתי ראוניון. למרות הכחשות משרד ההגנה בפריס, הרי צעד בכיוון העברת הניסויים למקום חדש, אי־שם בין אפריקה לאנטארקטיקה, נראה הגיוני ביותר.

האלבטרוס בסכנה

ארגונים בינלאומיים להגנה על איכות הסביבה התגייסו למאבק נגד פגיעה אקולוגית באי מריון

האם זוממת דרום־אפריקה פעילות צבאית בדרום האוקיאנוס ההודי? בזכור, רווחו לפני מספר שנים שמועות עקשניות על ניסוי גרעיני משותף שערכה ישראל עם דרום־אפריקה אי שם במרחבי האוקיאנוס הדרומי. השמועות, שהצביעו על רעש אדמה שמקורו אינו ידוע, דוברו אומנם והוכחשו על־ידי כל הצדדים — אבל תשוקת העיתונאים לחשוף קשר־מחתרתי בינלאומי לא דעכה.

חובבי המסתורין מיהרו לחשוד בקיום קשר כזה כאשר נודעה תוכניתה של דרום־אפריקה להקים מסלול נחיתה באי מריון, אחד משני איים בבעלותה בערך באמצע הדרך מיבשת אפריקה לאנטארקטיקה. המסלול בן 1.4 הקילומטרים יכול לשמש, לדברי חושפי התעלומות, אך ורק לצרכים צבאיים.

דבר אחד ודאי: המסלול יהווה סכנה חמורה לאקולוגיה של האי. באי מריון מקננים 13 אחוז מעופות האלבטרוס החיים בעולם. האי גם ביתם של 200,000 פינגווינים ואלפי כלבי־ים חיים במפרץ טריפוט, המעגן העיקרי באי, אשר בו אמורים לפרוק את חומרי הבנייה המיועדים למנחת. כרגע הפעילות האנושית היחידה באי היא בתחנת תצפית קטנה, בה לומדים מדענים את חיי הבר.

דרום־אפריקה חתומה על אמנה לשמירת ערכי הטבע והחיים הימיים של אנטארקטיקה (CCAMLR). לאחרונה נמסר כי ממשלתה מינתה ועדה מדעית לבדיקת ההשפעה שתהיה לשדה התעופה המתוכנן על האקולוגיה של האי מריון. אך לדברי יו"ר הוועדה המדעית של מדינות האמנה, דרא"פ לא הודיעה לה כלל על תוכנית הבנייה. לוועדה אין אפשרות של ממש לעקוב אחרי המתרחש באי, משום שלרשותה לא עומד תקציב מספיק. פעולתה מצטמצמת כרגע לשמירה על רזרבות הדייג במי האוקיאנוס ההודי הדרומי.

האי מריון, והאי פרינס אדוארד הסמוך לו, הם פיסות יבשה מבודדות במרחבי האוקיאנוס ההודי הדרומי, שבהם מקננים עופות אוקיאנוס כמו האלבטרוס ועוף הסערה (פטרל). הציפורים סבלו כבר מידי האדם, כאשר סופחו האיים לדרום־אפריקה ב־1947, אז הובאו לאי מריון חתולים, כדי שיאכלו את העכברים שהשאירו במקום ציידי כלבי־ים. החתולים לא הסתפקו בעכברים, וזללו מדי שנה גם 500,000 ציפורים. עתה מועסקים במקום צלפים שיורים בחתולים.

בשנה שעברה הגיע לאי עש גב־היהלום, כנראה בירקות שהגיעו כאספקה לתחנה המדעית. העש עושה שמות בכרוב־קרגלן, אותו צמח שגילה קפטיין קוק במסעו לאנטארקטיקה, ואשר שימש מאכל לספנים במאה ה־19 כדי להתגבר על מחלת הצפדת.

האי הנסיך ארוארד, 30 ק"מ מצפון למריון, נשמר בינתיים ללא פגע. מדענים חוששים כי מסוקים שיגיעו אליו משדה התעופה החדש יעבירו גם אליו את התחלואים האקולוגיים.

ארגונים בינלאומיים להגנה על איכות הסביבה התגייסו למאבק נגד הפרוייקט. נציג ארגון „גרינפיס" התבטא בחריפות נגד ממשלת דרום־אפריקה ותוכניתה. ארגון זה מפגין כידוע בעקביות נגד ביצוע ניסויים גרעיניים באוקיאנוס השקט, והתפרסם כאשר סוכנים צרפתיים הטביעו את אוניית הדגל שלו בניו־זילנד ב־1985.

נייג'ל בונר, חוקר אנטארקטיקה בריטי מפורסם, שנתמנה לבקר את הדו"ח שתגיש ועדת הבדיקה המדעית לממשלת דרא"פ, טוען כי מסלול הנחיתה אינו מתוכנן כלל למטרות צבאיות, אלא רק לצרכי המדענים העובדים באי. ספק אם הצהרתו תרגיע את החשדנים.

י.א.

תגובות

לא משפט ראווה

אחת הטראגדיות הגדולות ביותר בתולדות עמנו המעונה זוכה לכינוי לא הולם. הלקוח ממשטרים רודניים

מאת אברהם עמרי

אין עלבון חמור יותר מאשר לקרוא "משפט ראווה" להוצאה מצל השכחה של אחת הטראגדיות הגדולות ביותר ותילויי הגבורה הנעוזים ביותר בתולדות עמנו המעונה. המושג "משפט ראווה" מתלווה למשפטים מבוימים במשטרים רודניים, בהם מואשמים קורבנות פוליטיים במעשים שלא עשו אותם, כשגורלם ופסק־דינם נחרצו מראש. משפט טרבלינקה הוא מעלה חינוכית בבירה לעם בציון ובגולה, לכל הגילים ולכל ההשקפות, ויבורכו האנשים אשר יזמו ותכננו אותו.

יעל לוטן, במאמרה המצוין, מתחה ביקורת על ההליכים במשפט הזה, שבו כאילו רותמים את העגלה לפני הסוסים. לכאורה יש הגיון בטענותיה, שראשית כל צריך היה להוכיח בוודאות משפטית שהנאשם המובא לדין הוא אכן אותו איוון המפלצת מטרבלינקה. אבל טעותה נעוצה בזה, שאין המשפט הזה ככל המשפטים. הרוצח המתועב עצמו לא היה ראוי לחיזיון דרמאטי כזה בבנייני האומה. למעשה יושבים פה על ספסל הנאשמים גורמים הרבה יותר חשובים ובעלי משקל, של העבר ושל ההווה.

במטה הראשי של המעצמות הדמוקראטיות בימי מלחמת העולם השנייה ידעו היטב מה מתרחש בפולין הכבושה. מדוע לא הופצצה המסילה לטרבלינקה ולמחנות מוות אחרים? מדוע לא הופצצה שם תחנת הרכבת? מדוע לא הופצצו תאי הגזים? מן הסתם, היה חבל על הפצצות היקרות והיה חבל לסכן את חיי הטייסים להצלת "פסולת הגיטאות", כפי שקרא ליהודי פולין אחד מסניגורי הנאצים במשפט נירנברג.

תחנונים וזעקה אלינו מקווינה: שילחו לנו סרטיפיקטים, עדיין ביכולתנו לצאת מפה, צפוי לנו גירוש למחנות המוות. אנחנו נהדרנו פה בארץ, חסרי אונים, תחת שלטון המנדאט הבריטי. הספר הלבן, השחור משחור, מנע בזדון את הצלת המועמדים לגהינום הזה, שהיה ידוע היטב לממשלת הוד מלכותו.

הסבורים אתם שבמשפטי תלייני טרבלינקה בגרמניה שלאחר המלחמה, הם הואשמו ברצח 850,000 יהודים בדם קר? לא ולא. כל אחד מהם נידון רק על רצח יהודים במחנה במו ידיו, במכות או באקדחו האישי (צבי ערד: טרבלינקה) כי פעילותו הכללית במחנה נחשבה כ"מילוי חובה" או הוצאה לפועל של פקודות הממונים עליו. ואם לא היו עדויות על מי מהם שרצח במו ידיו — הוא היה יוצא זכאי, חף מפשע. אולי המשפט הזה יניע אלפי ישראלים, שיוצאים מדי שנה לבילוי בגרמניה (ולא לדבר על אלה שיורדים לשם), לחשוב מחשבה שנייה. אותיות ס.ס. אינן חרוטות על מצחו של כל מלונאי, אשר יחייך אליהם באדיבות תוך הגשת שירות מושלם.

אינני מתנגד לייחסים דיפלומטיים וכלכליים תקינים עם גרמניה ואוסטריה. הייתי גם בין אלה שצידדו בקבלת קבוצות מתנדבים מגרמניה בקיבוצנו. אבל בגרמניה ואוסטריה מהלכים חופשיים תלייני טרבלינקה, ומדוע לנו להתערב בהם.

המשפט הזה אולי יעזור לרבים מאלה העוזבים את ארצנו או מפקפקים בזכות קיומה כמות שהיא, שיראו את משמעותה וחשיבותה באור חדש. הזרוע הארוכה של צה"ל, אילו היה קיים אז, היתה מגיעה לטרבלינקה כדי להרסה עד יסוד. הרי תוניס רחוקה מבסיסנו האוויריים יותר מאשר טרבלינקה.

לי עצמי אין המשפט מחדש הרבה. קראתי את תאוריו של יעקב וירניק, ממארגני המרד בטרבלינקה. לדעתי, הספר שלו וספרו של צבי ערד על טרבלינקה היו צריכים להיכלל בתוכנית לימודים, מחייבת בכיתות י"א או י"ב. תכנון וארגון המרד בתנאים הזוועתיים של טרבלינקה יכולים להחשב לאחד ממעשי הגבורה המפוארים בתולדות ישראל. בתולדות האנושות לא בוצעה זוועה נוראית כמו בטרבלינקה, וכגודל הזוועה גם הוד גבורת המרד אשר היא הולידה. בלעדיו היו שלוש שנות טרבלינקה נכנסות להסטוריה כפשע מושלם בלי עקבות, סימנים וזכר כלשהו. גבורת מצדה ידועה לכל עם ישראל על כל פרטיה. אבל מורדי טרבלינקה לא החליטו להתאבד באופן קולקטיבי. זה היה בשבילם פיתרון קל מדי. הם הרגישו שעליהם לשרוד בכל מחיר, כדי לזעוק לעמם ולכל העולם שלא יסולח לרוצחים האכזריים והמפלצתיים ביותר בהסטוריה האנושית.

כמוכן, כנאשם ראשי שב מופיעה פה גרמניה הנאצית, וגם גרמניה ה"אחרת".

אסטרטגיה של אופוזיציה

במאבק הפוליטי בין הציונות השפויה להרפתקנות הרביזיוניסטית העלולה להוביל למלחמה נוספת — יש לתמוך במערך. זו הברירה ואין בלתה

צבי בן־חורין

"...את אלה מאיתנו שהשלום באמת חשוב להם אנו שואלים: את מי אנו צריכים להעדיף — את שמיר או את פרס?" (ע. ריזי, "על המשמר", 6.3.87). שאלה כזו, או דומה לה, תמצא ב"על המשמר" (או ב"חותם") כל שני וחמישי. למודך? — אין כל הבדל בין שני המנהיגים האלה. שניהם אינם מתכוונים לשלום, אלא שאחד אומר זאת בכנות, ואילו השני עוטף את דבריו בצמר־גפן של פראזיאולוגיה. ועדיף יצחק שמיר, מנהיג הליכוד, שכן הוא אומר את האמת שלו בגילוי־לב, כי בזמן ששמעון פרס מטעה את הבריות (קרא, למשל, את מאמרו של לוי מורב).

הרי פרס בעצמו אומר, כי "יש להבחין בין דיון בוועידה (הבינלאומית), לבין פתיחת הדיונים (לקראת מו"מ ישיר) על־ידי הוועידה. צריך לקדם את תהליך השלום". כלומר, הדגש הוא על התהליך ולא על השלום.

אפשר להוסיף ולחדד, וגם זאת מפי שמעון פרס: "אינני בטוח שייצא מזה משהו, אבל את תהליך השלום יש לקדם, ואסור להפסיק". כלומר: מנהיג המערך מחשיב את התהליך, גם אין לו בטחון שהוא יוביל לשלום. כתבי "על המשמר", לצערי העמוק, מפרשים את הדברים כך: פרס איננו רוצה כלל בשלום; הוא מעמיד פנים כאילו הוא רודף שלום, ולמעשה הוא רודף תהליכים בלבד, וזאת כדי להשיג מטרות אחרות: פופולאריות אישית, אהדה עולמית, תמיכת אוהדי שלום בציבור הישראלי.

זוהי פרשנות בלתי־מבוססת ובלתי־אחראית. היא נוגדת את כל המהלכים שנקט פרס בהיותו ראש הממשלה בשנתיים הראשונות של ממשלת האחדות הלאומית, ובהמשך כשר החוץ.

האם אפשר להטעות את כל העולם כולו בדבר הכוונות האמיתיות של תהליך השלום, נוסח פרס והמערך?

כתבי "על המשמר" סבורים, כפי הנראה, שמו"מ אמיתי אינו יכול להתנהל בלי אש"ף בראשותו של יאסר ערפאת. ברם, גם בזה יש תזוזה, מצד המערך ומנהיגיו, ועזר וייצמן איננו יחיד במחנה זה המכריז, כי אש"ף יהיה שותף למו"מ על שלום, אם וכאשר יכיר במדינת־ישראל, יפסיק את הטרור, ויכיר ב־242, 338. נוסחת שם־טוב־יריב מקבלת כאן אישור ותאוצה.

בסגנון זה, ותהיה אשר תהיה הביקורת על דרכו של פרס. (ודרך אגב: רבים שמחים עם כל הישג שלו בקידום תהליך השלום; רבים אומרים לו "תחזקנה ידיך").

המאבק הפוליטי המתנהל עתה במדינה הוא בין ציונות שפויה וקידום תהליך השלום לבין הרפתקנות רביזיוניסטית, העלולה להוביל למלחמה נוספת, ומי יודע אם לא לחורבן בית שלישי. במאבק הזה מופיעה מפ"ם — כאופוזיציה אחראית — עם המערך ונגד הליכוד. הרי זו הברירה ואין בלתה. אין כיום כוח שלישי הבשל לשלטון, אשר עימו נוכל להזדהות, כחלק ממנו..

התנגדנו לשותפות עם הליכוד בכינון ממשלת אחדות לאומית. אך מפ"ם לא הניחה, כי יש לה בעל־ברית אחר מאשר מפלגת העבודה להגשמת ציונות בונה. מחר, מחרתיים תעמוד מפ"ם בפני הכרעות פוליטיות מעשיות, כאשר העם יילך לבחירות, והוא יכריע בין המערך והליכוד. האם סבור מישהו, שהעם יתבקש להכריע בין מפ"ם והליכוד? מפ"ם תבקש תמיכה ציבורית רחבה במכוח ציוני־סוציאליסטי־מרדבן. התומך במגמות חלוציות־סוציאליסטיות, באגף השמאלי של מפלגת העבודה, — אך ההכרעה תיפול בין שני גושים מנוגדים בנושא המרכזי של חיינו.

החינוך והשכלה

בעריכת יצחק שור

החינוך במידרון

בדיון שנערך בוועדת החינוך של הכנסת על המחסור במבני חינוך העריך חבר הכנסת, גדעון גרות, כי שנת הלימודים תשמ"ח לא תיפתח כסידרה בשל המחסור הכבד במיבני חינוך. לעומתו טען מנהל אגף הפיתוח וסמנכ"ל משרד החינוך, ד"ר גדעון בן דרור, שראשי הרשויות המקומיות יאלתרו פתרונות ובלבד שהשנה תיפתח כסידרה ומישמרת שנייה לא תונהג.

הויכוח בין שני האישים איננו כמותי, אלא מהותי: עד היכן תסכים מערכת החינוך להידרדר מבחינת רמת השירות שהיא מציעה לציבור. הרושם העגום המתקבל מן הנתונים הוא, שהאוצר סבור שבניית מיבני חינוך היא מותרות. איש אינו טוען שאין מקום להתייעלות משרד החינוך בתחומים עתירי הוצאות כמו: פנימיות, כיתות לימוד זעירות, וסמינרים. אבל גם מי שטוען כך באוצר, מבין אל־נכון, שקביעת סולם עדיפויות חדש תהייה תהליך. אי אפשר לסגור בתי־ספר קטנים או פנימיות ב"מכה אחת". יש "לייבש" אותם על ידי אי פתיחה של כיתות ראשונות.

בחמש השנים האחרונות התייעלה והצטופפה מערכת החינוך במידה ניכרת. מסעדות וחדרי אוכל חוסלו. החדרים והאולמות הפנויים הפכו לחדרי כיתות. בתי־ספר קטנים רבים נסגרו. מסדרונות הפכו לחדרי ספח. מקלטים נוצלו עד תום כספריות, חדרי מוסיקה, מועדוני נוער ועוד. אבל בבתי־ספר רבים מדי אין עדיין חדרי מורים, מעבדות, וחדרי ספח חיוניים. תחושת מחנק אופפת מנהלים, מורים והורים, במיוחד בשכונות חדשות, בהתיישבות החדשה ובמיגזר הערבי.

משימה בלתי אפשרית

מהו הייחס בין הצרכים לבין התקציב?

לפי נתונים שהכין ד"ר בן־דרור לשימושם של האוצר, ועדת הכספים וועדת החינוך — יידרשו לקראת שנת תשמ"ח 1700 חדרי כיתות. שיטחו של חדר כיתה עומד אמנם על 49 מ"ר. אבל צרכיהם של 35־40 תלמידים כוללים גם מסדרונות, וחלק יחסי מחדרי ספח ומיקלט, לפיכך דרוש לכיתה שטח בנוי של 125 מ"ר, שמחירו בשוק הוא 100,000 שקלים.

הגידול הטבעי בלבד מחייב בניית 630 חדרי כיתות לשנה. ההגירה הפנימית מחייבת בניית 553 חדרים, הגידול בשיעורי הלמידה — 236, החלפת מיבנים מסוכנים 154, והחלפת מיבנים שכורים במיגזר הערבי — 110.

אלה הם נתונים ריאלים, אבל משרד החינוך הכין רשימה של 1160 חדרים, שחיוניותם נמצאת במדרגה גבוהה. את הרשימה הגיש לאישור האוצר, אך קיבל אישור ל־650 בלבד.

האחראים לבנייה הם משרדי החינוך והשיכון ומפעל הפיס. כדי לממן פעולות תרבות, נוער וספורט, חינוך מרעי והתיישבותי. המיר משרד החינוך 56 כיתות בכסף, כך שנותרו לבנייה כ־600. לאחרונה הודיע יו"ר מפעל הפיס, גדעון גרות, כי לא יוכל לעמוד בתשלום לבניית 150 כיתות, כפי שנקבע.

מה קרה? מלכתחילה מימן מפעל הפיס שיפוצים, רכישת ציוד וריהוט, בניית אולמות ספורט ומתנ"סים. מפעל הפיס עסק ב"מותרות". בבנייה עצמה עסקו משרדי החינוך והשיכון. משרד האוצר הפך את הפיס לקופה ב', והטיל עליו את הבנייה של חדרי הכיתות. אבל בזמן שמשימות הפיס גדלו, קטנה יכולתו: חה"כ גרות אמר בדיונים בוועדת הכנסת, כי האוצר אישר הגרלות (דירות, מכוניות, כרטיסי טיסה לחו"ל) לוועד למען החייל, למגן דוד אדום, אך מנע אישור זה מהפיס, כתוצאה מכך ברחו רוכשי כרטיסים.

זה לא הפתרון

"כאשר הגיש משרד החינוך את תוכניתו לבנייה לאישור האוצר, הוא האמין שמיסגרת התקציב תבטיח לפחות בנייה לקליטת הגידול הטבעי במיגזר הערבי, וזה מחייב 90 חדרי כיתות לשנה. אבל במיגזר הערבי מצויים עתה 830 חדרים שכורים. זה בזבוז אדיר — טען דר גדעון בן־דרור - משום שמשרד החינוך נאלץ לשלם שכר דירה, אך גם לשלם למורה תמורת הוראה של 10־20 תלמידים, שעה שיכול היה ללמד 30־35, אילו העומד לרשותו חדר גדול יותר. בעיני ראיתי בתי־ספר בכפרים ערביים בגליל, שבהם אין מקום לשולחן המורה".

לפי חשבונו של ד"ר בן דרור בניית חדרי כיתות במיגזר הערבי במקום החדרים השכורים והפסולים היתה חוסכת מדי שנה 140 משרות הוראה. משרת מורה עולה 50,000 שקלים לשנה.

בשנת הכספים הנוכחית נבנו 11 גני־ילדים בלבד, כמעט כולם — גני חובה. אין בונים גנים לגילאי 3־4, אף כי בשכונות החדשות ובכפרים המתפתחים חיים זוגות צעירים לרוב. נכון הדבר שבזרמים הדתיים ובהתיישבות מצויות כיתות קטנות רבות, אלא שחסכון והתייעלות ביישובים קטנים או במרכזים של ערים מזדקנות לא ייפתרו את מצוקת המיכנים ביישובים ובשכונות אחרים. איש במשרדי האוצר ובוועדת הכספים לא חלק על נתוני משרד החינוך, שהוכנו בתיאום מלא עם הרשויות המקומיות. איש לא חלק על חומרת הטענות שהשמיעו חה"כ גדעון גרות וד"ר גדעון בן־דרור. המסקנות מן הטענות הללו הן שתיים: דרושה ועדה ממשלתית, בין משרדית, שתבדוק את המתרחש בפנימיות. שם משקיעים מדי שנה כ־200 מליון שקלים. דרושה הפשרת תקציבי בנייה למינימום הריאלי שהגיש משרד החינוך, בסך 1160 חדרי כיתות.

ממש מהחיים

מה תעשו אם בכיתתכם יתגלה ילד חולה איידס? שאלה זאת הציג יינון שנקר, סטודנט לרפואה באוניברסיטה העברית, בפני תלמידי כיתות ד'־ה' מבית־הספר הממלכתי רמות שרת בירושלים. השאלה הוצגה בתום סידרה בת שישה שיעורים על המחלה. תלמידי רמות שרת הם הראשונים בישראל אשר לומדים על נושא זה.

דבר קיום תוכנית הלימודים המיוחדת הגיע לידיעת ארגון הבריאות הבינלאומי, ונציגו באירופה, ד"ר ביצנקו, הזמין את הסטודנט הישראלי לספרד, בקיץ הקרוב, כדי להרצות על נסיונו. אלא שלפי שעה טרם נמצא מימון לנסיעה.

התשובה לשאלה שהציג יינון שנקר בפני התלמידים ניתנה בדרך של משחק הדמייה (סימולציה): התלמידים חילקו ביניהם תפקידים, כך שאחד מילא את תפקיד החולה, ואחרים את תפקידי האב, הרופא, יו"ר ועד ההורים ושניים מחבריו. יינון שנקר מספר לי כי התרגש מתשובות התלמידים: "הם החליטו לא לנדות את החולה, אלא רק להשגיח יותר. התלמידים נקטו עמדות, הנובעות מחברות בכיתה, כלפי אחד מחבריהם, ולו גם באורח עקרוני ועיוני".

בידי התלמידים "המשחקים" ניתנו כלים להחלטה: במהלך לימוד הנושא הם הכירו את המערכת החיסונית של האדם, את גורמי המחלה, את האוכלוסייה הנתונה בסיכון, כיצד נדבקים וכיצד נזהרים.

תוכנית הלימודים על האיידס נבנתה בידי 26 מומחים ישראליים: מוריו של יינון שנקר בבית־הספר לרפואה, פסיכולוגים, מחנכים [illegible]. כדי להמחיש את הנושא הכין שנקר מערך שקופיות, המסביר את מבנה ודרך התפקוד של המערכת החיסונית. בנוסף [illegible] אופטימי: יש בכוחה של הרפואה המודרנית להדביר מחלות.

כיצד קיבלו המורים, התלמידים וההורים את התוכנית? משיבה מנהלת בית־הספר עטרה שרמן: "יינון שנקר ורוזיטל וכסלר, שני סטודנטים לרפואה, הם אורחים קבועים בבית־הספר. אחת לשבוע מראשית שנת הלימודים נכנס כל אחד מהם לשעה אחת לכל כיתה, ועוסק בחינוך לבריאות (חל"ב).

זוהי תרומה מיוחדת של כמה עשרות סטודנטים לרפואה, המשתתפים במסגרת פר"ח במועדונית לתשלכה נבחרת [illegible]. הם מלמדים בכיתות נושאים שונים כמו בריאות [illegible] נבונה, כיצד למנוע התקפי לב [illegible] ועוד. מובן מאליו, שגם למחלות בכיתות הנמוכות [illegible] עוסקת בתועמים הזמים. אלא שמסתבר [illegible] הנטים לרפואה [illegible] ייחודית. חשיבות מיוחדת מייחסת עטרה שרמן לעובדה שהתלמידים שמעו בנושא הלקוח "מן העיתונים", ושהעיסוק הרציני בנושא מסוג זה מקרב את בית־הספר לחיים.

עמדו במבחן המעשי

תלמידי כיתות י"א בבית־הספר של אורט ע"ש מלטון בבת־ים לומדים נהיגה. מנהל בית־הספר, אבשלום שרוני, מסר בשבוע שעבר, כי 75 אחוזים מלומדי הנהיגה בכיתות אלה עמדו במבחן המעשי בנהיגה בהצלחה בפעם הראשונה.

לימודי הנהיגה בבית־ספר זה מתחילים בכיתה י'. התלמידים לומדים תיאוריה של הנהיגה כחלק מתוכנית הלימודים, ומקבלים במקצוע זה ציון, כבשאר המקצועות. זוהי מגמה חיובית של מערכת החינוך הטכנולוגית, ומן הדין להרחיבה גם על יתר בתי־הספר העל־יסודיים. נהיגה, שחייה, כתיבה במכונת כתיבה ושימוש בסיסי במחשב הם מיומנויות שכל נער ונערה בזמנינו צריכים ללומדם בחטיבה העליונה.

בהשראת המשפט

בתום מלחמת העולם השנייה גבו הסופרים היהודיים: איליה ארנבורג ווסילי גרוסמן עדויות מפי ניצולים ומצילים על רצח שני מליון יהודים בתחומי ברית המועצות, בידי הנאצים ועוזריהם. עדויות אלה קובצו בספר דוקומנטרי ושמו: "הספר השחור".

סטאלין אסר על פירסום ספר אנטי נאצי ואנטי פשיסטי זה, משום שהוא מספר את האמת על התנהגותם של האוקראינים, הרוסים, ביילורוסים, אשר שיתפו פעולה עם הרוצחים. נראה הדבר, כי לסטאלין היה גם נימוק מדיני: היטלר מת, אך גרמניה קיימת, וברית המועצות צריכה לחשוב על העתיד, לא רק על העבר.

המקור ב"יד ושם"

עותק אחד של ספר זה הגיע לישראל תריסר שנים לאחר המלחמה, כשהוא מודפס במכונת כתיבה. עותק זה מצוי ב"יד ושם", ומתוכו בחרה לליקטה וערכה ליזה לוריא קליבנוב עלילות גבורה של אמהות וסיפורי יתומים. לקט זה ראה עתה אור בהוצאת "אינטגרה" בירושלים, בתרגום בעלה של העורכת, בן ציון לוריא. הלקט נקרא: "ילדים בשואה", והוא מכיל 56 עמודים.

הספר נפתח בסיפורו של ווסילי גרוסמן, "המכתב האחרון מאמא". פרק זה ראה אור גם בסיפורו של ווסילי גרוסמן: "החיים והגורל", שלאחרונה ראה אור בעברית.

פיסת חיים

אף אם בגטו לא יכלה לכתוב לבנה אל מחוץ לגטו. מבחינה עובדתית זהו מכתב ספרותי, אך קשה למצוא מיסמך אמיתי ומשכנע אחר ממנו, משום שהוא מתבסס על דמויות, עדויות מפורטות שאסף הסופר מפי שרידי חרב, והלביש אותן בלבוש ספרותי נוגע ללב. מכתב זה מצביע גם על חלקם של אוקראינים ורוסים ברצח היהודים, כמו גם על גילויים של אנושיות וסולידריות.

קטעים אחרים בספר מתארים את מנגנון ההטעייה, בו השתמשו הנאצים כדי להרדים את ערנות הקורבנות, או כדי לשבור את רצונם. פרק אחר מבוסס על סיפורי יתומים, והוא כתוב בסגנון ילדותי, אותנטי.

הלקט מתאים למורים ולתלמידים מגילאי חטיבת הביניים ומעלה. ליזה לוריא והוצאת "אינטגרה" הוציאו את הספר לאור בימים שבהם גוברת ההתעניינות בשואה, בזכות משפטו של איוון האיום.

אם אין מנוס

בישראל מצויים 184 בתי־ספר זעירים, שבכל אחד מהם לומדים עד 100 תלמידים. 111 מבתי־הספר הללו מצויים בקיבוצים. במיסגרת הקיצוצים, שניכפו על משרד החינוך, הוא מתכנן סגירת 80 מהם.

מזכיר ברית התנועה הקיבוצית, מרדכי חרש, איננו חולק על מגמת החיסכון וההתייעלות. התנועה הקיבוצית שותפה למגמה זאת. עובדה היא, שכיום מצויים 24 בתי־ספר יסודיים, המשרתים 80 קיבוצים בתק"ם, ו־6 בתי־ספר משרתים 12 קיבוצים של הקיבוץ הארצי. 15 בתי־ספר קיבוציים קולטים ילדים מן המושבים הסמוכים, או מהשכונות העירוניות.

בכל מקום שבו משרד החינוך מבקש לצמצם, חובתו היא לבדוק מה מתרחש בשטח: אי אפשר לסגור בית־ספר קיבוצי קטן ולהעביר את תלמידיו לבית־ספר אחר, מבלי שיוקמו מבני חינוך נוספים. אבל משרד החינוך "מבטיח" שלא יהיו תקציבים לבנייה ב־2־3 השנים הבאות — אומר מרדכי חרש.

אי אפשר לחייב פיזור אוכלוסיה בגליל ובערבה וברמה לשלול קיום בתי־ספר זעירים אחרים. אי אפשר להטיל על התנועה הקיבוצית קיצוץ בשיעור של 40 אחוזים משעות ההוראה, כשידוע שהתנועה הקיבוצית מהווה פחות מ־3 אחוזים מן האוכלוסייה. אם אין מנוס מקיצוץ, יש לעשות זאת בהדרגה.

מאת אבי בניהו

צה"ל — "לשווק כמו נקניקיה"

בלכתו של ראש אגף כוח־אדם, האלוף מתן וילנאי, התקיים ביום שישי שעבר דיון מקצועי, ראשון מסוגו. הפירסומאי רוני כהן הציג בפני פורום ההסברה של צה"ל הצעות וראשי פרקים לשיווק צה"ל.

בפורום ההסברה משתתפים לבד מראש אכ"א גם אנשי דובר צה"ל, קצין חינוך ראשי, גייסות וגלי צה"ל. רוני כהן, איש פירסום מהמשרד "ימר־יעקובסון" ("מיס לוטי", "עלית" וכו'), הציג בפני הנוכחים הצעות לכרזות והכנאות לשיפור תדמיתו של צה"ל בתוכו ובציבור הישראלי. לא סוד הוא, שצה"ל סובל מבעיה תדמיתית מהיעדר אנשי מקצוע שיוכלו "לשווק" את הצבא ולעשות לו יחסי־ציבור.

בעידן הנוכחי של תקשורת מתקדמת ויחסי־ציבור ענפים, מוצא עצמו צה"ל עם הרבה אירועים יפים, שנחבאים מעיני הציבור. הוא עדיין נחשב לגוף הגדול ביותר המוביל בנורמות, בערכים ובהתנהגות. אולם קשה לו להציג זאת בציבור באופן מקצועי. כאן יש צורך לציין כי המלה "פירסום" עדיין נחשבת בצה"ל מלה גסה. מפקדים וקצינים יחזרו ויטענו כי אין להם צורך בפירסום וביחסי־ציבור וכל מלאכתם נעשית למען המדינה ואין צורך להדגיש זאת שוב ושוב.

לעומתם, קברניטי הצבא (רמטכ"ל ואלופים) ואנשי ההסברה (דובר צה"ל וכו') מבינים היטב כי הצבא יוצא מופסד פעמים רבות מהיעדר גישה מקצוענית לנושא הפירסום ויחסי הציבור. אם ניקח למשל את נושא תקציב הבטחון והמאבק לשיפור השכר, הרי שצה"ל לא פעל בדרכים כמו שהיה פועל כל גוף אחר כמותו בארץ או בעולם. בצה"ל אומרים כי משרד האוצר ידע לנצל היטב את החולשה הזו.

צה"ל התמודד בשנה האחרונה גם עם נושא שחיקת המעמד של איש הצבא בעיני הציבור, שיפור תדמיתו של צה"ל ועזיבת קצינים ונגדים את השירות. בכל צבא אחר בעולם או בגוף ממלכתי בארץ נעזרים בג'ינגלים, תשדירי־שירות בטלוויזיה, כרזות וססמאות. הקידמה הזו עדיין לא הגיעה לצה"ל. ואולם, הדיון עליו סיפרנו בתחילה מהווה תחילתה של ההתמודדות עם הנושא.

"הרומן" בין צה"ל לבין איש הפירסום, רוני כהן, החל לפני כחודשיים עת זומן כפירסומאי לתוכנית הצבאית של גלי־צה"ל "יעד משודר", כדי לספר כיצד היה מטפל במאבק בנושא שיפור שכר הקבע. אחר־כך, לגמרי במקרה, סיירו אנשי דובר צה"ל במשרד הפירסום של כהן במסגרת יום עיון שערכו, ושם שמעו על הדרך הארוכה והמתוחכמת של הכנסת מוצר לשוק ושיווקו לציבור.

רוני כהן, סגן־אלוף במילואים, מצא חן בעיני אנשי הצבא ונוצרה ביניהם כימיה. הוא הציע לעבוד בהתנדבות עם אנשי משרדו (רובם קצינים במילואים) ולהגיש לדובר צה"ל אסטרטגיה עקרונית למדיניות ההסברה.

במשך חודשים שיתף צה"ל פעולה עם משרד הפירסום. הוא קיבל נתונים ומחקרים שערכה מחלקת מדעי ההתנהגות, וביום שישי שעבר הופיע עם הצעות לפתרון בפורום ההסברה בראשות האלוף מתן וילנאי. היתה שם הסכמה עקרונית לדרך ההתמודדות עם העניין. אולם עדיין רחוקה הדרך. צה"ל נרתע מכניסה לשוק הפירסום. "קשה לנו לתפוס שימכרו אותנו כמיס לוטי או כמוצר אחר כלשהו", אומרים בצבא. אולם בהחלט יש פריצת־דרך להתמודדות. צה"ל מתחיל להבין שיש דרך מקצועית להתמודד עם דעת הקהל ועם גורמים אחרים. הדיון האחרון לא סוכם, ובוודאי יהיה לו המשך שנשמח לבשר עליו.

נוטשים את הספינה

זוכרים את תופעת "אלטלנה" ב־1977? כך יהיה גם עם מטוס ה"לביא". כולם ירוצו להשתייך למחנה המתנגדים. כבר יש סימנים בשטח.

במאי 77, כשעלה הליכוד לשלטון ותפס את משרדי הממשלה, החל לחלק [illegible] והלך על כיוון של "להרים את [illegible] לעם". או אז צצו פתאום כל אלה [illegible] "באלטלנה". כל יום היה בא [illegible] אחר ואומר: "גם אני עליתי [illegible] אלטלנה". כשהליכוד היה באופוזיציה, לא [illegible] היכן הם מסתתרים, אולם הם עלו [illegible] והחברות ב"אלטלנה" הפכה לתופעה [illegible]. כולם רצו להשתייך למחנה.

עוד מעט, כשיירד הכורת על פרויקט ה"לביא", אנו צפויים לתופעה דומה. חכו [illegible] כמה מתנגדים יצוצו לפרויקט, כל שר [illegible], כל אלוף בצה"ל יאמר בהופעות [illegible] משהו בנוסח: "אני הרי תמיד אמרתי [illegible] לבטל את הפרויקט" וכו'. ככל שנוקף [illegible] מצטרפים ל"מחנה הלאומי" יותר ויותר [illegible]. הנה גם הרמטכ"ל עשה זאת באחרונה, [illegible] חיל־האוויר בדרך, גם שר הבטחון, [illegible] שמעון פרס בשיחות לא רשמיות [illegible] עוד ארוכה.

פינת העיתונות

[illegible] לא שמנו־לב לדברים החשובים [illegible] דובר צה"ל, תת־אלוף אפריל לפיד, [illegible] שקיים עם כתבי הנגב בסוף השבוע [illegible]. הוא גילה שם שצה"ל אינו מקיים [illegible] ואינו מעניק שירותי דוברות לעיתון [illegible] "יתד נאמן".

[illegible] צה"ל מחרים את העיתון המשתייך [illegible] ולרב ש"ך. אנחנו יכולים להוסיף כאן [illegible] כי ההוראה הנבונה הזו ניתנה לצה"ל [illegible] שר הבטחון, יצחק רבין, בכבודו [illegible] לפני מספר חודשים. העיתון "יתד [illegible]" מטיף נגד שירות בצה"ל וגם אינו [illegible] במיוחד את "הציונות", וטוב עשה צה"ל [illegible] הטיל עליו חרם. אולם יש לפחות עוד [illegible] חרדי אחר כזה שגם הוא אינו נחשד [illegible] יתרה לצבא הגנה לישראל. אולם הוא [illegible] ליחס ולשירותים מצה"ל. הנה גילינו [illegible] נבונה של שר הבטחון ושל צה"ל.

צ'פה מביאה חפצים

צ'פה מונחית אל החפץ הרצוי באמצעות קרן לייזר (צילום: אנדרה ברוטמן)

קאפוצ'ינו במקום ידיים

קוף הקאפוצ'ינו "צ'פה" היה השחקן הראשי בכנס של הארגון הישראלי לשיקום הנכה, שנערך בשבוע שעבר ב"בית הלוחם" בתל־אביב. צ'פה וארבעה קופי קאפוצ'ינו נוספים מוכשרים בימים אלה לשמש ידיים לנכי צה"ל המשותקות בידיהם וברגליהם.

המבצע כולו נערך בחסות משרד הבטחון, בראשותם של הפסיכולוגית כרמלה בורג והווטרינר משה כושמיץ. המטרה: לצמצם באמצעות הקופים — את תלותם המוחלטת של הנכים בבני־אדם אחרים. הקופים לומדים להביא לנכים חפצים, דברי מאכל, משקה וספרים, ואפילו לדפדף בספר, להכניס קלטת לטייפ או להחליף קלטות במחשב. צ'פה תסיים את לימודיה תוך חודשים ספורים.

עוברים דירה

משרד הבטחון ביטל בימים אלה חוזה ישן [illegible] לו עם חברת "דרי הובלות". החברה, [illegible] שנים נהנית מחוזה עם המשרד על [illegible] הדירות של אנשי צבא הקבע, ירדה [illegible] השירות שהיא מעניקה ומשרד הבטחון [illegible] כראות "לעשות שריר" למען יראו [illegible] שאר הקבלנים והספקים המועסקים [illegible] מערכת הבטחון.

[illegible] ומשרד הבטחון נושאים בעלות [illegible] הדירות של קצינים הנודדים בשל [illegible] הצבאי עם המשפחות מקצה הארץ [illegible]. מדובר באלפי העברות ציוד בשנה. [illegible] נהגות חברת "דרי הובלות".

[illegible] מספר תלונות ופניות של משרד [illegible] לחברה שלא הועילו, שיגר לה [illegible] את המכתב, בזו הלשון: "לאחר [illegible] התלונות הרבות של עובדי מערכת [illegible], ולאור השירות הגרוע הניתן על־[illegible] למשרדנו, הגם שהותרעתם אין־ספור [illegible] בוטל החוזה עמכם, החליטה המערכת [illegible] את החוזה בגין הפרתו על־ידיכם. [illegible] לנו כי לא ניצלתם את אין־ספור [illegible] ההזדמנויות אשר ניתנו לכם לשפר את השירות ואת היחס לעובדי מערכת הבטחון" — נאמר במכתב.

כספי מערכת הבטחון אינם משולמים לריק.

אח פגישה שכזאת

מעניין מה יאמר ראש אגף המודיעין בצה"ל, האלוף אמנון שחק, לראשי ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארצות־הברית המבקרים עתה בארץ. מעניין עוד יותר מה הם ישאלו אותו, וכיצד יענה.

על־פי בקשתם, ייפגשו ראשי ועידת הנשיאים עם ראש אמ"ן בסוף השבוע בת"א. כזכור, גינו ראשי הארגונים את פרשת פולארד, את קידומם של אל"מ סלע ושל רפי איתן ואת דרך הטיפול של ישראל בפרשה.

פגישה שכזאת כעת עם ראש המודיעין הצבאי של ישראל עשויה להיות מעניינת ביותר. נחכה ונשמע.

מתכון להצלחה

על־פי בדיקות, שאלונים־משוב של טירונים ומחקרים של צה"ל, מוביל בסיס הטירונים של חיל־התותחנים בכל הקשור לדרך הטיפול בחיילים הצעירים. הדוגמה הבאה מדברת בעד עצמה, צריך רק לאמץ את העקרונות הפשוטים הללו ולהפוך אותם לנחלת כלל צה"ל!

• • •

מכתב ממפקד להורים

להורי החייל שלום!

במסגרת בסיס טירונים של חיל התותחנים בו נמצא כעת בנכם, מצאתי לנכון לפנות אליכם באופן אישי במכתב זה.

עד היום הייתם אתם אלה שטיפלו בו, חינכו אותו והקנו לו דעת והשכלה. עתה יצא [illegible], אשר עבורכם כמו גם עבורו, הינה בבחינת נעלם. אך טבעי הוא כי [illegible] מלווה בדאגה לא מעטה מצדכם. עליכם להיות גאים על כי בנכם נמצא מוכשר ומתאים להצטרף למשפחה מפוארת של צה"ל, לא רק בלבד, אלא שנמצא מתאים לשרת בחיל התותחנים, אשר [illegible] תחכומו, מקצועיותו והכלים החדשניים אותם הוא מפעיל, לא שכח את המרכיב העיקרי — האדם, החייל הבודד.

אנו, מפקדיו, נדאג להכשיר את בנכם בתחום המקצועי, הקניית ערכי המשמעת וההתנהגות החיילית, וכמו כן נדאג לכל בעיותיו בפרט. אולם, אנו לבדנו לא נוכל למשימה זו. אנו זקוקים לכל העזרה האפשרית מצדכם: תהא הדאגה לבנכם משותפת לכם ולנו.

עזרתו אותו בשבועות הראשונים, שהם הקשים ביותר עבורו, במכתבים ובחבילות, בביקורים, ויחס טוב בבואו הביתה.

בכל מקרה של בעיה או קושי המתעוררים, אנא פנו למפקדו הישיר או אלי. אני מאחל הצלחה לבנכם ולכולכם בכל אשר תפנו, ומקווה לראותכם בטקס סיום הטירונות.

מפקד הבסיס

כפייה דתית בצה"ל — "יוזמה מקומית"

איסור צפייה בטלוויזיה ביחידה צבאית בשבתות, ביטולו לאחר פרסום הדבר ב"על המשמר" (10.3.87), נתירוץ שהיתה זו "יוזמה מקומית שבוצעה בניגוד להוראות הצבא", איננו מקרה חריג. כבר היו בעבר אירועים דומים, כגון איסור יציאה לחופשה בשבת; איסור התקשרות בטלפון בשבת — ובכל מקרה תורץ הדבר כ"יוזמה מקומית", כשהרבנות הצבאית ושלטונות צה"ל מתנערים מאחריותם לדברים. כן אנו עדים לגילויים נוספים של כפייה דתית, ע"י אילוץ חיילים להאזין לדרשותיהם של רבנים, ביחוד בפרוס החגים, או בהצעדת יחידות לאירוע דתי כזה או אחר.

נאיביות היא להאמין שמדובר ביוזמה מקומית: זוהי שיטה ממוסדת, מוכתבת מגבוה, הנוקטת טאקטיקה של "תפוס כפי יכולתך". שיטה זו גורסת, כי במרבית המקרים לא תבוא תגובה, ואז אירוע הופך למנהג, ומנהג הופך לתקנה. הדוגמה הבולטת ביותר לכך היא, כשנשאל גורם צבאי בכיר על כניסתם החופשית של אנשי חב"ד ליחידות צה"ל, תגובתו "הרי הם נוהגים כך כבר 30 שנה"...

באותם מקרים ספורים בהם קיימת התנגדות, התירוץ הוא, כאמור, "זוהי יוזמה מקומית". איש אינו נענש, והכל חוזר על מקומו בשלום, עד לניסיון הבא.

לפיכך, על כל חיילת וחייל המשרתים בצבא לגלות עירנות לנושא, ולהתלונן בצינורות הרשמיים על כל חריגה וכפייה דתית.

נאוה שמואלי, כת"ם

ליהודים בלבד

באחרונה נערכו ברחבי המדינה הפגנות ושביתות רעב של קרובי משפחה של מסורבי עלייה בבריה"מ, אשר דרשו לאפשר לקרובי משפחתם להתאחד עימם. התביעה לאיחוד משפחות זכתה לתמיכה ציבורית רחבה בארץ. ושרים וח"כים מכל המפלגות באו להביע תמיכתם. באותו זמן עצמו, גירשו שלטונות המימשל הצבאי ברצועת עזה אישה ושני תינוקותיה והפרידו אותם מאבי המשפחה. חטאה היחיד של האישה ושל ילדיה הוא שהעזה להינשא לתושב השטחים שתחת שלטון מדינת ישראל — הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון — אשר אינה מוכנה להסכים לכך כי "זרים" יבואו מבחוץ ויטמאו את אדמתה הקדושה. נראה כי על־פי השקפתה של ממשלת ישראל, שמורה הזכות ל"איחוד משפחות" ליהודים בלבד.

מאיה טרכטנברג, גבעת שמואל

עוד ועדה

באחרונה התבשרנו על הקמת ועדה לענייני גימלאים המשותפת לממשלה ולהסתדרות, כשהכוונה היא, לתת לפנסיונרים פיצוי כספי הולם על שחיקת שכרם. אך למרבה הצער, ההכרעה על מתן הפיצוי מתעכבת. מתוך נתונים שהוגשו לוועדה מסתבר, ששחיקת הפנסיה של הגימלאים משירות המדינה והרשויות המקומיות מגיע היום ל־27 אחוז.

גם שר האוצר וחבר יועציו יודעים לבטח, כי הקיפוח בשכר הגימלאים מקיף רבבות משפחות, שהכנסתן החודשית ירדה אל מתחת לקו העוני ושאינם מסוגלים לגמור אפילו שבועיים מתוך החודש.

הדעת אינה סובלת לראות כיצד ראשי ההסתדרות, שרי הממשלה וחברי הכנסת — שזכו באחרונה בתוספת שכר של 40% — אינם מודעים לעובדה שמדינת ישראל, כמדינה נאורה המושתתת על שוויון וצדק חברתי, מקפחת את הפנסיונרים שעמלו עשרות שנים במסירות ובנאמנות והניחו את התשתית למשק המדינה.

מרדכי אופיר, ירושלים

הספר לזכרו של צבי אסף — מתי?

בחג הפסח הקרוב ימלאו שמונה שנים למותו של צבי אסף ז"ל, שעד לפרישתו לגימלאות שימש כמזכיר האיגוד הארצי הראשון של פועלי הדפוס ועוד קודם לכן, כשתי עשרות שנים, כמזכיר אגודת פועלי הדפוס בתל־אביב.

כל שנותיו בארץ הוקדשו לפעילות ציבורית, ולא רק בקרב פועלי הדפוס. תודות לו זכו בשעתם עובדי הדפוס להישגים מקצועיים מרשימים וכן למפעלים תרבותיים, שהעיקרי שבהם הוא מוזיאון הדפוס בצפת.

בעידודה של מזכירות האיגוד הארצי התארגנה עם מותו קבוצת חברים במטרה להוציא ספר לזכרו. תוך זמן קצר נאספו רשימות, תעודות ומסמכים הנוגעים לפועלו. כל החומר נערך וסודר בדפוס. העבודה, שנעשתה בהתנדבות, נשלמה למעשה. אולם, מאז עברו יותר משבע שנים והספר עדיין לא הופיע. מדוע? מי אחראי לעובדה תמוהה זו?

יום השנה לזכרו של צבי אסף הקרב ובא יפה להוצאת הספר. עוד לא מאוחר.

יוסף אוליצקי, תל־אביב

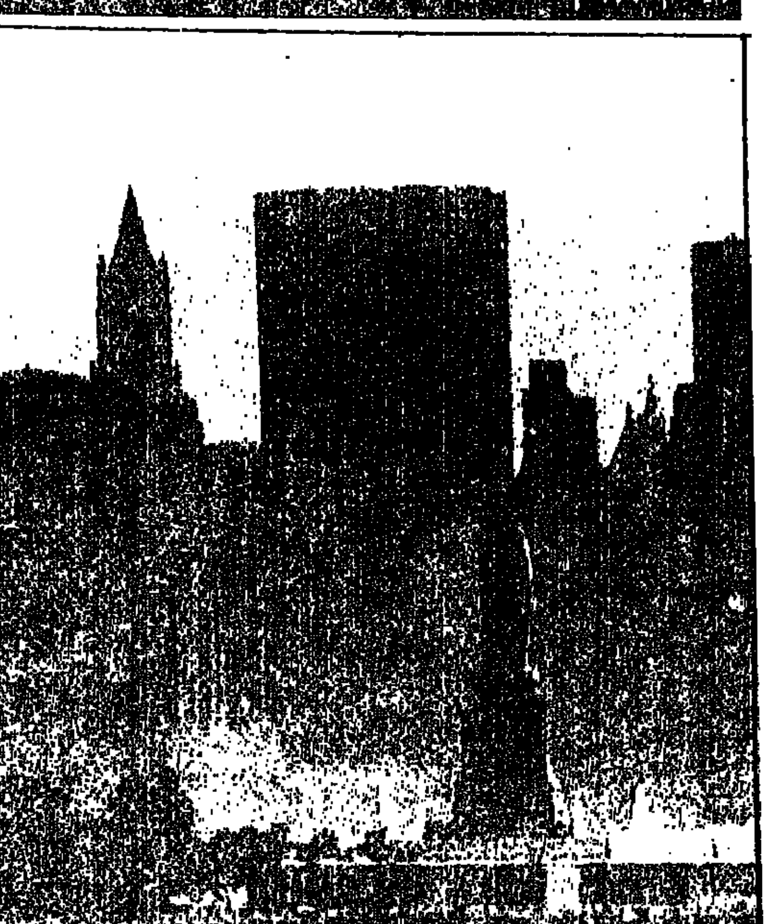

אל הארץ המבטיחה

תיירות בתחפושת

הסיפור הרגיל: הם נסעו לשם כתיירים, ונשארו. השליחים לדבר עבירה רבים, ולשליח מישראל רק אצבע יחידה לסכור בה את השטפון

מאת עמירה הגני

אמנון בא לארה"ב, כרכים לפניו ולאחריו, כרוך בעקביה של נערה יהודיה — אמריקנית, סוזי שמה. סוזי ביקרה בישראל, רבים לפניה ולאחריה, במסגרת אחת ה"תוכניות" המאורגנות על־ידי הסוכנות ושלוחותיה, שמגמתן המוצהרת — הכרת ישראל מקרוב, התוודעות בגוף ראשון, בתקווה שאחר־כך, כשתתגבר ותעמוד ברשות עצמה — תרצה אולי לנסות שנית. (תוכניות כאלה, לתקופות־זמן שונות ובעלות תוכן שונה, ממלאות את דפי העיתון היהודי המקומי. לפעמים אין זו אלא תיירות־בתחפושת, אך לפעמים יש כאן רצון־טוב אמיתי). סוזי באה לישראל בהיותה בת 17, שהתה בארץ מעט יותר משנה, שמתוכה עשתה שישה חודשים באולפן באחד הקיבוצים. שם, בקיבוץ, הכירה את אמנון. היה "משהו" ביניהם. אהבה? — אמנון מניד ראשו בהבעה של ספק. וסוזי עסוקה מלהתעמק בשאלה מופשטת כזאת. בלתי־רלוואנטית לגמרי למצב הנוכחי, שבו היא מטופלת עד מאד בשני פעוטות, בעוד בעלה, זה שנטש בעבורה בית וארץ, שרוע בכורסה. עין אחת בטלוויזיה ועין אחת באורחיו, וברור לגמרי שהוא את חובותיו להיום סיים. (ובהצלחה).

כשהחליטה סוזי שדי לה, בשלב זה, מארץ הקודש, וחזרה הביתה, אל חיק המשפחה המודאגת והקהילה המאורגנת־היטב' נסע אמנון אחריה. לא היתה הסכמה ביניהם, לא משום התחייבות — לא מכאן ולא מכאן. אם לשחזר (קימוט־מצח קל): אולי לא כל כך בשל הקושי להיזכר בפרטים קטנים כאלה, כמו בשל אי־הרצון להיטפל אליהם כעת, כשהם נשואים זה שש שנים ושני ילדים, כנ"ל) — הרי כל מה ששאל אמנון היה: אם אגיע אליך — תארחי אותי? — וסוזי לא השיבה אלא: SURE! אמריקני כזה, שרק כאן אתה מתחיל להבין את רב־משמעותיותו.

אמנון נסע, איפוא. היתה לו כתובת ללכת אליה, והנחה מוקדמת שמה שפעל לא־רע בקיבוץ עשוי בהחלט לפעול גם שם. בעיקרו של דבר, הוא צדק. קרא כאשר תקרא למה שהיה ביניהם — שניהם, כנראה, לא התעמקו במונחים. על כל פנים, זה פעל גם כאן. אולי חששה סוזי מכניסה למירוץ אחר הפרס המיוחל — בעל נאות, ואולי גמר אמנון בדעתו, כבר בשלב נסיעתו, שאל לחזור אלא לאחר ייאוש: מכל מקום, הם נישאו (לא מהר מדי: שנתיים הסתובבו יחד; אמנון "נכנס לעניינים", סוזי נוכחה שגם כאן הוא מסתדר ואין מזלזלים בו, שניהם הורגלו זה בזו והיה להם נוח ביחד). אמנון פתח לו עסק משלו, סוזי למדה תיכנות ומצאה מישרה, המשפחה עזרה בעניין הדירה, והחיים נכנסו למסלול. עכשיו, כשיש לו עסק משלו, בית מסודר, אשה וילדים, ולאשה הורים וקרובים ואח נשוי — אמנון איננו מדבר אפילו על שיבה. הבעת פניו מאופקת: אין לו עניין בנושא — השיחה הזה.

תלמה יצאה לארה"ב לביקור־טיול. היתה לה כתובת: קרובי משפחה, שגם מימנו לה את הכרטיס. גם אירחו אותה ברוחב־יד, גם הציעו וסידרו לה תעסוקה ("זמנית") כדי שתאסוף קצת כסף לקניותיה ולבילוייה. וגם "הכירו" לה בחור מהקהילה — עורך־דין צעיר ונחמד. ששמח מאד לפגוש נערה שונה כל כך מכל הנערות שפגש עד כה, וגם נלכד עד מהרה בקסמיה. כשהציע לה נישואין היה פקיד משפטים במשרד של דודו, עם אופציה סבירה מאד לשותפות. כעת, שמונה שנים מאוחר יותר, הוא שותף מלא: באחריות, בכבוד וברווחים. העניין האחרון הזה ניכר היטב בביתם של תלמה ובעלה: בית גדול, יפה, ממוקם היטב בשכונה רבת־יוקרה בלונג־איילנד. הוא מאושר. תלמה עצובה: העברית שלה בלתי־נשחתת, פורצת בכל הזדמנות, שומרת על ביטויי עגה מלפני שמונה שנים ואנחנו כובשים חיוך כשהיא משתמשת בהם, מפני שברור שאין כאן כוונה להרשים ב"ישראליות", אלא להפיג קצת מועקה (ולשחרר לחץ).

מה קורה לתלמה? היא ממולכדת. בלי להרגיש נכנסה למלכודת, שרופדה בהרבה חיבה ורצון טוב. אהבת בעלה אליה אמיתית, חמה, ניכרת במבטיו. אהבתה אליו מוצהרת אבל כנראה כבושה היטב ומאופקת: לא תהיינה מלכודות נוספות. תלמה אינה מבקשת נחמה ולא עידוד: היום ברור לה בדיוק מה קרה לה ואיך. מידת אחריותה לחייה מלאה. אבל יש לה תקוות. היא תנסה.

...אתה מחייג לכתובת מסויימת. לקבל אינפורמציה: המזכירה־האוטומטית המשיבה לך מדברת בניב ישראלי שאין לטעות בו, אם כי האמריקנית שבפיה רהוטה כשל המקומיות־מלידה. אתה מבקר ידידים־של־ידידים, כולנו ישראלים (במוצאנו) ילדתם הקטנה (בת שבע, שלוש שנים בסך־הכל חיה כאן) מומרת אמריקנית־של־פעוטות (כולם באותה נגינה, אותן הטעמות, אותן הבעות־פנים: כולם כמו בטלוויזיה) במבטא טהור. מסרבת לומר לנו "שלום" בעברית, משיבה באנגלית לכל פנייה בעברית מצד הוריה. אתה נכנס לחנות־אלקטרוניקה בלב העיר הגדולה, שואל על מחיר: התשובה בעברית (שהרי אתה ניכר גם בבגדיך, גם במבטאך, גם בשגיאות הבלתי־נמנעות שאתה שוגה). ועם כל זאת — כמה זרות...

ההסתדרות הציונית, על שלוחותיה, איננה אשמה; גם קרובינו־וידידינו כאן חפים מכל זדון; האחריות כולה עלינו. ואף על פי כן, מה רבים השליחים שיש לכל דבר־עבירה... וכמה יחיד וגלמוד במאבקו הוא השליח, שבא מישראל וכל מה שיש לו הן הכוונות הטובות, ואצבע אחת לסכור בה את השטפון הגדול...

תחזיות בבנקים:

הורדת הריבית רק בשבוע הבא ובשיעור קטן

אתמול בשעות הבוקר עדיין המתינו בבנקים הגדולים להודעת בנק ישראל על הורדות שיעור הריבית, אך לקראת שעות הצהריים, כאשר לא התקבל כל איתות מירושלים, התחזקה בבנקים העמדה כי שיעורי הריבית יורדו רק בשבוע הבא ויעודכנו, ככל הנראה, ב־26 במארס. אולם לאחר הפתעת המדד נזהרים הנביאים ואומרים: בנק ישראל הפתיע בפברואר עם העלאה של 63 אחוז לשנה בשיעור הריבית הבסיסית, המדד הפתיע עם אחוז אחד. ואולי צפויות הפתעות נוספות, יתכן כי בכירי הבנק ישהו הפעם את ההחלטה המתבקשת.

לאחר פרסום מדד פברואר, שלשום, מתחו חוגים בנקאיים ביקורת חריפה על רמת התחזיות הכלכליות של בנק ישראל. אולם בנקאים פרטיים המתנגדים להורדת הריבית טוענים כי אל לבנק ישראל להורידו רק בגלל מיתקפת הביקורת הציבורית, של רוב המגזרים הכלכליים, הכוללים תעשיינים, סוחרים וחברי־כנסת.

בכיר באחד הבנקים הפרטיים אמר אתמול ל"על המשמר", כי הוא ועמיתיו סבורים שבנק ישראל צריך להמתין לנתונים על האשראי החופשי ביחס לשבוע הזה. בו סופגת הממשלה את תשלומי המע"מ ומיסים אחרים. בהעלאת הריבית בחודש שעבר ביקש בנק ישראל להשיג קיטון באשראי. אולם בפועל לא הושג קיטון אלא רק איגורל — כלומר, הגידול נעצר.

על סמך נסיון העבר מעריכים בבנקים, כי בשבוע של ספיגת המיסים קטנים הפקדונות השקליים משום שאנשים מוכרים תפ"ס כדי לשלם מע"מ. והאשראי גדל. מנסיון העבר עולה, כי הכספים העוזבים את הפקדונות לתשלומי מע"מ אינם חוזרים אליהם גם לאחר שבוע־שבועיים של פעילות עסקית. כלומר, כ־250־200 מיליון ש"ח שלקוחות מושכים לתשלומי מע"מ הופכים לחלק בלתי נפרד מנפח האשראי.

הבנקים נערכים להורדת הריבית

לפי הנוהג במערכת הבנקאות, בנק ישראל מודיע תמיד על שינויים בשיעורי הריבית בימי שני, כדי לתת לבנקים התראה של שלושה ימים לפחות. השינוי עצמו חל בימי חמישי — היום שבו מתחיל שבוע הנזילות של בנק ישראל. לכן מעריכים בבנקים, כי אם לא תתקבל כל הודעה מבנק ישראל עד הבוקר, תידחה הורדת הריבית לפחות לשבוע הבא. אם כך יהיה, תוקטן הריבית ביום חמישי בשבוע הבא, ה־26 במארס. בבנקים מעריכים, כי בנק ישראל יפחית את הריבית הבסיסית משיעור שנתי של 31 אחוז ל־27־25 אחוז, כלומר עד למחצית משיעור העלאת הריבית בפברואר ושיעור הריבית לפני האחרונה היה 19 אחוז לשנה.

הבנקים נערכים להוריד את [illegible] לתקופות ארוכות יותר מ־30 יום [illegible] שילמו בנקים על תפ"ס ופק"מ [illegible] אחוז שנתי, ועל פיקדון שקלי [illegible] הובטחה ריבית שאינה גבוהה מ[illegible] לשנה. עידכון זה מוגדר בבנקים כ"סיבוב ראשון" בהורדות הריבית [illegible] כי היערכות זו נדרשת מהבנקים [illegible] גדולים. כיוון שהריבית הדבינארית [illegible] עם פרסומה ואילו על הפקדונות [illegible] הבנקים מתחייבים מראש לשלם [illegible] ריבית כפי שנקבע, כמחצית [illegible] במערכת הבנקאית הם לתקופות [illegible] ומעלה. ולכן, הורדת ריבית, לאחר [illegible] ריבית גבוהה לטווחים ארוכים עלולה [illegible] נזק למערכת הבנקאות.

חיובי הריבית יגיעו ל־600 מיליון ש"ח

למעשה משקי הבית עדיין [illegible] בעליית הריבית בפברואר. כיוון [illegible] בריבית על משיכות היתר רק ב[illegible] בגין כל הרבעון הראשון. בנקים [illegible] כי חשבונות לקוחותיהם יחויבו [illegible] ש"ח. חיובי הריבית ב־30 במרץ [illegible] ב־450 מיליון ש"ח ומאז גדל ההיקף [illegible] מיליון ש"ח.

אורי [illegible]

גלגלי הבורסה

מניות הנפט גדרו עליות

ערך השוק של המניות החופשיות עלה אתמול ב־5.45%, ושל מניות ההסדר ב־0.36%. עליית מדד פברואר באחוז אחד בלבד, והציפיות להורדת שיעורי הריבית, העלו אתמול את השערים של המניות החופשיות עד 10% והביאו להיצעים כבדים באיגרות החוב הצמודות למדד. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 385 אלף ש"ח. הידיעות על גילוי נפט בכמות מסחרית העלו את שערי כל המניות החופשיות. הירידה בשיעורי הריבית כבר התבטאה אתמול במסחר במק"מ. בשוק איגרות החוב היה אתמול היצע של 35 מיליון ש"ח בצמודות למדד, בעוד שלצמודות לדולר היה עודף ביקוש של 4 מיליוני ש"ח.

הציבור השקיע אתמול 30 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות המתמחות במניות, להוציא 5 מיליון ש"ח מקרנות מתמחות בצמודות למדד.

במלוות קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 2.05 ל־2.21 והתשואות השנתיות 27.60% ל־30.00%, תוך מחזור של 11.4 מיליון ש"ח. בהשוואה לשבוע שעבר חלה אתמול ירידה עד 1.5% בשיעור הריבית השנתי במק"מ.

בנק ישראל יציע היום לציבור איגרות חוב בלתי־צמודות של מלווה קצר מועד בערך נקוב כולל של 100 מיליון ש"ח מזה 10 מיליוני ש"ח ל־28 ימים, 40 מיליון ש"ח ל־56 יום ו־50 מיליון ש"ח ל־84 יום. כן יציע היום בנק ישראל שתי הנפקות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד, בערך נקוב כולל של 50 מיליון ש"ח, מזה 30 מיליון ש"ח מסוג "שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 92% מהערך נקוב ו־20 מיליון ש"ח מסוג "גליל" לעשר שנים, במחיר מינימום ש 88% מע"נ.

בשוק המניות עלו אתמול 314 שערים, לעומת 19 שירדו ו־47 שנשארו בלי שינוי, מהם עלו 175 ב־5% ויותר ו־2 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 12 "קונים בלבד" ו־1 "מוכרים בלבד". המחזור עלה ל־34.2 מיליון ש"ח, מזה כ־2.7 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

מניות ההסדר עלו עד אחוז. לא נרשמה אף ירידת שער אחת. תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 16.5%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו כל השערים (ב־%): פי בי — 6.3; הבינלאומי — 5.2; כללי מ"ר 1 — 3.7; אוה"ה — 4.1; הספנות 0.1 — 6.9; הספנות 0.5 — 13.2.

במניות החופשיות עלו כל מניות חיפושי נפט (ב־%): דלק נפט א' — 14.3, פז נפט — 10; פראויל — 10. ל"דלק נפט 1 ר"5" וליואל נרשם שער "קונים בלבד". בענפי המניות האחרים היו עליות ב־10% או אף למעלה מזה.

בשוק איגרות החוב עלה המחזור ל־10.0 מיליון ש"ח. מזה כ־2 מיליוני ש"ח מסוג "שגיא", 3.2 מיליון ש"ח ב"גליל 4.25%" וכ־2.9 מיליון ש"ח בצמודות כ־80% למדד. בסוג "גליל" — הגיעו הירידות עד 3%. ערך השוק של הנסחרות במט"ח עלה ב־0.05%.

"הפניקס הישראלי" הודיעה כי על דעת המפקח על הביטוח וככל הנראה על פי דרישתו צורפו צבי קינן וגר פרומר כדירקטורים חיצוניים בחברה. שניהם יכהנו גם בוועדת משנה של הדירקטוריון שהוסמכה לדון בכל [illegible] בנושא תביעות "מפרקי פ.י.ט." נגד החברה.

אלחנן חורוביץ

"נפטא" ו־מ.ג.ן משאבי גז ונפט" הודיעו, שבתנאים הקיימים ובמחירים הנוכחיים הפקה מסחרית נחשבת הפקה של כ־80 עד 100 חביות ליום. טרם ידועים נתונים על גודל ההפקה. טיב הנפט וכדומה. המבחנים ימשכו עוד מספר שבועות ואחר כך יועברו לבורסה. אתמול לא נערך מסחר בניירות הערך של החברות [illegible] היחסי הקטן של החברות "דלק" "דלק חיפושי נפט" ו"פראויל", המשתתפות ב[illegible] לא הופסק המסחר בניירות הערך שלהן. המבחנים הראשונים, שטרם נסתיימו, [illegible] על אפשרות של הפקה בכמויות מסחריות בבאר שבקידוח כוכב 29. [illegible] בשם השותפים בקידוח זה: נפטא 80%, מגן משאבי גז ונפט 10%, דלק חיפושי נפט [illegible] דלק חברת הדלק 2% ופראויל 2%.

קיצור שבוע העבודה (2)

תידרש תוספת תקנים בשירות הציבורי

במסגרת קיצור שבוע העבודה אין להפריד בין שני הסקטורים, הפרטי והציבורי. יתר על כן, לא ניתן יהיה להתחיל את הקיצור במיגזר התעשייתי ללא בדיקת המצב בשירות הציבורי וקביעת תכנית מדוקדקת.

המעבר לשבוע עבודה מקוצר יחייב יום לימודים ארוך ושינוי בתכנית הלימודים ובחינוך הלא־פורמאלי. בנייר העבודה שהוגש למערך ההסברה של מפ"ם נקבע: "כיוון שהשירות הציבורי פועל שבעה ימים בשבוע, יחייב המצב הגדלה של מספר העובדים בסקטור זה או, לחילופין, תשלום שעות נוספות לעובדים שיעבדו בימי שישי ושבת".

לפי הערכה שנעשתה בשנת 1979, קיצור שבוע העבודה מחייב תוספת של 12 אלף איש או, במונחים כספיים, תוספת של 142 מיליון דולר. נייר העבודה ממליץ לתכנן את המעבר תוך התחשבות במספר גורמים: עיתוי המעבר, הקצב, סוגי השרותים שיופעלו ביום המנוחה, יום המנוחה הנוסף, שינוי הסדרי העבודה, ייעול ושיפור המערכת תוך כדי מעבר והתחשבות ביעדי השירות הציבורי.

קיצור שבוע העבודה במשק הציבורי מחייב גם מהכלים השלובים במשק. השירות הציבורי הוא ממילא מוקד ראשון במעלה של סכסוכי עבודה, עיצומים ושביתות, לכן לא ניתן לבצע את הדבר רק בסקטור אחד.

הבחנה אחרת שיש לעשות היא סיווג היחידות הנותנות שירות ישיר או עקיף לציבור. יחידה המספקת לציבור שירות שאינו ניתן לדיחוי, צריכה לעבד תכנית לשבעה ימים בשבוע (משטרה, בתי־חולים). גם יחידות אחרות המספקות שירותים יש להפעיל בכל ימות השבוע, אחרת ייאלץ הציבור להגיע אליהם על חשבון שעות העבודה, (דואר, משרד הפנים, מס הכנסה). סיווג היחידות אמור להיעשות על־ידי אנשי המקצוע.

הפעלת שבוע עבודה בן שישה ימים במשרד החינוך, בעוד שהמורים עובדים רק חמישה ימים, יחייב תוספת ניכרת של עובדים. שבוע לימודים בן חמישה ימים, בלי לאבד שעות למידה, יצור את הצורך בהפעלת מסגרות חינוכיות נוספות ביום שישי, יעלה הצורך למלא יום חינוך נוסף בתכנים.

המעבר לשבוע עבודה מקוצר יחייב תוספת של 8000 תקנים, מהם 4000 מורים [illegible] של 81.5 מיליון דולר.

בתחום הבריאות גם יום שישי יה[illegible] תורנות, כשבת. מרפאות קופ[illegible] אמורות להישאר פתוחות שישה [illegible] תוספת כוח האדם הנדרשת כ־[illegible] ומשמעותה הכספית — 30 מיליון [illegible]

גם שירותי עבודה ורווחה — [illegible] ימשיכו לעבוד שבעה ימים [illegible] תוספת של 130־100 תקנים.

מתן שירותי דואר טלפון [illegible] תידרש תוספת של 600־500 עובדים [illegible] מינהל (רישום תושבים, רישוי [illegible] מערכת המשפט, מס הכנסה — תוס[illegible] 700־500 עובדים. ברשויות מקומיות [illegible] תברואה, חירום וביטחון, פיקוח [illegible] הווטרינארי — ימשיכו לעבוד [illegible] ותדרש תוספת של 1,000 איש.

לעומת זאת, קיצור שבוע העבודה [illegible] לחיסכון בהוצאות החזקה ונסיעות [illegible]

עוד נקבע בנייר העבודה, כי אם [illegible] ארגוני העובדים, לפיו יום המנוחה ה[illegible] יהיה יום שישי אלא יום אחר, [illegible] בהתאם לצרכים ארגוניים, ניתן יה[illegible] את המעבר ללא תוספות ניכרות. [illegible] נוספת היא, כי מאחר ש־45 אחוז [illegible] בשירות הציבורי הן נשים, יש [illegible] הארכת יום העבודה תגרום [illegible] המטופלות בילדים, והן תשאפנה [illegible] משרה או לשעות עבודה גמישות [illegible]

בתחום התחבורה יוגדל העומס [illegible] וראשון, תהיה עלייה בהיקף [illegible] ולקניות בימי שישי, אך לעומת [illegible] ירידה בהיקף הנסיעות לעבודה [illegible] בסך הכל תהיה ירידה של 10 [illegible] השימוש בתחבורה הציבורית.

וערת המחקר של המכון לפריון [illegible] והייצור ניסתה לאמוד את מספר [illegible] שיועסקו ביום שישי. עובדי משמ[illegible] משמרות במפעלים עתירי־ידע [illegible] בענפי המסחר, אוכל והארחה [illegible] אישיים, כספים ובנקאות. להערכת [illegible] בין 140 אלף ל־155 אלף איש יאלצו [illegible] לעבוד גם בימי שישי.

אבשלום [illegible]

(רשימה שניה ואחרונה)

מזווית אחרת

קובעי המדיניות הכלכלית במסיבות פורים

בימי פורים אלה מצווה לעסוק בתחפושות. למרות שהמדד התחפש, כנראה, לכבוד פורים, קשה להעלות חיוך כאשר סוקרים את הנוף הכלכלי הישראלי. ואף־על־פי־כן אנסה להתאים מסכות לחלק מן האדריכלים המעצבים אותו (ואל ייחשב לי הדבר לעוון אם זעיר שם זעיר שם תתגנב גם מעט פוליטיקה למסיבת הפורים. שהרי בכלכלה מדינית עסקינן).

המתחפש הראשון (בין שווים) הוא יצחק שמיר. הוא — מתחפש לראש ממשלה. כיצד ניתן להבחין כי בתחפושת מדובר ולא בראש ממשלה אמיתי? יש כמה סימני היכר. בענייני כלכלה אין הוא עוסק. הדיונים הכלכליים החשובים מתקיימים במשרד החוץ ובביתו של מ"מ ראש הממשלה, והם נערכים ללא נוכחותו של מר שמיר. על עניין פולארד לא ידע מאומה. שר החוץ שלו מציג עמדות שלדבריו אינן מייצגות את הממשלה. הלביא אינו מעניינו. קיצורו של דבר, כנראה שאין בעצם ראש ממשלה, ומכאן שמדובר בתחפושת.

מאת ד"ר יקיר פלסנר

בעל המסכה השני הוא בנק ישראל. הוא מתחפש לתפקיד של מנהל כל הבנקים בישראל. כיצד ניתן להבחין במסכה? פשוט: בנק ישראל נותן לבנקים הוראות בדבר מספר הסניפים שעליהם להפעיל, קובע להם נורמות שכר, מכתיב להם עמלות וכיו"ב. אבל בניגוד למסכה של ראש הממשלה, כאן אין שום דבר מבדה, ולכן יש לבחון את המסכה ביתר דקדוק.

הליברליזם הטוטליטארי של בנק ישראל

בחינה כזאת מלמדת שיש כאן בעצם שתי מסכות. השנייה היא זו של נגיד הבנק, המחופש לתומך בליברליזציה של הכלכלה הישראלית. כגון זו של שוק ההון, הפחתת הניסים וכו'. במסגרת ליברליזציה כזאת אין הוא רואה כל פסול בנטילת תפקיד הניהול המעט יומיומי של הבנקים המסחריים, ונתינת גושפנקא רשמית לקרטל הבנקאי מאונס. מדוע חושב הנגיד שהוא יודע מה טוב לבנקים מבחינת מספר הסניפים? האם הוא בטוח שאילו הוטל עליו ניהולו של אחד הבנקים הללו, הוא היה מחליט לסגור חלק מסניפיו על בסיס כלכלי? לפני שיתן על כך תשובה חיובית, מן הראוי לשים לב לכך שגם אם אנשי המחקר במחלקת הפיקוח על הבנקים עשו עבודה מצויינת, וסביר לחשוב שאומנם כך הוא, הרי הנתונים בהם השתמשו הינם מעוותים — משום שהעמלות בבנקים מוקפאות, ולכן אין התוצאות העסקיות משקפות את מה שהיה קורה בסביבה עסקית אמיתית.

בהעדר אפשרות לעשות חשבון עסקי, יש לברר את השפעת סגירתם של סניפים על הכלכלה בכללותה, ולא רק על רווחי הבנקים. בסביבה כלכלית חופשית משקף הרווח של הבנק את מלוא התועלת שהציבור מפיק משרותיו. אך כאשר נתונים הבנקים להגבלות (שעל שאלת ההצדקה להן אדון בהמשך) המעוותות את המחירים — יש לעשות חשבון כולל. למשל, חלק מן הלקוחות ימצאו מעתה במרחק יותר גדול מסניף הבנק מאשר קודם לכן, לפני שהסניף הקרוב נסגר. ביצוע עיסקה בבנק יחייב, לפיכך, יותר זמן מאשר קודם, ואולי גם הוצאות נסיעה שקודם לא היו. נוסף על כך, נניח שבשכונת אחשוורוש היו שני סניפי בנקים לבנק "פרס ומדי" ובנק "כוש". מפאת לחצו של בנק ישראל סגר בנק "פרס ומדי" את הסניף, וכך נשאר סניף בנק "כוש" מונופוליסט בשכונה. היודעים חכמי הבנק המרכזי לחשב את הנזק הנובע מכך?

ההגבלות שמטיל בנק ישראל על העמלות שגובים הבנקים הן שערורייה מתמשכת זה שנים. להגבלות הללו אין כל הצדקה. היה מעניין להיות נוכח בשעור לכלכלה באוניברסיטה בו מסביר הפרופסור ברונו לתלמידיו את ההיגיון הכלכלי שמאחורי ההגבלות שמטיל הנגיד ברונו על עמלות הבנקים. ההיגיון התקף הוא, שהגבלות כאלה יוצרות קרטליזציה. הדוגמאות רבות, ודי להזכיר את התחרות שנוצרה בתעופה האזרחית בארה"ב כאשר בוטלו התעריפים האחידים (והמפוקחים ע"י הממשלה). כך קרה גם בשירותי הטלפון. יש, איפוא, הרבה אירוניה בדמעות התנין שבנק ישראל מזיל על העדר תחרות בין הבנקים, בעוד הוא עצמו מונע את התחרות.

הליצן הבינלאומי

המשתתף השלישי בקרנבל פורים היא קרן המטבע הבינלאומית, ברמות להקת הליצנים שהגיעה ארצה כדי לחרוץ משפט ולהשיא עצות לגבי הכלכלה הישראלית.

לקרן המטבע יש היסטוריה של כישלון ללא טעויות. כלומר, היא מעולם לא נתפסה בטעות. אין הדבר נובע רק משגיאות מקצועיות בתחום הכלכלה, אף כי גם כאלה לא היו חסרות, אלא שהקרן מסרבת להכיר בעובדה שלמדינות שונות יש אוכלוסיות בעלות אופי שונה, ושיטות פוליטיות שונות ומשונות. כתוצאה מכך, אצל קרן המטבע, אינפלציה היא אינפלציה. אין הקרן מכירה בכך שאינפלציה ארגנטינית היא מחלה שונה מאינפלציה בוליבית או ישראלית. משום כך היא רושמת תרופה אחידה לכל האינפלציות. הסיכוי להצליח בכך הוא כמו הסיכוי לרפא גם את אוטם שריר הלב וגם צהבת באותה תרופה.

בעיתונות נמסר, כי אנשי קרן המטבע תיכנו ידיהם בהנאה בהתברר להם שתכנית הייצוב בברזיל נכשלה, נוסח "אמרנו לכם". מה שלא נמסר בעיתונות, למרבה הצער, הוא מה עשו אנשי הקרן בידיהם כאשר נכשלה התכנית שהם הציעו לברזיל. שכן זאת לדעת, הקרן רשמה לברזיל את המרשם הידוע ב־1982. ברזיל נכנסה למיטה עם כוס תה ונטלה את התרופה של הקרן. התוצאה: שיעור האינפלציה הוכפל מכ־100 לכ־200 אחוז תוך שנה. לפיכך, חיכוך הידיים הוא אווילי, שהרי גם אם טעתה ברזיל כאשר הפעילה הפעם את תכנית הייצוב שלה, לא טעתה כאשר דחתה את תכנית הייצוב של הקרן.

גם ישראל חייבת להתעלם מהמלצות הקרן. זו דורשת לדחות את הרפורמה במס לזמנים טובים יותר. אלא שזמנים טובים יותר לא יבואו אם לא תהיה רפורמה כזאת מלכתחילה. שהרי כבר ראינו כי את התקציב אי־אפשר לקצץ באופן משמעותי ללא קיצוץ בתקציב הביטחון, קיצוץ שהקרן חייבת להניח שלא יקרה כל עוד לא השתנה המצב הגיאופוליטי. הגדלת המיסוי היא מעשה של טירוף בתנאים הנוכחיים. אשר לפיחות זוחל, כדאי לקרן להתעניין בתולדות הרעיון הזה בישראל. מי שזכרונם לא בגד בהם יזכרו גם שהפיחות הזוחל היה הגורם שהניע את תחילתה של האינפלציה הגדולה, בלי שהועיל במאומה לשער החליפין הריאלי. גם את המטבע השחוקה ביותר של הקרן, ריסון מוניטארי, יש לדחות. ההמלצה גם חושפת עד כמה אנשי הקרן אינם מבינים מאקרו־כלכלה.

כדי להבין את ההאשמה החמורה הזאת, צריך להזדקק לדוגמת ארה"ב. שם הפעיל הבנק המרכזי מדיניות של ריסון מוניטארי חריף, בתנאים בהם שער המטבע היה חופשי ולא היו הגבלות על כניסת או יציאת הון. התוצאה היתה — ייסוף חריף של הדולר תוך כדי הדברת האינפלציה. גרעונה של ארה"ב במאזן התשלומים הרקיע שחקים ושערי הריבית עלו מאוד. מה עושה הקרן? מציעה לנו, בעצם, את אותו המירשם (חוץ מהגרעון התקציבי, שאף הוא היה גדול בארה"ב), אף כי בעייתנו העיקרית היא בעיית מאזן התשלומים. הקרן גם לא שמעה כנראה על התק"ם, שכן אחרת היתה יודעת כי אם מישהו בישראל נכנס לצרות בגלל ריבית גבוהה, הממשלה חשה לחלצו באמצעות תקציבה. כלומר, ה"פטנט" של גרימת אבטלה ע"י שערי ריבית גבוהים אינו עובד בישראל. כאן מוחלפת האבטלה בגרעון תקציבי ובאינפלציה — תופעות שהקרן רוצה למנוע כאשר אין היא במסיבת פורים.

יש, כמובן, עוד משתתפים בנשף המסכות, כגון הארון מיטלמן הצעיר, המתחפש לתעשיין ורוצה להרוויח מפיחותים עצומים, או שר המשפטים, המתחפש למצפון העולמי (גם שנתו נודדת, בדיוק כמו זו של אחשוורוש), אלא שלמרבה הצער אין לו יועץ מה"קליבר" של מרדכי היהודי). גם הטלוויזיה מחופשת. לכלי תקשורת ציבורי שאינו נזקק לפרסומות, אף שהיא מלעיטה את צופיה בפרסומות מחופשות לתשדירי שירות. אבל כיוון שהמשקאות כיד המלך, כדאי לעצור את שטף העט, פן יחשבוני בטעות לאחד מבני המן.

טור החדשות

הריבית הריאלית בפברואר עלתה מ־22% ל־49%

הריבית הריאלית על משיכות היתר, במונחים שנתיים, עלתה מינואר לפברואר 87 בשיעור של כ־120 אחוז והגיעה מכ־22 לכ־49 אחוז לשנה — כך עולה מסקר האשראי החופשי לזמן קצר שערכו כלכלני המכללה הפיננסית.

מהסקר עולה, כי הריבית האפקטיבית במשיכת־יתר הגיעה בחודש שעבר לשיעור של 4.4 אחוזים, כשהאינפלציה החודשית הסתכמה בעלייה בשיעור 1 אחוז בלבד. כלומר, מדובר בריבית ריאלית של 3.4 אחוזים.

עוד עולה, כי במקביל, בהלוואות בנמט"ח בדולרים לזמן קצר, היתה הריבית בחודש שעבר במונחים שקליים, 2.84 אחוזים אפקטיבית, שהיא ריבית ריאלית של 1.82 אחוזים.

מומחי המיכללה הפיננסית מצאו, כי עלות האשראי החופשי במשיכות־יתר ב־12 החודשים שחלפו עד סוף פברואר הסתכמה בכ־55 אחוז אפקטיבי שנתי, וכריבית ריאלית של כ־26 אחוז לשנה.

עליפי תחזית המומחים, תעלה הריבית במשיכות־יתר בחודש מארס כ־1.8 אחוזים ריאלית לחודש, בהנחה שהאינפלציה תהיה 3 אחוזים בחודש זה.

אורי נחשון

איחוד סו"ב — שיכון עובדים על שרטון מאבקי כוח

"סולל־בונה" ו"שיכון עובדים" עדיין אינם מאוחדים לגוף אחד. הצוות המכין את תוכנית האיחוד — מנכ"ל חברת העובדים שמעון רביד וראש המחלקה הכלכלית שלה מרדכי ויסבורד — טרם השלים את עבודתו והתוכנית, שהיתה אמורה להיות מוצגת לפני הוועדה המנהלת של חברת העובדים בישיבתה אתמול, תוצג ככל הנראה בישיבה מיוחדת בשבוע הבא. יש לומר "ככל הנראה", שכיוון שגם מועד זה איננו ודאי.

בחברת העובדים הסבירו אתמול, כי העיכובים בעבודת רביד־ויסבורד בשבועיים האחרונים נבעו מכך שרביד נאלץ לנסוע לחו"ל, בתוקף תפקידו הקודם במסגרת הסוכנות היהודית. בחברת העובדים לא מתרגשים מהכרזותיו של יו"ר שיכון עובדים, ח"כ רפי אדרי, כי עדיין מוקדם לדבר על החלטה בדבר הקמת חברה־גג ל"שיכון עובדים" ול"סולל־בונה". מעריכים, כי מדובר במאבקי יוקרה בין אדרי ליו"ר "סולל־בונה", מרדכי גור. אדרי נפגע ככל הנראה מהפרסום המוקדם על התוכנית לאחד את שתי החברות — בעיקר משום שהפרסום לא יצא מטעמו. לכן הוא מיהר להכריז לאחר הפרסום כי הכוונה היא למעשה לבצע המלצות שהוגשו על־ידו לפני כשנתיים. בחברת העובדים אומרים, כי אדרי נתן הסכמה עקרונית לאיחוד, ואין מצפים שהוא יחזור בו מהסכמתו.

גם אם יצליחו רביד וויסבורד להשלים את תוכנית האחוד עד השבוע הבא, לא צפויה במהלכו החלטה בנושא זה במסגרת מינהלת חברת העובדים. האמורה לאשר את התוכנית. בחברת העובדים מעריכים, כי מינהלת החברה תדון בנושא במהלך כמה ישיבות לאורך שבועות אחרים.

א.ג.

המיכרזים להקמת "קול אמריקה" בנגב יפורסמו עוד הקיץ

חברות ישראליות שיתמודדו על מכרזים להקמת תחנת "קול אמריקה" יהנו מפטור ממסים על רכיבים עיקריים אותם יצטרכו לייבא מחו"ל — מסר מנכ"ל משרד התקשורת, יורם אלסטר, בפגישה עם חברי לשכת המסחר ישראל־אמריקה.

עוד אמר, כי המכרזים הראשונים להקמת תחנת "קול אמריקה" יפורסמו ככל הנראה ביוני־יולי השנה. לדבריו, עם פתיחת המכרזים יעמוד לרשות המתמודדים זמן סביר של חודשים אחרים, בו הם יוכלו להתארגן להגשת הצעותיהם.

בעקבות מעורבותה של לשכת המסחר ישראל־אמריקה בעבר בהקמת שרות התעופה בסיני, הועלתה אפשרות שנציגי הלשכה ירכזו גם עתה את הפניות והמידע הקשור בהקמת תחנת המימסר בערבה.

לדברי אלסטר, הקמת התחנה תעלה לממשלות ארה"ב כ־300 מיליון דולר. מזה יסתכמו עבודות ההנדסה האזרחית בכ־280 מיליון דולר והניהול בכ־20 מיליון דולר. להערכתו, רבע עד שליש מהסכום הכולל, כלומר עד כ־100 מיליון דולר, יגיע לגורמים ישראליים באמצעות קבלנות־משנה.

תחנת המימסר תיבנה על־ידי חברה ישראלית, שתיבחר במכרז כקבלן ראשי ותידרש לבצע את האינטגרציה של כל המתקנים והאמצעים לכלל מערכת אחת. גם עבודות ההנדסה האזרחית יבוצעו באמצעות גורמים ישראלים, שיוכלו להשתלב בתוכנית כקבלני־משנה. במקום יוצבו 16 משדרים בעוצמה של 500 קילוואט כל אחד, והם יכסו את כל שיטחה של בריה"מ ומדינות הגוש המזרחי. המשדרים והאנטנות יוזמנו מגורמים אמריקניים וערכם נאמר בכ־170־160 מיליון דולר.

א.ג.

הרווחים של "רויטר" עלו ב־39% ב־1986

"רויטר החזקות" קבוצת הנג הבינלאומית לחדשות ולידיעות כלכליות, מסרה בראשית פברואר כי רווחיה לפני מס עלו ב־39 אחוז בשנה שחלפה, בעקבות מיגוונים חדשים ושינויים בשער החליפין של המטבעות.

"רויטר" דיווחה על רווחים לפני מס בשיעור 130 מיליון לי"ש לשנת 1986, לעומת 94 מיליוני לי"ש ב־1985.

מספרים אלה עלו על ציפיות מנתחי השווקים ומחיר המניות עלה.

המגמות חדשות לשירותי ידיעות הנקלטות במסופי וידיאו עלו ב־44 אחוז ב־1986, כך ש"רויטר" מספקת עכשיו ידיעות ל־103 אלף מסופים כאלה מסביב לעולם.

"רויטר" אף הודיעה כי היא מתכוונת לפתוח בשירות מהיר חדש למידע על ניירות־ערך. שם השירות יהיה "אקויטים 2000" והוא יספק סיקור מקיף על מחיריהם של כ־100,000 ניירות־ערך. שירותי ידיעות על הבורסות הזרות מהוות רוב צמיחתה של החברה.

לדברי המנהל הפינאנסי, נייג'ל ג'ודה, שינויים בשער החליפין העלו את הרווחים בכ־7 מיליוני לי"ש (10.6 מיליוני דולרים). יותר ממחצית הסכום הזה נספגה על־ידי השקעות נוספות.

ההכנסה משירותים לכלי התקשורת, כולל שירות החדשות בתמונות שהחל לפעול ב־1975, אחרי שנרכש מחברת "יו.פי. אינטרנשיונל", עלתה ב־2 אחוזים בשנה שעברה והגיעה ל־9 אחוזים מכלל ההכנסות. שירות החדשות בתמונות ממשיך לפעול בהפסד.

■ רוכשי דירות על אדמות מינהל מקרקעי ישראל יוכלו לקבל ערבויות בנקאיות מקבלנים, בתמורה יוותר המינהל על זכותו לקבל חזרה לבעלותו את הקרקע לאחר גמר שלב יציקת יסודות הבניין. עד כה רשאי היה המינהל לבקש מהקבלן להחזיר לידיו את האדמה גם לאחר שסיים את בניית היסודות.

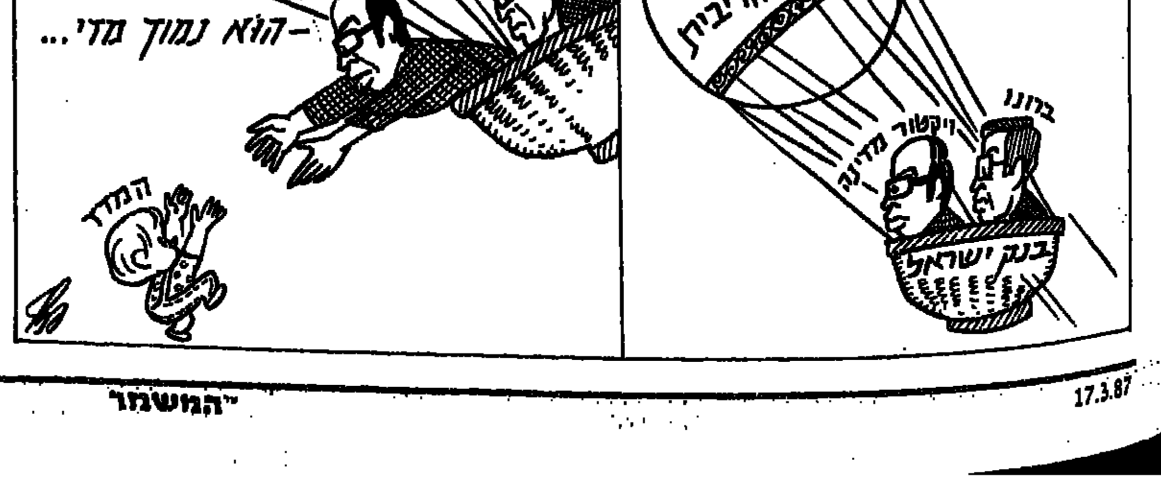

גד פניני מונה למבקר פנימי של חברת העובדים

רואה החשבון גד פניני (בן 35), חבר הוועדה המנהלת של חברת העובדים, מונה השבוע לראש הוועדה לביקורת ובקרה של חברת העובדים. פניני, שהוא רואה חשבון עצמאי שאינו קשור לאף גורם במשק העובדים, ילווה את דו"חות הביקורת של מבקר ההסתדרות ויעסוק בנוהלי הביקורת בתאגידים השונים של חברת העובדים. עבודתו במסגרת זו תהיה ללא שכר וללא החזר הוצאות.

פניני נחשב כאדם מהימן במנהלת חברת העובדים וגורמים בראשותה הביעו שביעות רצון ממינויו לראשות ועדת הביקורת. בחברת העובדים מציינים, כי פניני חבר בסיעת "יחד", כך שאין מדובר במינוי אדם "מאנשי שלומנו".

כן נבחרו כל ועדות המשנה של הוועדה המנהלת. הפעם הוקמו ארבע וועדות, לעומת שש בעבר, כדי לייעל את עבודת הוועדות.

שלוש הוועדות שהוקמו ועדה להשקעות וכספים, וועדה למשאבי אנוש בראשות רוזוליו, וועדה לענייני קואופרציה בראשות גרשון וילן.

א.ג.

עלייה מתונה במחירי הכותנה

במחצית הראשונה של מארס היתה מגמה מעורבת במחירי הכותנה בשוק העולמי. בשוק לאספקה מיידית באירופה חלה ירידה קלה במחיר וכותנה ישראלית מטיפוס אקלה נסחרה שם בסביבות 70 סנט לליברה.

בבורסת הסחורות בניו־יורק, בה נסחרת כותנה לאספקה עתידית, היו תנודות שהסתכמו בעלייה קלה במחיר. נתון זה מתייחס לכותנה האמורה להיזרע באפריל.

השוק ממתין עתה לזריעות האביב במחצית הכדור הצפוני, ובעולם ישנן שמועות על בצורת קשה בסין, שעלולה לפגוע בהיקף המזרע. כן ממתינים לקנייה גדולה אפשרית של כותנה על־ידי ברית־המועצות.

בשוק הכותנה ארוכת הסיב קיימת יציבות והמחיר הוא בסביבות 100־90 סנט לליברה.

א.ג.

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מה חדש?

„פרנקי" הולך להתפרק

מאת עופר ניר

להקת „פרנקי הולך להוליווד" נתונה במשבר קשה. קרוב לוודאי שסולנה, הולי ג'ונסון, יעזוב אותה לטובת קאריירה סולנית. לא ידוע אם הלהקה תמשיך ותתקיים, ללא הסולן הכאריזמטי. גם היחסים האישיים בתוכה בשפל המדרגה. המנהל של „פרנקי" סירב להגיב רשמית על השמועות, אך הודה כי עתידה של הלהקה מעורפל למדי.

הולי ג'ונסון התראיין לאחרונה לשבועון פופ בריטי נפוץ ואמר, חד־משמעית, כי הלהקה כלל אינה מעניינת אותו והוא חושב רק על הקאריירה האישית שלו. כעת, כך צוטט, הוא מעוניין להקליט תקליט־סולו ואחר־כך, אם יבוא לו, ישוב ויצטרף ל„פרנקי הולך להוליווד", לתקליט נוסף. השאלה, אם יהיה למה לחזור...

מי יחליף את מיק ג'אגר?

שמועות עקשניות ממקורות קרובים ללהקת „האבנים המתגלגלות" טוענות, כי היחסים בתוך הלהקה הגיעו לשפל שכזה, עד כי אין כל אפשרות שתמשיך בהרכב הנוכחי, בהנהגתם של קית ריצ'רדס ומיק (ולמען השם רבותי אנשי הדפוס, השם הוא מיק, לא מייק, אוקיי?) ג'אגר. אחד מהם יצטרך ללכת ונראה שיהיה זה זמר הלהקה והדמות המזוהה איתה ביותר, ג'אגר.

שאר החברים כועסים על סירובו של ג'אגר לצאת להופעות במסגרת הלהקה. זאת, בשעה שהודיע על כוונתו להרכיב להקה למסע־הופעות סולני. שאר אנשי „האבנים" תובעים לצאת להופעות לא רק משום שהם אוהבים את המגע הבלתי־אמצעי עם הקהל שלהם, אלא גם משום שהכסף נחוץ להם מאוד. שהרי אין הם מקבלים תמלוגים על שירי הלהקה, אותם כתבו ג'אגר וריצ'רדס.

בתוך ההרכב הורעו עד מאוד היחסים בין ג'אגר לבין ארבעת האחרים, במיוחד בינו לבין ריצ'רדס. זה דרש ממנו למתן את הופעתו, לא ללבוש בגדים נועזים מדי על הבמה ובכלל, להפסיק לחשוב שהוא פיטר פן של הרוק ולהתנהג בהתאם לגילו המתקדם (בן 44 עוד מעט, שיהיה בריא). מיק ג'אגר, מצידו, אמר שאם יופיע עוד פעם אחת לצידו של ריצ'רדס, יסתיים העניין במהלומות, לעיני הקהל.

אם יחליט ג'אגר לפרוש מן הלהקה, כפי שהוא חושב לעשות, לפי דברי עיתונאים באנגליה, כי אז ישנן שתי אפשרויות. אחת, הלהקה תתפרק. שכן, כפי שטוענים ידידיו של הזמר, אי־אפשר לקיים את „האבנים המתגלגלות" בלעדיו. זו פשוט לא תהיה אותה להקה. אפשרות אחרת, המעוררת עניין רב, היא החלפתו בזמר מוכר אחר. שלושה שמות הוזכרו בהקשר הזה, אחד מוכר מאוד, שניים פחות. היותר מוכר הוא רוג'ר דאלטרי, יוצא להקת „המי" המשתוקק, לדברי אותם עיתונאים, לשוב ולהופיע עם להקה. האחרים הם זמר הנשמה האמריקני המצויין בובי וומאק וסולן להקת „תחנת כוח", מייקל דה־באר. בין אם תתפרק הלהקה או תמשיך עם סולן חדש, הרי שההיסטוריה של הרוק כבר רשמה את „האבנים המתגלגלות" בספר־הזהב שלה.

הולי ג'ונסון — בקריירה סולנית

שיחה אישית

הליידי של הרוק־אנ־רול

מאת רות הזיו

יש לה קול מחוספס, צרוד מסיגריות. „מלוכלך כמו החיים". היא אומרת בגאווה. לא בדיוק הזמרת שהיו בוחרים בקיבוץ בית־אלפא כדי לשיר את „חופים" בעצרת יום־הזיכרון. סי היימן התרחקה מאוד מהמוסכמות המוזיקאליות של הדור של אביה. במאורות אפלות ועשנות בדרום תל־אביב היא בסביבתה הטבעית — רחוקה מאוד מריח הדשא וניחוחות החציר שעליהם התחנכה. כשאהוד מנור הזמין אותה לתוכנית הטלוויזיה „מזמרת הארץ" כדי לשיר שיר רועים של מרדכי זעירא, היא הסכימה רק בתנאי שתוכל לבצע אותו בדרכה שלה. מנור נעתר והתוצאה היתה ביצוע של „גד גד גדי" בריקציה נינה האנגנית.

עכשיו, כשהיא חתומה על חוזה הקלטות עם חברת סי.בי.אס. ועובדת על תקליט שיצא לשוק בקרוב, היא יכולה להביט אחורה על ה„ויה דולורוזה" שלה. במשך השנה האחרונה היא הופיעה בקביעות במעגל המועדונים של הדן — פינגווין — סליק, עם חומר שאת רובו כתבה בעצמה, לפני קהל שלא תמיד ידע איך לאכול אותה.

„הייתי שרה ב'סליק' שיר כמו 'אבודה בעיר' והקהל היה מדבר, אוכל, מסתובב." סי, כחורה עקשנית, אילפה אותם להקשיב לה. „עד כדי כך, שכשעברתי למועדון בית־לסין, עם ריפוד קטיפה ואווירה של מוזיאון, הגיעו חלק מ'הסליק' כדי לצעוק לי שמות של שירים ושרו יחד איתי את המילים".

המילים שלה נאיביות, בפיו של מישהו אחר הן היו נשמעות אפילו מטופשות. משפטים כמו „ביום בהיר אפשר לראות מתל־אביב את ביירות" עלולים להישמע כפאראפראזה סתמית, אבל כשהיא שרה אותם בהופעה בפני טייסים הם התרגשו והסבירו לה שאכן בטיסה מעל שמי תל־אביב ניתן לראות את הריסות ביירות. כשהיא שרה את „עולם תעשייתי" היא יודעת בדיוק על מה היא מדברת. כדי לממן את שאיפותיה המוסיקאליות היא עבדה. בין היתר, במפעל לייצור חגורות „במרתף, בלי תנאים סוציאליים".

— את רואה את עצמך כזמרת מחאה?

אני לא זמרת פוליטית. אבל אני בהחלט רוצה לדבר על נושאים חברתיים שמטרידים אותי ועל דברים שמתרחשים כאן ועכשיו ונוגעים לכולנו. אני חושבת שזה מה שעושה רוקאנ'רול אמיתי. השיר „שבור קיר", למשל, נכתב על הרצח בקולנוע דן. כשיצאנו באחת ההופעות שלנו בפינגווין נודע לנו שהולי נרצח בשעה שאנחנו הופענו. באותו לילה כתבתי את השיר.

אחרי הסרט „שוברים" של אבי נשר, שבו הופיעה בעור ובצבעי מלחמה ושרה שני שירים, היא רצתה להוציא תקליט. בחברות התקליטים הסכימו שיש לה קול מעניין, אבל הסבירו לה שהיא לא מגובשת ואין לה חומר לתקליט. „אני חושבת שהם די נבהלו מההופעה הפרובוקאטיבית שלי. לעומת זאת הם היו מוכנים להוציא תקליט של סי היימן בשירי נחום היימן. לזאת, כמובן לא יכולתי להסכים. מעולם לא נעזרתי באבא שלי כדי לקדם את הקאריירה המוסיקאלית שלי. למרות שהוא אולי היה יכול לעזור. היה חשוב לי להגיע לדברים בזכות עצמי. קיים בינינו גם פער בטעמים, אבל אני מניחה שההשפעה של הבית והחינוך למודעות למוסיקה עשו את שלהם. כשהייתי קטנה והתגוררנו בלונדון הוא מעולם לא חסך על מוסיקה והופעות. זכיתי לראות את דיוויד בואי, גדי גלישר ומי שרציתי.

— מה המיוחד בתקליט שלך?

רוב הזמרים החדשים בארץ מכניסים כמה שירים לרדיו, מופיעים פעם ב„עד פוס", פעם ב„סיכה למסיבה" והופ — מוציאים תקליט שיש בו כמה שירים טובים והיתר סתם. אני הייתי צריכה לעשות את זה בדרך הקשה: להקים להקה שתעבור יחד איתי ולהתפתח תוך כדי ההופעות. היום זאת נראית לי הדרך היותר נכונה. חרשנו את הארץ והופענו במתנ"סים בקריית־שמונה, שם היו לי בקהל לפעמים רק חמישה איש שגם הם הגיעו במקרה. אבל לאט לאט בניתי קהל שלמדו להכיר וראיתי מה הם אוהבים ומה לא. את השירים בתקליט כתבתי תוך כדי ההופעות.

— מה את מקווה שהתקליט יעשה?

אני מעזה לקוות שאולי אם התקליט שלי יימכר זה יתן אומץ למוסיקאים אחרים לקום ולעשות דברים אחרים ונועזים יותר. הייתי רוצה לראות את הנוף המוסיקאלי בארץ משתנה. לשמוע יותר להקות קמות ושרות על מה שנוגע להן באמת ולא רק „אני אוהבת אותך, היא אוהבת אותי". אנשים פה לא מקימים להקות ולא יוצרים מוסיקה משלהם כי זה קשה והם לא מוכנים להיאבק. כולם פה צריכים לקבל מימון של בנק דיסקונט ולהתלבש על „טון סור טון" על ההתחלה. לי יש להקה משלי שאני אוהבת לעבור איתה. מנגנים בה צוף פילוסוף, ז'אק גולדנר, קובי אייזנמן ורן עפרון. עברנו דרך ארוכה ביחד ואולי נהיה משהו בסגנון של „כריס והפריטנדרס". הייתי רוצה להגיע למצב כזה שאני ארגיש שאני ה„ליידי של הרוק אנ רול בישראל".

סי היימן — נושאים חברתיים

תקליט

קסם הלילה

שריקבק — „מוסיקת לילה גדולה" — יבוא בית התקליט

מאת יוסי ונונו

בעטיפה האחורית של התקליט אפשר למצוא הרבה מלים מיותרות על מוסיקה, לילה, שירים, אהבה, אווירה. אפשר לוותר. להוציא את התקליט ולהקשיב. להתמכר באמת.

המוסיקה עוזבת לאט את האוזניים והראש ועוטפת את כל הגוף. בלקסיקון העברי מכנים את זה במלים כמו מרחף, חלומי, שמיימי, הכל מתאים וגם לא משנה איך קוראים לזה, העיקר שהמוסיקה מדברת.

מי שראה את שריקבק בהופעה עלול להתאכזב, אבל מי שראה אותם בהופעה יודע שאנרגיה כמו שיש להם על הבמה קשה לשכפל, ומכאן אולי המעבר בתקליט האחרון, ואולי גם קצת בתקליט הקודם, לקטעים שקטים יותר, למוסיקה שאפשר לחלום איתה.

שריקבק לא מדברת על הרבה אנשים, יש די הרבה הרכבים שמנגנים מוסיקה קרובה לשלהם ונשארים במוסיקה שהיא לא יותר מאווירה. אצל שריקבק המוסיקה עמוקה יותר, תובענית, דורשת ריכוז, התמסרות, ואז גם מוכנות ההנאה ממוסיקה אמיתית. נקייה מזיופים.

יופי של תקליט. מומלץ בחום.

הצד השלישי של התקליט

איך שיר נולד

„גרייסלנד" — תקליטו האחרון של פול סיימון

פול סיימון

מאת עמית רוט

יותר מחצי שנה עברה מאז הוציא פול סיימון את תקליטו האחרון, „גרייסלנד", לקול תרועות המבקרים ועדיין התקליט נמכר טוב יותר כמעט מכל אלבום אחר, למרות הביקורות החריפות על השימוש שעשה סיימון במוסיקאים כושים דרום־אפריקנים בדרום־אפריקה ובארה"ב.

המכירות שהשיג „גרייסלנד" הם הצלחה גדולה, בהתחשב בעובדה שהתקליט מכיל מוסיקה אפריקנית בעיקרה, שכמעט אינה מוכרת במערב. הצלחה היא בשביל פול סיימון חוויה לשיגרה שהכיר היטב בימים הגדולים של הצמד סיימון וגרפונקל. בהם מכר תקליטים בכמויות שרק תקליטי ה„ביטלס" יכולים להתחרות איתם.

פול סיימון רגיל לקבל בטבעיות את מעמדו ככותב השירים האהוב והמצליח ביותר מלבד פול מקארתני. השאלה היא, איך הוא עושה את זה? איך הוא מצליח כבר 22 שנה להוציא מתחת ידיו „יצירות מופת" קטנות אחת אחרי השנייה, ולזכות בו בזמן בהערכת אנשי המוסיקה הרציניים והמקצועיים ובאהבת הקהל.

תהליך הכתיבה של סיימון — הדרך שבה הוא ממציא, מפתח ומשלים רעיונות עד שהם הופכים לשירים — עבר שינוי גדול והתפתחות משמעותית במשך השנים. הוא היה תמיד אדם חושב ומנתח, אבל עם הזמן נוספה לכתיבתו דרך עבודה ראציונלית ושיטתית כל כך, עד שאין פלא שהנושאים האהובים עליו במיוחד בימים אלה הן עובדות מדעיות: „אני קורא הרבה חוברות מדעיות. בזמן האחרון נדמה לי ששפה מדעית היא השפה הפואטית ביותר שישנה." לאור דברים אלה, שאמר סיימון בראיון לא מזמן, אין פלא שהוא נמשך לקצבים ותכנים שנלקחו מהגיטו השחור בסווטו, על־מנת להזרים מעט התלהבות בתבניות המפותחות היטב שלתוכן הוא יוצק את שיריו.

בסוף שנות השישים לימד פול סיימון כתיבת שירים בקורסים אוניברסיטאיים מיוחדים שערך בארה"ב. ב־1973 הוא העלה על הכתב את תיאור תהליך כתיבת השירים שלו, מאז שכתב את להיטו הגדול הראשון, „צלילי השקט", בשנת 1965: „אני סתם יושב עם גיטארה, בוחר סולם, ומנגן. אני מנסה לגוון בסולמות שאני מנגן, על־מנת להתחמק מההרגשה שאני חוזר על עצמי. מרגע שבחרתי סולם ואני מתחיל לנגן, אני שר מילים שבאות לי לראש, בלי לנסות למצוא בהן הגיון כלשהו. אני נוטה לשיר מילים שונות שיש בהן צלילים שמבחינה מוסיקלית ערבים לאוזניים. לפעמים במשך השירה, שזורמת כמו זרם התודעה, מתפתח משפט שיש בו טבעיות ומשמעות. במקרה כזה אני שומר אותו ומתחיל לבנות סביבו שיר. כמעט תמיד, אני משלים את המנגינה לפני המילים. ובכל זאת, אני חושב שהשירים הטובים ביותר הם אלה שבהם המילים והמוסיקה באים ממש ביחד. אני זוכר שכתבתי את השורות "כמו גשר על מים סוערים, אשטח את עצמי" באותו רגע שכתבתי את המנגינה. שאר המילים בשיר נכתבו אחורנית, באותן מילים".

סיימון מתאר גם מקרים שבהם הוא מקליט בתחילה רעיון מוסיקאלי ואחר־כך הולך הביתה ומנסה להתאים לו מילים, כמו במקרה של השיר „סיסיליה", שהינו גיבוב שטויות מילולי, או במקרה של שיר הרגיי היפה, פגישה מחודשת של אם ובנה.

בחלק גדול משירי „גרייסלנד" חזר סיימון והשתמש בשיטות הכתיבה הישנות שלו והתאים מלים אנגליות למוסיקה שהוא אוהב ומושפע ממנה, מוסיקת אקורדיון דרום־אפריקנית, שירת איקאפלה וקאונטרי אמריקני. ייתכן כי החזרה הזאת לכתיבה נלהבת וספונטאנית יותר הוציאה את סיימון ממילכוד הראציונאליות המוגזמת, שבו היה נתון בשיריו האחרונים ובעיקר בתקליט „לבבות ועצמות".

על שיטת העבודה הראציונאלית שלו הוא סיפר בספר „לעשות מוסיקה" של המפיק ג'ורג' מרטין: „נהגתי לעבוד בעבר יותר בהתפרצויות מאשר באיטיות ובאופן יציב, אבל עכשיו מצאתי שעל־ידי השקעת זמן, בכל יום — בתנאי שאני בתקופת פוריות, אני יכול לעשות יותר מאשר אם אני יושב סתם שפתאום ייוולד שיר. כאשר אני עובד באופן יציב, לוקח לי לרוב כ־4–6 שבועות להשלים שיר. אבל אם איני עובד ביציבות זה יכול לקחת מ־4 עד 6 חודשים."

סיימון נוהג לכתוב רשימות לכל הרעיונות שצצים לו בראש כאשר הוא יושב ומנסה למלא אותם בכמה שיותר פרטים. מביט חוזר ומדפדף במחברות, הוא מוצא בין הדפים פוטנציאל שראוי לפיתוח. הרשימות שלו כל כך מסורטטות, שהוא רושם אפילו הערות כלליות לגבי הרגשתו באותו יום ובכך הופכות המחברות ליומן שמתעד איך שיר נולד. מההתחלה ועד שהלקיק הרעיון הופך לשיר הוא משתמש בערך בכ־50 דפים.

למרות כל השכלתנות בתהליך הכתיבה, סימון עדיין מאמין במוסיקה שבאה מהלב ומהנשמה ובעיקר במוסיקה שאהב בשנים הראשונות של גיל ההתבגרות.

ב„גרייסלנד" פול סימון כתב שירים שהיכו בו כרעם ביום בהיר, אחרי ששמע במקרה מוסיקת־אקורדיון מהגיטו של סווטו, שרחוקה מרחק רב מהמוסיקה של המלחין הקלאסי־המודרני פיליפ גלאס, איתו שיתף פעולה בתקליט הקודם. מה שמוכיח, שלכותב שירים טוב השימוש בסגנונות שונים אינו מהווה בעיה מיוחדת. סיימון הוא לא סתם כותב שירים מקצועי וטוב, בשלבים מסויימים בקאריירה שלו גרמה היה אפילו שהוא כותב מקצועי מדי. ב„גרייסלנד" הוא תיקן חלק גדול מהרושם הזה.

אדם וביתו
בעריכת צביה בן־שלום

הקוסמטיקאיות דנו בהזדקנות העור

שרוולים לרגליים אחרי העבודה

ארגון הקוסמטיקאיות בישראל עוד לא הגיע עם העבודה שביניהן ישנם כמה וכמה נשים שלא רק שהם מבינים הרבה בקוסמטיקה, אלא באים ממקצועות אחרים כגון כימאים, רופאי עור ורוקחים. זה כנס השנתי של הארגון, שבו השתתפו יותר מ־800 חברים וחברות.

תואיל בין דיווח על ההתעניינות הרבה הלנו כולא יכלו לענות בחיוב לכל הפונים, בגלל שהמקום היה צר, אפילו בתנאים הטובים של בית המלון התל־אביבי.

זה קרה שאלתי. דניאל כ"ץ עונה: המודעות לקוסמטיקה חדרה לציבור ולא רק לנשים. החידושים בכל התחומים רבו, וקוסמטיקה כבר יותר שייכת לרפואה מאשר אסתטיקה. הזמנו מרצים מן השורה הראשונה, החל מבעיות פסיכולוגיות כגון, הרצאתו של ד"ר בני יעקב, מנהל המכון לייעוץ אישי וזוגי, ועד להרצאתו של פרופ' יהודה שינפלד, מנהל מח' פנימית ד', מרכז רפואי סורוקה, הפקולטה למדעי הבריאות אוניברסיטת בן גוריון, אשר דיבר על בריאות וזיקנה.

הכנס עמד בסיסמה: הזדקנות העור. רוב ההרצאות היו מבוססות על הנושא הזה. מאוד מעניינת היתה הרצאתו של פרופ' אליעזר רחמילביץ מנהל ההמטולוגית ביה"ח הדסה בירושלים, אשר דיבר על מחלות דם והחשיבות בטיפולן, תוך כדי טיפול קוסמטי. ד"ר אילנה אבי נח דיברה על מחלות עור והטיפול במחלות אלו. חשוב היה לראות, שרופאים בעלי שם רציני ביותר הגיעו לכנס כדי לאמר את דבריהם; כנס שעד לפני זמן קצר היה נחשב למותרות בלבד.

הרופאים והפרופסורים אשר לקחו חלק חשוב כל כך בכנס הזה העלו על ידי השתתפותם את רמת הקוסמטיקאיות והיום ברור, שאין מקום באירגונם לקוסמטיקאים לא מוכחרים ובעלי הכשרה מקצועית לא גבוהה.

יותר מ־20 ביתנים הוקמו במלון, כדי לאפשר לבאי הכנס לבדוק מקרוב, מה הם החידושים הן בתכשירים קוסמטיים והן במכונות, מכשירים תרופות ופריטים אחרים.

מעניינים ביותר היו המוצגים, ובמקום חשוב ביותר אפשר להעמיד את המכשיר לטיפול בבעיות רגליים וזרועות במקרה שיש בעיות של צלוליטים, ספיגת נוזלים בגוף, ורידים ברגליים ובצקות. מוכרים בציבור שרוולים מתנפחים, אשר לא פעם מורידים את הבצקות והנפיחות אשר יכולות להופיע בזרועות נשים אחרי כריתת שד. אותה השיטה בצורת מגף ענק יצאה לשוק על ידי חברת קנול. המגפיים „אלקטרו קנול" מתלבשים על הרגליים ועל ידי לחץ חשמלי מתנפחים וכאן מדובר למטרות קוסמטיות. אמר לי מר קנול: השרוולים והמגפיים אינם מורידים את הוורידים המורחבים, אלא מקלים על אי הנוחיות במשך הטיפול ולאחריו. השיטה גם לא גורמת להורדת השומן. אך מפחיתה נוזלים המיותרים ע"י ניקוזים וירידה בעובי דופן התאים.

ציפורניים מלאכותיות מורכבות לא תמיד למען היופי בלבד. ריקלי, משפחה שחזרה לפני זמן מה משהות ארוכה בארצות־הברית הביאה איתה שיטה חדשה של הרבקת ציפורניים גם לידיים וגם לרגליים. בישראל נפוצה מאוד מחלת עור פיטרייתית ורבים סובלים מאיבוט ציפורניים אשר גורמת לכאבים ומראה מאוד לא אסתטי, במיוחד בחודשי הקיץ, כשרוב רובם מתהלכים ללא גרביים ובנעליים פתוחות.

גם קאפסולות תרכיז אשכוליות ואננס, כורי סירן, תוצרת דנמרק משווקים על־ידי איטליה — גם כל אלה שייכים לטיפול קוסמטי, ובמיוחד לשמירת עור הפנים והגוף בנוסף להרגשה כללית טובה. הרזייה ללא מאמץ, שיזוף ללא שכיבה בשמש, הורדת „תיירים" על ידי טיפול חשמלי אשר מכוון את השרירים"... הכל מכל כדי להיות בריא, יפה ובעל מראה צעיר. אפשר להניח שכל הקוסמטיקאיים אשר השתתפו בכנס הזה הביאו ללקוחות שלהם את החדש והחשוב גם במוצרים, וגם בתהליכי הטיפול.

חיה יוסף

התלמיד לומד על קיבתו

תלמיד בביה"ס מקצועי (שם בדרך כלל מקיים יום לימודים ארוך), שאכל ארוחת בוקר הגונה ומזינה — קולט טוב יותר את החומר בשיעור עיוני ואת הסברי המדריך בסדנה המקצועית", אומר יחיאל יגבר, מנהל בית־ספר מקצועי איזורי מפתח"ן בכפר־סבא, שהצליח, לא בלי מאבק, להשאיר את מפעל ההזנה לתלמידיו, מפעל הקיים בכל בתי־הספר בארץ ובוטל בגלל הקיצוצים.

„זה היה מאבק עיקש, ביחד עם יעקב רוזנברג, מנהל מפעל עבודה שיקומי בכפר־סבא, נלחמנו על המשך קיום מפעל ההזנה לתלמידים, והסכמנו לסידורים חדשים. קיבלנו על עצמנו את הטורח של קניית מצרכי המזון הדרושים להכנת הארוחה. ארוחה חמה לא רק משביעה, היא גם מרגיעה. התלמיד מרוכז יותר, משיב ולא מפריע", אומר מנהל בית־הספר לשאלתי מי מממן את הארוחות השיב, כי משרד־העבודה ועיריית כפר־סבא ממנים את עלות המצרכים ושכר הטבחים. התלמידים מצידם עוזרים בתורנויות במטבח ובחדר האוכל.

בצילום: תלמידים בתורנות: גם המטבח מלמד"

חנה נדל

בדיקות למודעות נשית

הגינקולוגית ד"ר נעמי הוסמן, האחות חיה המנהלת ויעל הימלפרב, העובדות כולן בקופת־חולים ברחוב בן־גוריון בכפר־סבא, התגייסו לפעול כצוות במיבצע בדיקות לנשים העשויות למנוע את מחלת צוואר הרחם. המבצע מאורגן על־ידי נעמת סניף כפר־סבא, בשיתוף עם קופת־חולים הכללית. הבדיקה תערך ביום ד' 18.3.87, משעה 4 עד 7 בנעמת בכפר־סבא. אילנה שירלובסקי מוסיפה עוד כי למבצע מצטרף בית־החולים מאיר. במעבדתו יבררו, בו ביום, את תוצאות הבדיקות של צואר הרחם, שנעשו כדי לעורר „מודעות הנשים לבריאותן."

הנהלת המרכז הרפואי ספיר בכפר־סבא, בשיתוף עם הנהלת קופ"ח מחוז השרון שברעננה, הצטרפו לחודש מעמד האשה בסידרת הרצאות בנושאים חשובים מאוד, כמו: טיפול בעקרות; סרטן השד — גילוי, טיפול ושיקום; שינויים לקראת גיל המעבר; הפריות מבחנה לקראת שנות 2000 ועוד.

חנה נדל

הקדרית מברעם

שמחה משפחתית אצלנו ואני בחיפוש אחרי מתנה — משהו מיוחד, לא שיגרתי. נכנסת לחנות למוצרי קרמיקה בטריטוריית דיזינגוף. חנות „סטייל", רק עבודות יד מוכרים בה. העין נתפסת בכלי בחול, מין כחול עמוק, זריף. לוקחת ביד („לא לגעת" גוערת המוכרת. איך אפשר?). תלמה־חרוט שם היוצרת בתחתית הכלי.

מי זו? אני מתעניינת בסקרנות הבלתי אפשרית שלי. חברת קיבוץ ברעם, עונה לי המוכרת.

מה אומר ומה אדבר. הדרך לברעם בעונה זו של שנת ברכה — עין לא ראתה כמוה ליופי, וכשהיעד הוא עבודות קרמיקה, אז על מה כבר אפשר להתאונן?

תלמה מאסטרו היא בולגריה במוצאה ומוותיקות הקיבוץ. עוסקת בקרמיקה כבר 20 שנה. כמו הרבה דברים טובים שקורים בחיים, גם בזה היתה יד המקרה (למי שמאמין במקריות, כמובן). „הייתי מטפלת נוער ועסקתי עם הנערים במלאכת יד.. מדי פעם יצאתי לימי השתלמות בתחומים שונים של עבודות יד. אחת הפעמים הוקדשה לקרמיקה. מאז אותה השתלמות אני בתוך העניין. החומר ריתק אותי והרגשתי שאני מתאהבת. גם הוא מצידו, כך נראה, השיב לי אהבה. נסעתי ללמוד אחת לשבוע בתל־חי ובשלב מסויים חשבתי: אם אני כל־כך נהנית, למה לא ייהנו גם אחרים? הבאנו את המורה מתל־חי אלינו לחוג קבוע. זו היתה תקופה נהדרת של יצירה. באו הרבה משתתפים, עשינו עבודות יפות והיתה ממש שמחה. במקביל לימדתי את הנערים קרמיקה.

„במבט לאחור היתה בזה מידה לא מבוטלת של העזה. פישלתי לא פעם ולא פעמיים עם החומר והמשכתי הלאה. צריך כנראה להיות מספיק צעיר ונלהב כדי לנהוג כך. כל הזמן חפשתי דרכים להתקדם. החלטתי לנסוע לנאות מרדכי וללמוד באופן רציני את סודות המקצוע, ויש בו סודות. כאלה שמתגלים לאט ובהדרגה בפני מי שמעוניין וחשוב לו לחשוף אותם: הרכבי חומרים, ערבוב צבעים. עבודת היד והאבנים, גלזורה, שריפה ועוד ועוד. את הטכניקות אתה רוכש עם הזמן והלימוד. הצורך לעבוד בחומר ולעצב בו צורות, נמצא בתוכך כל העת".

בשנים הראשונות נעשו הדברים בשעות שלאחר העבודה. אחר־כך קיבלה תלמה יום בשבוע לצורך העניין. „אז כבר התחלתי למכור עבודות באופן מזדמן. החלטתי לנסות ולהתמודד יותר 'בגדול'. זה התחיל עם 'משכית' בצפת והתקדם לכיוון תל־אביב. נפתחה גם חנות „חן הקיבוץ", ומבחינתנו, העוסקים בייצור חפצי נוי, זו היתה פנינה ממש".

כשתלמה מספרת על „חן הקיבוץ" נעלם החיוך מפניה. „החנות היתה בבעלות פרטית ונוהלה בידי אשה שהחליטה שאפשר לעשות עסקים. וזו באמת היתה הצלחה. באו קונים וקניינים ובשבילנו היוצרים זה היה בסיס ובית. בשלב מסויים נעשה המקום צר וקטן מהכיל, ובעלת החנות ביקשה את עזרת ברית התנועה הקיבוצית כדי לעבור לחנות גדולה יותר. העזרה המבוקשת לא ניתנה והחנות נסגרה לדאבון הלב. חשוב להדגיש, כי הסכום שהתבקש היה פסיק לעומת מה שהושקע בחנויות בארה"ב, שנסגרו לאחר כשלון צורב" — אומרת תלמה ומוסיפה, כי השאירה עבודות מעבר לים ואין לה מושג מה עלה בגורלן.

היום עובדת תלמה שבוע מלא בקרמיקה. — „ענף" כמו שאומרים אצלנו. העבודה הרצופה בחומר הביאה להתפתחות שאותה לא צפתה מראש.

„הקימו בברעם מוזיאון לאמנות יהודית ופנו בבקשה שאעשה קיר בחזית הבניין. זו היתה התמודדות מסוג לגמרי אחר, שלא היכרתי קודם. עבודה קשה, הכל ידני, אבל כיף אמיתי. והקיר שבקידמת המוזיאון הוא באמת קבלת פנים חמה ואסתטית לכל הבא בשעריו".

תלמה אוהבת כלים „עם בטן". עגולים, רכי גזרה ומלווים בדרך־כלל במוטיבים קישוטיים שונים. „כלים נשיים", הייתי אומרת ומסתכנת בחיצים פמיניסטיים. למרות הכחול הנהדר שלה, אוהבת הקדרית מברעם לעבוד דווקא עם האנגובים — צבעי אדמה לגווניהם השונים שהבסיס להם הוא חומר עם תחמוצות. „אני כל הזמן לומדת", מעידה תלמה על עצמה „והקיבוץ עם הפנים לקראתי ומושיט את מלוא העזרה".

רחל שלו

תלמה בעבודה

תחליף לעור

בבתי־המרקחת התחילו למכור תכשיר בשם „אומידרם", שהיה עד כה בשימוש בבתי־החולים. „אומידרם" הוא מוצר חבישה לכוויות, מתוצרת חברת אומיקרון מקריית־וייצמן, והוא משמש תחליף זמני לעור. המוצר הוא סטרילי, נצמד למקום הפגוע וחוסך צורך בחבישה או חיזוק בפלסטר. מונע זיהום, משכך כאבים — מבטיח היצרן. משווק באריזה המכילה שתי יריעות בגודל 10x8 סמ', פלוס הוראות השימוש תמורת 9.30 ש"ח לאריזה.

בעל טוב הוא בעל קשוח

בעל טוב הוא בעל קשוח. אמנם קשוח במידה לא מוגזמת. אבל עדיין כזה השומר על האשה מגורמי חוץ ובכן, גם מעצמה, כזה שכמו שאומרים „יחזיק אותה".

זוהי התמונה המצטיירת ממחקר עומק במושב עולים ממרוקו שערכה רחל וסרפל, דוקטורנטית מן המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה חברתית באוניברסיטה העברית, שישבה במושב מרוחק במשך שנה כדי לחקור תפיסות עצמיות של נשים וגברים במקום.

החוקרת העלתה, שנסתמן שינוי בזהות העצמית של נשים וגברים. התזוזה אצל הנשים הצעירות לעומת המבוגרות אינה גדולה אמנם, אבל הן, למשל, חולמות על יציאה לעבודה מחוץ לתחומי המושב. כדוגמת הגברים בו, שרובם עובדים עבודת חוץ (בגלל המצב הכלכלי הקשה של הישוב). אך רק מיעוט קטן (3 נשים צעירות מתוך 26 משפחות צעירות ו־3 מבוגרות מתוך 20 משפחות מבוגרות) מצליחות להגשים זאת.

השאיפה לצאת לעבודה נובעת מן הרצון להוכיח שגם הן יכולות להשתכר כסף כמו הגברים „ואין לגברים על מה לבסס את יצר השלטון שלהם", כדבריהן. השתכרות כספית תאפשר להן להוכיח את יכולתן ואינה באה למשל מתוך רצון ללמוד, אלא הוא מהווה גורם חשוב לעצמאות.

אולם בנקודה זו הן נתקלות עדיין בהתנגדות חזקה מצד הגברים. אלה אינם ששים לוותר על סמלי מפתח, כדברי החוקרת, והם חוששים ממצב שבו תביא האשה כסף הביתה. „אם יהיה ריב בינינו אמר אחד מהם, היא תטען שמה שקנתה בכספה הוא שלה. פגיעה כזו לא אוכל לשאת ואצטרך לגרש אותה".

חששם הגדול של הגברים מיציאה לעבודה מתבסס גם על חשדות לבגידה מצד האשה. המגע עם גברים זרים עלול להיות פתח לכך.

אולם התחלת השינוי בעמדות של הנשים הצעירות היא בכך שבעוד שבארצות מוצאן — צפון אפריקה — כבודו של הגבר היה תלוי בהתנהגות האשה. המצב כאן ועתה הפוך: הנשים טוענות שהתנהגותן שלהן היא פועל יוצא מהתנהגות הגבר. כך למשל, בעוד שהנשים המבוגרות הביעו עדיין יחס סלחני כלפי בעל בוגד, כל עוד הוא חוזר לאשתו וביתו, הרי הצעירות כבר מתנגדות לסטנדרט כפול, אינן מוכנות לקבל בגידה של הבעל ואף מרחיקות לכת ומצדיקות בגידה של האשה אם יחס הבעל אליה יצדיק זאת.

מיהו איפוא הבעל האידיאלי בעיניהן? מתברר שהגבר הקשוח הוא עדיין המבוקש, אלא שקשיחות זאת צריכה להיות בערבון מוגבל. מכה את אשתו, רק אם מגיע לה; שותה משקאות חריפים, אך לא משתכר; משחק קלפים, אך אינו מהמר בסכומים גדולים: מביא את הכסף הביתה ולא מבזבזו. גבר יפה לא רצוי, כי כזה חשוד בבגידה. אשה לעומת זאת, מוטב שתהיה יפה. הבעל הטוב הוא זה הנותן פקודות, אך לא בהגזמה. אסור לו להיות „רך וסכון" כמו אשכנזי, אבל רצוי שיהיה משהו מן הרכות האשכנזית שיאזן את קשיחותו, שישמור על האשה ויגן עליה.

החוקרת, שראיינה את כל הגברים והנשים לצורך עבודת הדוקטורט שלה, הביאה חלק מן הדברים בפני משתתפי הכינוס הסוציולוגי השנתי שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים. היא מציינת, כי הגברים הצעירים קשוחים יותר מן המבוגרים. הם חשים שעליהם להצטבר כנגד התזוזה שמגלות הנשים הצעירות, שנולדו כבר בישראל ואשר מנסות בעצם להגדיר מחדש את זהותן ואת זהות הגברים.

מרים גורן

מים צוננים לכל צמא

לזכותו של השר (מיל.) יצחק פרץ ייאמר, שאחד החוקים האחרונים שחתם עליהם בתוקף תפקידו כשר הפנים הוא חוק בניינים ציבוריים (מתקני שתייה למים צוננים), תשמ"ז – 1986, ובו נאמר, בין היתר: (א) לא יפתח אדם, לא ינהל ולא יחזיק בניין ציבורי, בין כבעלים ובין באופן אחר, אלא אם כן מותקן בו מתקן שתייה. (ב) מתקן השתייה יוצב במקום מרכזי, הנראה לעין הציבור והוא יהיה שמיש בשעות הפעילות בבניין הציבורי... וכן: „מי שמנהל או מחזיק, בין כבעל ובין באופן אחר, מסעדה, בית אוכל, בית קפה או מקום כיוצא באלה שבו מוגש אוכל, יגרום לכך שיוגש לכל לקוח קנקן מי שתייה צוננים, ללא תשלום."

יוזם החוק – סיפרו לי – הוא ח"כ מנחם גולדשטיין, וגם לו מגיע חלק מהתהילה והתודה, אם כי אין להניח שעל מתקני השתייה ייחקקו מילות הנצחה, כמו על מזרקות־השתייה של רומא, שהותקנו (לפי הכתוב) על־ידי אפיפיור זה וזה, בשנת A.D. – MDCCXLVII, נניח, (שהיא – 1747) וגם יצרני משקאות קלים לא יקימו להם פסל – אבל אנחנו, האזרחים הצמאים והשונאים משקאות ממותקים ומגוזזים, ניזכר בהם עם כל לגימה של מים צוננים ותופשיים, שנשתה – אם אמנם החוק ייאכף – החל באמצע מאי 1987, כי החוק פורסם בספר החוקים ב־ט"ז בחשוון תשמ"ז (18.11.1986) ותחילתו בתום שישה חודשים מיום פרסומו.

(צב"ש)

הפועל ינסה לגמול למכבי בדרבי תל־אביב — [illegible]

בני־יהודה: לסלק את בית"ר ירושלים מזכייה נוספת בגביע

דו־קרב מסקרן בנתניה, בין שמשון ומכבי נתניה ★ לארבע קבוצות לאומיות יריבים מהארצית: הפועל ירושלים – מכבי חיפה; הפועל חולון – בית"ר ת"א; הפועל חדרה – מכבי יפו; הפועל כפר־סבא – הפועל טבריה

כדורגל

איצטדיון בלומפילד יהיה היום במוקד שבעת משחקי שמינית־הגמר בגביע־המדינה בכדורגל. ב־4 אחה"צ תתמודד מחזיקת הגביע, בית"ר ירושלים, עם בני־יהודה ת"א, וב־6 ייפגשו קבוצות הפועל ת"א ומכבי ת"א, בדרבי. המשחק השמיני בשלב זה, הדרבי הפתח־תקוואי, בין הפועל ומכבי, נדחה ב־24 שעות וייערך מחר.

● שתי הראשונות בטבלה, בית"ר ירושלים ובני־יהודה ת"א, שהפער ביניהן בליגה קטן בשבת ל־7 נקודות בלבד, ינהלו מאבק מסקרן, ללא פשרות. בית"ר ירושלים המנסה להגן על הגביע, תשקיע בדו־קרב את כל יכולתה. היא תשתדל לצאת מקפאון הפוקד לאחרונה את משחקיה. אורי מלמיליאן וחבריו יבקשו להוכיח כי הם עדיין הטובים ביותר. בני־יהודה ת"א, קבוצה שאפתנית ונמרצת, תבוא במטרה להפתיע את יריבתה, עמה סיימה פעמיים בתיקו בליגה. צפוי משחק פתוח שעשוי להיות גם בעל רמה.

● בתום הדו־קרב המובילות יארח איצטדיון בלומפילד ב־6, לאור זרקורים, שוב את הדרבי התל־אביבי, בין הפועל ומכבי תל־אביב. בשבת, בליגה, ניצחו כדורגלני מכבי ת"א — 0:1. הפעם יבקשו שחקני הפועל ת"א, שכתר האליפות כבר נשמט מראשם, להתעלות בגביע ולגמול ליריביהם. מכבי ת"א נראית יציבה יותר. התלכיד שלה עדיף. לעומת זאת לוקה קבוצת הפועל ת"א בהתקפתה. היעדרם של כמה שחקני־מפתח אינו מאפשר לקבוצה להגיע לשיאה. אבל בדרבי הכל יכול לקרות. סיכויים שקולים.

● הפיינליסטית בגביע, שמשון תל־אביב, תשחק בנתניה, עם מכבי נתניה. שתי הקבוצות מצויות בכושר טוב. הן הוכיחו זאת בליגה. בשבת ניצחו שתיהן. כדורגלני שמשון יבואו לנתניה במטרה לשוב עם הכרטיס לרבע־הגמר. משימה קשה ביותר מול קבוצה נתנייתית נמרצת שתבקש לנצל את ביתיותה. שתי הקבוצות נפגשו בגמר גביע־הטוטו. שמשון זכתה — 0:2.

● המובילה בליגה הארצית, הפועל חולון, תארח במגרשה את קבוצת התחתית של בית"ר תל־אביב. החולונים, הסובלים מהיעדר יציבות, ינסו לנצל את מגרשם במטרה להפתיע את היריב התל־אביבי, שהשתפר לאחרונה בליגה ואף סחט תיקו 1:1 בשבת נגד המובילה, בית"ר ירושלים. חולון ביתית — וזה יכול להועיל לה.

● איצטדיון ימק"א בירושלים יארח משחק מסקרן בגביע, בין הפועל ירושלים, מצמרת הליגה הארצית, לבין מכבי חיפה, סגנית האלופה, המדורגת כיום במרכז הטבלה הלאומית. מכבי חיפה עדיפה על־אף שהמשחק יתקיים בחוץ. הפועל ירושלים לא תקל עליה, ותנסה להפתיע את היריבה הנכבדה.

● הפועל חדרה, שהגיעה במפתיע לשמינית־הגמר בגביע, תשחק שוב במגרשה, הפעם נגד מכבי יפו, שסיכוייה להישאר בלאומית מתמעטים. החדרתיים, עם עודד מכגם בחוד ההתקפה, הדהימו בסיבוב הקודם בנצחון על הקבוצה הלאומית של הפועל לוד (2:4). הם מסוגלים לכך גם היום אם־כי יפו תבוא כשסיכוייה שקולים.

● הפועל כפר־סבא מצמרת הליגה הלאומית, תנצל קרוב לוודאי, את ביתיותה ותגבר על הפועל טבריה, ממרכז הטבלה הארצית. אם תצליח טבריה לקטול גם את כפר־סבא, כמו שעשתה בסיבוב הקודם לבאר־שבע (0:1), תהיה זו יותר מאשר הפתעה. כפר־סבא — פייבוריטית.

התחלת חמשת המשחקים, לבד מאלה באיצטדיון בלומפילד, ב־2.30 אחה"צ.

משחק־השלמה בליגה הארצית

משחק השלמה בליגה הארצית בכדורגל ייערך היום ב־3 בנהריה כשבית"ר נהריה תארח את הפועל רמת־גן. שתי הקבוצות נמצאות בחלקה התחתון של הטבלה. המשחק נדחה בשבת בגלל מזג־האויר הגרוע. בסיבוב הראשון ניצחה הפועל רמת־גן — 0:1.

משחקי היום

● מכבי נתניה — שמשון ת"א
● הפועל ת"א — מכבי ת"א
● הפ. כ"ס — הפועל טבריה
● הפועל חדרה — מכבי יפו
● הפועל י־ם — מכבי חיפה
● הפועל חולון — בית"ר ת"א
● בית"ר י־ם — בני־יהודה

מחר

● הפועל פ"ת — מכבי פ"ת

אלי דריקס כובש את השער למכבי נגד הפועל ת"א (0:1) בדרבי בשבת מה יהיה היום? (תצלום: אריה קנפר)

מנסדורף, בלום ופרקיס נסעו להולנד – השאר חזרו וחגגו

גליקשטיין: בהכנה טובה אפשר לנצח את הודו

הקפטן הוותיק שטבהולץ: הצ'כים לא העריכו נכון את יכולתו של מנסדורף ★ המאמן צורף: גלעד בלום דופק חזק־חזק בגבו של גליקשטיין ★ הוריו של מנסדורף השיקו כוסיות

טניס

מאת יצחק ויסהוף

„אשרי המדינה שיש לה שחקנים המוכנים להופיע תחת דגלה, ללא־תנאי בכל מקום, במסירות מירבית ולהצליח" — דברים אלו אמר אמש יוסף שטבהולץ, קפטן נבחרת הדיוויס של ישראל, ששבה עם נצחון 2:3 על צ'כוסלובקיה.

גיבור הנצחון, עמוס מנסדורף, לא חזר לישראל. הוא המשיך להולנד, שם יחל הערב בטורניר בין־לאומי גדול. כמוהו יעשו גם חבריו לנבחרת, גלעד בלום ושחר פרקיס.

את שחקני ישראל ייצג הקפטן הוותיק שלמה גליקשטיין, שהיווה מטרה לעשרות אוהדים, עסקנים ומכובדים, שבאו להקביל את פני הנבחרת בנמל־התעופה בלוד.

לא הקשיבו לאזהרה

קפטן הנבחרת, יוסי שטבהולץ, הסביר את ההישג הכביר: „הצ'כים לא העריכו את עמוס בצורה נכונה. הם לא חשבו שהוא מסוגל לשחק טניס ברמה כה גבוהה. תומאס שמיד, שתקן נבחרת צ'כוסלובקיה, הזהיר את חבריו, אך איש לא הקשיב לו. אנו, לעומתם, עשינו שיעורי־בית טובים, עקבנו אחרי הצ'כים ביסודיות והגענו מוכנים למשחק. כיום, לאחר הנצחון אפשר לומר כי המשימה לא היתה קשה כל־כך. בשווייץ, שם ניצחנו 2:3 היה לנו קשה יותר".

שלמה גליקשטיין, מגיבורי הסנסציה, היה מאופק יותר מהקפטן: „השגנו נצחון קולקטיבי. יש לנו נבחרת הרמונית, שצועדת יחד ב־4 שנים. כולם מכירים את כולם. היכולת האישית היא הקובעת. מילוסלב מצ'יר הגיע למשחק נגד עמוס כשהוא נמצא לאחר השיא שלו. היתה לו ירידה מנטאלית בכושר. אבל העובדה החשובה ביותר היא שעמוס היה בכושר מצויין. הוא הציג טניס נפלא וגם אני תרמתי את שלי בנצחון על שרייבר. נצחון שלמעשה סלל את הדרך לסיום המוצלח. הגעתי לכושר בזמן, וגם אם שרייבר לא היה נפצע הייתי מנצח אותו."

גליקשטיין צופה כבר את המיפגש נגד הודו. „ההודים לא יותר טובים מהצ'כים. אנו רגילים לשחק על דשא, ועם הכנה נכונה ניתן להצליח."

שלושה שבועות הכנה

מי שאמור להביא את הטניסאים לשיא נגד הודו הוא המאמן שלמה צורף, שמאז שנטל לידיו את אימון הנבחרת היא לא נוצחה. „חודש ימים יספיקו להכין את הבחורים לקראת הודו. נתאמן שלושה שבועות על דשא: שבועיים בווימבלדון ולאחר־מכן שבוע באנגליה. המשחק נגד הודו נקבע להיערך ב־20 ביולי. שבוע לפני כן נצא להודו. נתכונן ונעשה הכל כדי להיות מוכנים. ההודים אמנם שחקנים טובים. הם מכירים מצויין את הדשא אבל אם נצליח להשוות את התנאים שלנו לשלהם — ננצח. הסיכויים טובים. כיום יש לנו נבחרת מאוזנת. גלעד בלום שלא שיחק בצ'כוסלובקיה דופק כבר חזק־חזק בגבו של שלמה גליקשטיין. וזו תופעה בריאה".

היום גם מברכים בלוד. מרדכי מאיר, נשיא איגוד הטניס, התהלך כמו חתן: „הטניס בשורשיו הוא כחול־לבן, ולכן ההצלחה היא כה כבירה. אין ספק שלענף הטניס מגיע פרס־ישראל על דבר יפה ובריא שהביא למדינה."

דוד הרניק, יו"ר איגוד הטניס, שהיה ראש המשלחת, בירך את הוריו של עמוס מנסדורף: „אני מודה להוריו של עמוס שהביאו אותו לעולם". ההורים שנכחו בקבלת־הפנים היו נרגשים, והרימו כוסיות יין עם כל מי שביקש.

מזכ"ל הפועל ויו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק: „זהו ההישג הגדול של הספורט הישראלי, של קבוצה, או של ספורטאי בודד. עשיתם לנו את השנה, שהיא שנה אולימפית, והלוואי שתעשו זאת גם באולימפיאדת סיאול".

יריב אורן, מנכ"ל רשות הספורט, ייצג את שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ובשמו גם בירך: „שמתם את הטניס גבוה על המפה. עובדה זו הוכיחה כי בהתמדה ובעבודה שיטתית ניתן להגיע להישגים ויבואו כולם על הברכה".

כולם נפרדו בתקווה להיפגש שוב באותו מקום לאחר נצחון על הודו, בעוד כארבעה חודשים.

בוסטון – הניקס 104:113

בוסטון־סלטיקס ניצחה אור לאתמול בליגת האן.בי.אי. את ניו־יורק ניקס — 104:113. בדרבי של לוס־אנג'לס גברה הלייקרס על הקליפרס — 101:115.

חולון הלכה על פני הגליל־העליון — 88:101

כדורסל

מאת יוסי חן

קבוצת הפועל חולון התמודדה ביום ראשון בקרב הבטים הרביעי בגביע־קוראץ', כשתארח את מכבי חיפה. אמש ניצחו החולונים באולמם במשחק השלישי את הפועל הגליל־העליון — 88:101 לאחר 54:61 במחצית.

4000 צופים חזו במשחק מעניין. הגליל סבלה מהיעדרו של ברד ליף, שנפצע קל בתאונת־דרכים. ליף היה אמנם באולם אך ללא תלבושת ספורט.

ג'יימס טרי היה כוכב המשחק החולוני, כשקלע 35 נקודות וקטף 11 כדורים חוזרים. גם עופר יעקבי היה במיטבו, עם 20 נקודות וארבעה סלי 3 נקודות. לעומת זאת היה קני בניסטר חלש ושותף בעשר דקות בלבד.

בקבוצת הגליל התעלה קרטיס ברי ובמחצית הראשונה היה מצויין גם טרי וייט, שקלע ב־20 דקות 17 נקודות וקטף 8 כדורים חוזרים. במחצית השנייה נעם כליל.

שתי הקבוצות לא הקפידו על הגנות. עד לדקה ה־10 התנהל משחק שקול והפכפך. בדקה ה־16 עלתה חולון ליתרון 44:52 — ובמחצית — 54:61.

עם פתיחת המחצית השנייה צומקה קבוצת הגליל ל־63:66 בדקה ה־24 בזכות קליעות מדוייקות של קרטיס ברי ושמואל זיסמן, שקלע בסיכום ארבעה סלי 3 נקודות. חולון חזרה לעצמה ועלתה ליתרון 76:90 בדקה ה־34 ובסיום — 88:101.

שפטו ראובן וירופניק ודני בורנשטיין בחולון.

● להפועל חולון קלעו: טרי 35; בורמור 22; יעקבי 20; אליגלן [illegible]; מאור 6; בניסטר 5 ורוגין 4.

● להפועל הגליל־העליון קלעו: ברי 30; וייט 23; זיסמן 14; [illegible] 10; חזן 9 וסמית 2.

השחקן המצטיין: ג'יימס טרי

משחקי חצי־גמר בגביע הנשים – הערב

מאת יוסף חכם

משחקי חצי־הגמר בגביע המדינה לנשים בכדורסל יתקיימו הערב בחולון ובנתניה.

באולם בחולון תתמודד מחזיקת הגביע, קבוצת אליצור תל־אביב, עם הפועל תל־אביב. שחקניות אליצור מועמדות לנצחון.

באולם אליצור בנתניה יפגשו קבוצות הפועל גבעת־חיים עם דרום/רמת־חן. שחקניות הפועל גבעת־חיים, בראשותן של אלונה גורן וזיוה רוזן, יזכו בנצחון על בנות דרום/רמת־חן. הפיינליסטיות יפגשו בגביע מהעונה שעברה.

תחילת משחקי הערב ב־8.45

לאיטלקים אין דרכונים – המשחק בספק

עדיין לא ידוע אם קבוצת הכדורסל האיטלקית לוטו פירנצה תשחק ביום חמישי עם מכבי ת"א, ביד־אליהו.

הסיבה: לכדורסלנים האיטלקים אין דרכונים...

המשחק מיועד להיות מבחן לישראלים לקראת הופעתם ב־2 באפריל בלוזאן נגד טרייסר מילאנו, בגמר גביע אירופה.

פאראגוואי הדיחה את ארה"ב מגביע־דייויס 2:3

מאת שבח פלברט

נבחרת הטניס של ארה"ב, שזכתה 28 פעם בגביע־דייויס, ומחזיקה בשיא הזכיות, הודחה אור לאתמול, כבר בסיבוב הראשון בבית־העליון. טניסאי פאראגוואי הצליחו להפוך פיגור של 2:1 ולנצח בסיום את ארה"ב — 2:3, במשחק שנערך באסונסיון, בירת פאראגוואי.

במשחק שנמשך חמש וחצי שעות ובעידוד קהל האלפים הצליח צ'פקו מפאראגוואי לנצח את ג'ימי אריאס בחמש מערכות, והישווה את התוצאה ל־2:2.

במשחק האחרון, שחרץ את גורל המיפגש, גבר ויקטור פצ'י על אהרון קריקסטיין בשלוש מערכות, והעניק את הנצחון המכריע לפאראגוואי.

פאראגוואי תשחק בשלב הבא נגד ספרד, שהפתיעה בנצחון על מערב־גרמניה — 2:3.

במשחק שהיה במכסיקו סיטי השלימה מכסיקו נצחון חלק — 0:5 על בריטניה. יצויין שאשתקד זו בריטניה שניצחה את ישראל, ולא איפשרה לה לעלות לבית־העליון.

באותה עת נערכו משחקים באיזורים נוספים בגביע־דייויס: אקוואדור הכניעה את בוליביה — 0:5 וכך עשתה גם [illegible] לאורוגוואי. שתי הנבחרות ייפגשו ביניהן בגמר האיזור [illegible] אמריקני.

שים לב

הישג כביר

הספורט הישראלי דל־ההישגים זכה בימים האחרונים בשני הישגים בין־לאומיים כבירים: עליית מכבי ת"א לגמר גביע־אירופה לאלופות בכדורסל, נגד טרייסר מילאנו, ונצחונה של נבחרת הטניס הישראלית, בהארדין קארלובה, על נבחרת צ'כוסלובקיה (2:3), בבית־העליון בגביע־דייוויס.

אין זה סוד ששני ענפים אלה הם בשנים האחרונות חלון־הראווה הבין־לאומי שלנו. התחילו בכך הכדורסלנים. נבחרת ישראל זכתה ב־1979 בטורינו בסגנות אליפות אירופה. מכבי ת"א נטלה פעמיים את הגביע האירופי ונקווה שב־2 באפריל בלוזאן תעשה זאת בפעם השלישית.

עכשיו דרך כוכבה של נבחרת הטניס שלנו, כולה כחול־לבן. גדולתו של ענף זה בתשתית מצויינת שלו. לטניסאים הבכירים שלנו ישנם ממשיכים.

עמוס מנסדורף, אותו ראיתי מפסיד בסיבוב הראשון במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס ב־1984, מפלס דרכו במהירות לצמרת הטניסאים המקצוענים בעולם. נצחונו על הצ'כי מצ'יר מהווה, ללא ספק, את הישג־השיא מבחינת נבחרת ישראל, שכן זה היה כמעט רשמית מחייבת בגביע־דייויס. עמוס עדיין בראשית דרכו. בטוחני שצעירים ישראלים נוספים ילכו בעקבותיו.

אני מלא הערכה לוותיק שלנו, שלמה גליקשטיין. שתקן לותק המהווה דוגמא לדור־העתיד.

הנצחון על צ'כוסלובקיה, אחת הנבחרות הטובות בעולם, מקרב את ישראל לראש הפירמידה העולמית. מדינה קטנה — עם טניס מעולה. אכן, רווינו נחת. ראשית, נותרנו בדרג העליון. שנית, קיים סיכוי לצעד קדימה.

היריבה הבאה שלנו תהיה הודו. אחרי הנצחון המהדהד על צ'כוסלובקיה גבר התיאבון. אגב, מעניין יהיה לראות אם הודו תארח את ישראל, דבר שלא עשתה לאחרונה באליפות העולם בטניס־השולחן.

ברכה לטניסאים ולכדורסלנים. לא כל יום מזומן לנו לחגוג בספורט.

חזיתי במשחק צמרת באלכסנדריה בליגה המצרית בכדורסל:

הצופים שרו: „מאס סאלאם זאמאלק" ובחוץ נערכו מאות חיילים לפיזור הפגנות

מאת ישראל פז

פעם זה היה חלום רחוק. אולי אפילו לא חלום כאשר נקלענו להפגנות מצריות על גדות תעלת סואץ. אבל בכל זאת זה קרה לי ביום שישי, בשבוע שעבר. ישבתי באלכסנדריה בין 8000 צופים מצרים וחזיתי במשחק־צמרת בליגה הלאומית המצרית בכדורסל, בין ריקראיישן־יוניון אלכסנדריה, אלופת מצרים, וזאמאלק קהיר, המבקשת ליטול ממנה את הכתר.

חוויה – למעלה מזה. פשוט התרגשות מהצופים שהקיפו אותי. השניים מחברי, אליהו עמיאל ובני ולדמן. הם צעקו. עודדו ושרו ללא הפסק. יותר מאשר ביד־אליהו. נופפו בדגלים ירוקים. צבעה של הקבוצה מאלכסנדריה. אלה שישבו בסביבה שמעו אותנו דוברים עברית. לא התרגשו. שאלו: ישראל? ענינו בטבעיות: כן! זה הכל.

לאליהו עמיאל זו היתה חוויה כפולה. הוא, יליד אלכסנדריה, שיחק כוכב קבוצת מכבי אלכסנדריה, מחבבירות במצרים עד למלחמת השחרור. פגש ידידים רבים, ותיקים שעדיין באים לחזות במשחקים. עמיאל הופיע בשתי נבחרות לאומיות: מצרים וישראל. הוא היה צריך לייצג את ארץ־הנילוס במשחקים האולימפיים בלונדון ב־1948, בגלל יהדותו „נופה" בפקודת המלך פארוק...

בין אלה שפגש באולם היה גם פואד אבול־חיר, ששיחק בקבוצה יריבה למכבי אלכסנדריה אבל, בנבחרת נקשרו ביניהם קשרי־ידידות עמוקים. ממש מלב אל לב. אבול־חיר, שהיה עוד במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס ב־1984 המאמן הלאומי של מצרים, מתאושש כיום משטף־דם במוחו. השניים כל־כך התרגשו עד שהזילו דמעות. אבול־חיר הותיר ירושה נכבדה לקבוצת ריקראיישן ולנבחרת מצרים. את בנו עמרי. רכז מצויין. הנחשב למספר 1 בארצו ואת בנו השני, ד"ר מאגדי, שהוא רופא הקבוצה.

אמצעי הרתעה

באולם היה שמח. העידוד לקבוצה המקומית הרקיע שחקים. ההרגשה היתה: מה פתאום רוצה זאמאלק ליטול את הכתר... לא ניתן לה לעשות זאת.

המשחק, שחשיבותו היתה רבה. היה עצבני מאוד. הויכוחים עם השופטים לא פסקו אף לרגע. אלה, כנראה שמורגלים לכך, הגיבו ביד־קשה. לוח העבירות היה מלא בנוריות. שחקנים משתי הקבוצות יצאו בחמש עבירות. אף אחד לא נטש לפני שהטיח האשמות כלפי השופטים.

במיוחד היו טענות לאורחים מקהיר. הם באו ללא שני כוכביהם, הסובלים מפציעה. פעמים אין־ספור הופסק המשחק בגלל ויכוחים. בשלב מסויים נדמה היה שיתפוצץ. שחקני זאמאלק טענו על קיפוח משווע, דבר שלא היה רחוק לעתים מהמציאות.

מה היתה תגובת הקהל מאלכסנדריה? „מאס־סאלאם, זאמאלק" כל הצופים שאגו כך. הם ביקשו לומר לשחקנים מקהיר: אם אינכם רוצים להמשיך, סעו לשלום...

שחקני קהיר המשיכו עד הסוף, התמרמרו וסיימו את המשחק.

האולם בו נערך המיפגש מכיל כתשעת אלפים מקומות. בנוי היטב מבחינה ארכיטקטונית. אבל מוזנח בצורה בלתי־רגילה. הפארקט אכול ולא מטופח. היציעים מיושנים ובלתי־שמורים.

שתי השורות הראשונות, לבד מהיציע המרכזי, נתפסו ע"י חיילים ושוטרים. כדי שבמקרה של „התלהבות יותר" לא יקפצו הצופים למגרש. בעיקר היתה מתוגברת השמירה אחרי ספסל האורחים מזאמאלק. סיפרו לנו שבאלכסנדריה לא אוהבים את גאוות שחקני קהיר, ולכן מוטב להיזהר.

בוז לפרשן

באחד מפסקי־הזמן קם לפתע הקהל והחל שואג בוז אדיר. מה קרה? שאלנו וקיבלנו מענה מוזר: זה נגד עתונאי... אותו פרשן־ספורט כתב שהקבוצה מאלכסנדריה לא שווה; אין לה מושג... אוהדי ריקראיישן לא יכולים לסלוח לו על־כך. הוא איחר להגיע למשחק, וכאשר נכנס זכה למקלחת־של בוז, שעדיין לא שמעתי כמותה..

דקה וחצי לפני הסיום, כשיתרון המארחים מאלכסנדריה כבר היה 20 נקודות, החלטנו לעזוב, כדי לא להיקלע בתוך ההמון. כשיצאנו — נדהמנו. האיצטדיון היה מוקף במאות חיילים. חובשי קסדות ונושאי מגינים וכלי־נשק אחרים לפיזור הפגנות. החיילים שאגו קריאות־קרב. הסבירו לנו שכדי למנוע אי־נעימויות יש להיערך לקראת כל פורענות. מאחר שהמשחק הפעם היה חשוב ביותר. וניתן היה להניח שיהיה שקול מאוד. גוייס כוח גדול במטרה להתריע.

אותו כוח נותר מחוסר־תעסוקה. הסיבה: ריקראיישן מאלכסנדריה ניצחה 64:81.

הרמה? קצת פחות מאשר אצלנו לפני בואם של כדורסלני החיזוק האמריקנים. ניתן לומר: צמרת הליגה הארצית פלוס. על־כך ברשימה שנייה.

אליהו רבינא ערב חצי־הגמר בפליי־אוף:

עדיין לא כדאי להכתיר את האלופה

הפועל המעפיל ומטה אשר הן אמנם הטובות בליגה אבל תמיד יש לצפות להפתעות ★ שיטת הפליי־אוף מוזרה ★ נותנים בונוס לקבוצות נחותות

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

האלופה ומחזיקת הגביע בכדורעף, הפועל בת־ים, לא תוכל להגן העונה על אחד התוארים שלה. הפועל כפר־סבא הדיחה את בת־ים ממשחקי הפליי־אוף העליון, כשגברה עליה במשחק הראשון 1:3, ואילו בגומלין נוצחה 3:2. אך עובדה זו לא מנעה את עליית שחקני כפר־סבא למאבקי הדירוג 1־4, ושילחה את שחקני האלופה למשחקים על המקומות ה־5־8.

מאמן הפועל כפר־סבא, אליהו רבינא, לא מופתע מהעובדה שקבוצתו תאבק על תואר האליפות: „ארבע הקבוצות הטובות בארץ ישחקו בפליי־אוף העליון. אותן ארבע הקבוצות סיימו את הליגה במקומות הראשונים, ולפיכך הופעתן במעמד זה מוצדקת. הפסד קבוצתי להפועל בת־ים במשחק־הגומלין (3:2) היה חסר־משמעות. כבר הובלנו 1:2 וזה הספיק לנו.

„שיטת המשחקים שאיגוד הכדורעף כפה על הקבוצות גרם לכך ששחקני קבוצתי שיחקו ללא חשק" — אומר אליהו רבינא והוסיף: „אם היו קובעים משחק שלישי היה המאבק נמשך עד הסוף. השיטה כיום אינה נכונה. חייבים לאמץ את השיטה הקיימת בכדורסל, כאשר הקבוצה הבכירה מארחת ראשונה, ואם היא מפסידה במשחק אחד אז יש לה זכות לארח את המשחק השלישי. אבל גם אם כבר מקיימים רק שני משחקים, יש לתת לקבוצה הממוקמת במקום הנחות בטבלה את זכות אירוח המשחק הראשון כדי שההכרעה תיפול במגרשה של הקבוצה הבכירה. כיום זה הפוך. מעניקים לקבוצה הנחותה את זכות ההכרעה. איזה מן דבר זה שנותנים בונוס לקבוצה שנמצאת למטה? מי שקבע את השיטה לא התייעץ עם אנשי־מקצוע, וקיבל החלטות חפוזות. היו אנשים, ואני בתוכם, שהציעו הצעות. לצערי אף אחד לא התחשב בהן. להבא צריך לתקן. כיום חבל לבוא בטענות. יש לגמור את העונה ולעשות את החשבון".

אליהו רבינא מספר על משחקי הפועל כפר־סבא נגד הפועל בת־ים. „בת־ים הציגה בשני המיפגשים נגד קבוצתי את שני המשחקים הטובים שלה העונה. היא התעלתה נגדנו. אך אנו היינו טובים יותר. שלוש הקבוצות האחרות שהגיעו לפליי־אוף העליון השיגו את שציפו מהן. היו להן יריבות קבלות, והמשחק היחיד שהיה פתוח היה בין כפר־סבא ובת־ים".

„בפליי־אוף התחתון, שזו שערוריה בפני עצמה, אליצור ת"א מועמדת לירידה. בשום מקום אין פליי־אוף תחתון. מדוע חייבים לתת לקבוצה ש„פישלה" כל העונה להתארגן במשך שבועיים ואולי להישאר בליגה? אליצור היא הדוגמא הטובה לכך. לדעתי, מי שסיים אחרון שיירד ליגה. אני מקווה כי הסוף יהיה צודק ואליצור תרד. אין לי מאומה נגדה, אך לאור יכולתה היא חייבת לרדת".

לדעתו של אליהו רבינא קבוצות הפועל המעפיל והפועל מטה־אשר הן שתי הקבוצות הטובות בארץ אבל... „יכולות להיות הפתעות. הפועל קרית־אתא גברה כבר על מטה־אשר בליגה. גם הפועל כפר־סבא היתה היחידה שהנחילה הפסד להפועל המעפיל. כך שלא כדאי להכתיר עדיין קבוצה כלשהי. חבל רק שהאלופה תוכרע בנקודות הקטנות בסיכום שני משחקים".

המעפיל – כפר־סבא במאבק מלהיב בפליי־אוף

משחקי חצי־הגמר בפליי־אוף בכדורעף ייערכו הערב ב־7.30. שני המשחקים מעוררים עניין רב, שכן יפגשו את ארבע הראשונות בטבלה הלאומית.

הראשונה בדירוג, קבוצת הפועל המעפיל, תארח בעין־החורש את הפועל כפר־סבא. האורחים מכפר־סבא, שהדיחו בסיבוב הקודם את האלופה, הפועל בת־ים, ניצחו את הפועל המעפיל 2:3. הערב ינסו להפתיע שוב. סיכוייהם לכך אינם רבים במשחק־החוץ. ישפטו: אלכס בוקור וגבי לוטן.

המאבק השני יהיה באותה שעה בנעמן, בין הפועל מטה־אשר, השנייה בדירוג, והפועל קרית־אתא. התמודדות בין שתי קבוצות שאפתניות. יתרון ביתי למטה־אשר. גם קרית־אתא, כמו כפר־סבא נגד המעפיל, הפתיעה בליגה בנצחון על מטה־אשר (2:3). ישפטו: אורי טמפלהוף ופיני שמפלינר.

בבית 5־8 תתמודד הפועל העוגן באולמה עם הפועל בת־ים (ישפטו: נתי הר ונתי תרום) והפועל שריד/העמקים תארח את מכבי חיפה (אבי ולצברג ואלכס רוזנברג). לא תהיה זו הפתעה אם שתי הקבוצות האורחות ינצחו את יריבותיהן במשחקים שיתחילו ב־7.30.

דו־קרב חשוב בבית 9־11, נגד הירידה, בחולון, ב־8.30, בין אליצור ת"א והפועל רמת־אביב. מאבק שקול, בו ישפטו אהרון קמל ואסא וינגר.

פליי־אוף הנשים ללא הפתעות

מאת אבנר מילמן

משחקי המחזור הרביעי בפליי־אוף לנשים בכדורעף נערכו בסוף השבוע. במשחקי הבית העליון גברה הפועל בת־ים על אס"א ב"ש 0:3.

הפועל עין החורש ניצחה את אליצור יבנה 0:3 (15:17, 15:7, 15:7). במשחק זה שפט בורי בן דור.

במשחקי הפליי־אוף התחתון נערך משחק עיקש שבסיומו גברה הפועל כפ"ס על הפועל רמת אביב 1:3.

הפועל קרית חיים — הפועל עמק יזרעאל 2:3 (14:16, 13:15, 15:4, 15:7, 5:15). משחק זה ערך כשעתיים וחצי ושפט בו סלע. בקריית חיים הצטיינו תגית אלזיקרי ורוויטל גוטמן.

טבלת הבית העליון

.1	הפועל בת־ים	0–12	8
.2	עין־החורש	5– 9	7
.3	אס"א ב"ש	11– 4	5
.4	אליצור יבנה	12– 3	4

טבלת הבית התחתון

.1	הפועל כפ"ס	6–10	7
.2	הפ. קרית חיים	7–10	7
.3	עמק יזרעאל	7–10	6
.4	רמת־אביב	12– 2	4

הפתעה בסבב פרנקל בטניס

הפתעה בסיבוב הראשון של סבב־פרנקל בטניס ביפו. מנצח הטורניר הראשון באשקלון, מאלק משבריה, הפסיד לקנטי מאיטליה — 6:4, 6:3, 6:4.

תוצאות בולטות אחרות: חיים ציון — מנשה צור 6:2, 6:3, 4:6; סטיב קנרי (ארה"ב) — יורם כארון 6:7, 3:6; וינברג — ג'נסן (נורבגיה) 4:6, 2:6; מרנשטיין — פונטנה (איטליה) 1:6, 6:7; עמית נאור — וואוס (יוון) 6:7, 3:6.

כ־4000 רצים באירוע מרתון ת"א — מחרתיים

מרתון תל־אביב, השביעי במספר, יתקיים מחרתיים. המרתון נערך ע"י הפועל, בשיתוף עם עיריית תל־אביב ו„ידיעות אחרונות" — על־כך נמסר אתמול במסיבת עתונאים במלון הילטון בתל־אביב.

מנהל אגף הספורט במרכז הפועל, חיים שלף, המשמש כיו"ר מטה המרתון, אמר כי למעלה מאלף איש יטלו חלק בארגון המיבצע. הוא ציין, כי זו הפעם הראשונה שתוצאות המירוצים ושמות הרצים יוזנו למחשב, וימסרו מייד לעתונות. לנוחיות הצלמים הוקם [illegible] מיוחד על רכב, שממנו יוכלו לצלם את מהלך התחרויות.

זינוק המרתון ייערך ליד בניין הוועד הפועל. המזניק יהיה מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כביטוי לקשר של ההסתדרות והפועל.

ראש אגף התנועה של משטרת מחוז המרכז, סגן־ניצב יששכר מורג, אמר כי משתדלים שהתושבים לא יסבלו בשעות המירוץ, כשכמה רחובות יהיו סגורים לתנועת כלי־רכב.

סגן־ניצב מורג ביקש מאלה שאין להם מה לעשות בתל־אביב ביום המירוץ שלא לבוא לעיר. המרתון יגרום הפרעה לתנועה.

קצין אג"ם מחוזי, ניצב־משנה אריה צמח, מסר שיופעלו 700 שוטרים כדי לשמור על הסדר. מסוק יודיע על מקומות תורפה, ולשם תשלח תגבורת משטרתית. המשטרה תקים מפקדה ליד הועד הפועל.

תקציב המרתון הוא 70 אלף דולר והוא מאוזן. השנה לא יחולקו פרסים כספיים לזוכים.

מדליית־ארד לאתלטית ישראלית באליפות העולם

מאת יצחק אשל

מדליית ארד בודדת הושגה אתמול ע"י האתלטית הישראלית רחל שמיט־הלה במירוץ לנשים באליפות העולם לוותיקים גילאי 35־40 במסלול של 10 קמ שנערך בנתניה. זמנה של שמיט־הלה היה 41:34 דק. המנצחת היתה קארן באולר מאנגליה — 38:15 דק.

כל שאר הישראלים דורגו במקומות נחותים. כך, למשל, דורג בקבוצת גילאי 45־50, יאיר פנטילט, במקום ה־22.

לפני תחילת המירוצים אתמול התקיים מירוץ עממי בהשתתפות כ־2000 חיילים ואזרחים, ובראשם עו"ד יואל מרציאנו, ראש עיריית נתניה. המירוץ היה למרחק ב־2 קמ.

[illegible] אלופי עולם מהתחרויות [illegible] זכו אתמול בתוארים [illegible].

המנצחים:

גילאי 40־45: אנטואן בורוסקי (צרפת) — 31.01. הישראלי הראשון היה תמי צברי במקום ה־7.

גילאי 45־50: פייר ווטס (בלגיה) — 32.15. הישראלי הראשון יצחק זימרמן, שדורג 6, לפני [illegible] — 7.

גילאי 50־55: סידיל לוי (צרפת) — 33.22. הישראלי הראשון היה עודד עינב — 10.

גילאי 55־60: ווי דראק (אנגליה) — 55.32. הישראלי הראשון, פסח שינדלר — 15.

גילאי 60־65: טרנס גורלנג (קנדה) — 38.19. הישראלי הראשון, ראובן פינקל — 10.

גילאי 65־70: הרברט לארסון (שבדיה) — 40.45.

גילאי 70־75: אוטו לורוויט (מערב גרמניה) — 45.05. הישראלי הראשון, ברונו פיש — 10.

גילאי 75־80: ארנסט הריסון (אנגליה) — 53.40. הישראלי הראשון, יוסף ביין — 4.

גילאי 80־85: מקס רוס (גרמניה) — 1:09.31.

גילאי 85־90: פאול סטנגלר (ארה"ב) — 1:10.59.

נשים, 40־45: הלגה מאייר (גרמניה) — 46.05. הישראלית הראשונה, לילי טופז — 8.

נשים, 45־50: אינגריד נילסון (שבדיה) — 41.59.

נשים, 50־55: דניס אלוודט (בלגיה) — 40.12.

נשים, 55־60: שילה ז'ניס (אנגליה) — 46.31.

נשים, 60־65: ג'נל לנדקויסט (שבדיה) — 50.29.

נשים, 70־75: אווה אריקסון (שבדיה) — 57.36.

היום תסתיים האליפות במירוץ כביש ל־25 קמ'. הזינוק ב־2 בחוף דוד המלך בנתניה והסיום במדרחוב.

שעון אלקטרוני וקווי טלפון לגרמניה

מאת ראובן חנניה

ההתאחדות לכדורגל תתקין באיצטדיון רמת־גן, לקראת המשחק בין ישראל וגרמניה, ביום רביעי, בשבוע הבא, שעון תוצאות אלקטרוני שיראה את תוצאות המשחק ואת הזמן שנותר.

השעון יעלה לקופת ההתאחדות 20 אלף דולר.

לקראת המשחק הותקנו באיצטדיון ברמת־גן 30 קווי־טלפון חדשים, לנוחיות אנשי התקשורת שיבואו לסקר את המשחק. עשרה מקווי הטלפון יותקנו בתא העתונות.

סיכוי טוב שרוזנטל ישוחרר למשחק נגד מערב־גרמניה

מאת ראובן חנניה

מאמן הנבחרת הלאומית, מילינקו מיחייץ, הורה לפנות לקבוצה הבלגית, פ.צ.בריז, ולבקשה לשחרר את השחקן הישראלי רוני רוזנטל למשחקה של נבחרת ישראל, מול מערב־גרמניה, בשבוע הבא.

קבוצתו של רוזנטל הודחה ממשחקי־הגביע בארצה, ועתה יש סיכוי שהמועדון הבלגי ייעתר לבקשת מאמן הנבחרת לשגר את רוזנטל לישראל.

אימון הנבחרת הלאומית שנועד למחר נדחה בגלל מחזור־הגביע שמתקיים היום.

סגל הנבחרת הלאומית יתכנס ביום שני ויקיים אימון־לילה כדי לתרגל לקראת המשחק מול גרמניה, שיהיה ב־8 בערב.

היינקס יאמן את באיירן מינכן

מאת חיים שר, מיוחד ל„על־המשמר"

יופ היינקס ממנשנגלדבך יאמן בעונה הבאה את קבוצת באיירן מינכן הנודעת — על־כך סוכם שלשום.

אודו לאטק, המאמן את הקבוצה כיום, ייפרד ממנה ויעבור לתפקיד המנהל הטכני בפ.צ.קלן.

ויוגוסלבי יאמן את מנשנגלדבך

היוגוסלבי יוסיף סקובלר, חלוץ נבחרת יוגוסלביה לשעבר, שזכה גם בתואר מלך־השערים בליגות באירופה התמנה כמאמנה החדש של קבוצת הכדורגל המערב־גרמנית, מנשנגלדבך.

ארמלי הסיר העיקולים ושרף ייהנה מהוולבו

מאת יואב אביב

מאמן קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה, שלמה שרף, ימשיך כנראה ליהנות ממכונית הוולבו החדישה שהעמידה לרשותו האגודה החיפנית, וזאת לאחר שהושג הסכם־פשרה בין כדורגלן הקבוצה, זאהי ארמלי, לבין הנהלת הקבוצה, והעיקולים שהטיל ארמלי על כספי הקבוצה ועל רכושה הוסרו.

לפי הסכם הפשרה שהושג יקבל זאהי ארמלי 92 אלף ש"ח, בארבעה תשלומים, עד חודש יוני.

בבקשה לעיקול שהגיש ארמלי לבית־המשפט הוא טען כי הקבוצה החיפנית חייבת לו סכום של 70 אלף דולאר, ולא פחות מ־114 אלף ש"ח, בעקבות הסכם שחתמה עימו. לדבריו לא עמדה הקבוצה בהתחייבותה ולא שילמה לו את המגיע. בעקבות כך ביקש בא כוחו, עו"ד סלמן פרג', להטיל עיקול על כספי הקבוצה, וכן על שלוש מכוניות הוולבו הנמצאות בבעלותה.

בית־המשפט נעתר לבקשת הכדורגלן לאחר שדחה את עמדת נציגי מכבי חיפה שטענה, כי אם יוטל עיקול כזה לא תוכל הקבוצה לתפקד, וגם לא לשלם שכר לחבריו השחקנים של ארמלי.

בהסכם־הפשרה שהושג בין הצדדים נקבע, כי ארמלי יקבל 92 אלף ש"ח, בארבעה תשלומים, להסרת כל המחלוקות הכספיות בינו לבין האגודה.

ווטפורד – טוטנהם בחצי־גמר הגביע

הגרלת חצי־גמר הגביע האנגלי בכדורגל הועידה לטוטנהם להיפגש עם ווטפורד, במשחק שיהיה ב־11 באפריל. במשחק השני יתמודדו לידס־יונייטד מהליגה השנייה, וקובנטרי.

ר"מ ורה"מ ושר החוץ, שמעון פרס נפגש עם מוריס אברם, אתמול (צילום: סקופ 80)

יו"ר ועידת הנשיאים שבע־רצון מן החקירה הכפולה של „הפרשה"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אברם, אמר אתמול בצאתו מפגישה עם שר החוץ שמעון פרס, כי הוא שמח על ההחלטה להקים בישראל שתי ועדות לחקירת פרשת פולארד.

אברם אמר כי הוא משוכנע, שכאשר יסיימו הוועדות את עבודתן, יוודעו המסקנות לא רק בישראל אלא גם בארה"ב וממשלת ישראל תפעל בהתאם למסקנות אלה.

בפגישה עם פרס אמר אברם, כי חברי המשלחת מעלים את הנושא פולארד כיהודים הדואגים לתדמיתה של ישראל בארה"ב. שמעון פרס אמר, כי הוקמה ועדת בירור והממשלה תכבד את מסקנותיה.

בנושא משלוחי הנשק לאיראן אמר פרס, כי ועדת טאואר הפריכה את ההאשמות הקשות שהופנו כלפי ישראל.

על מעורבות ארה"ב בתהליך השלום אמר פרס, כי יש למלא את היחסים עם ארה"ב בתוכן חיובי. בעיקר בכל מה שקשור בקידום תהליך השלום. "אסור להשתיק את קול השלום", אמר שר החוץ.

ביקורת באוסטרליה על איש־ביון בריטי המוציא לאור ספר זכרונות

סידני. — הוצאתם לאור של זכרונות סוכן ביון בריטי עלולה לפתוח כל סוכן חשאי אחר בבריטניה לדווח על זכרונותיו האישיים — אמר מי שהיה ראש הביון האוסטרלי, הארווי בארנט.

בראיון עם כתב הביטאון "פסיפיק דיפנס", אמר בארנט, כי הוצאת ספרו של פיטר רייט ("תופס המרגלים") עלול לגרום נזק לבריטניה ולאוסטרליה גם יחד.

רייט, קצין בכיר בשירות הריגול הנגדי הבריטי "אמ.איי.—5", זכה במשפט והורשה להוציא לאור את זכרונותיו, על אף התנגדות ממשלת בריטניה, שתבעה אותו לדין. ממשלת בריטניה הודיעה אתמול, כי תערער על פסק־הדין.

"אם סיפרו של פיטר רייט יראה אור, ייפתחו הסכרים לפני כל קצין־ביון [illegible] בבריטניה, שיספר על צרותיו האישיות," אמר בארנט, שפרש מן השרות החשאי האוסטרלי ביוני שעבר.

רייט מתרכז בזכרונותיו בעיקר בשאלת החדירה הסובייטית לשרות החשאי הבריטי. הוא טוען, כי סר רוג'ר הוליס המנוח, שהיה ראש "אמ.איי.—5", היה "חפרפרת" סובייטית. סר הוליס מילא תפקיד חשוב בהקמת השירות החשאי האוסטרלי לאחר מלחמת־העולם השנייה. בארנט טוען, כי לא היו כל הוכחות שהשירות הזה סבל אי־פעם מחדירה של סוכנים סובייטיים.

בתארו את רייט, בן 71, כאדם ממורמר, הנושא נטל מרומה על כתפו, אמר בארנט: "קיימת אפשרות ממשית, שהמידע שהוא מוכן עתה להציג לפני הציבור עלול להזיק לאינטרסים האמיתיים הן של בריטניה והן של אוסטרליה".

"הוא הפך את עורו ועומד לנשוך את היד שהזינה אותו שנים רבות... את ממשלת הוד מלכותה... שממנה הוא מקבל עדיין, כך אני מניח, גימלה", אמר בארנט.

רייט מתגורר בדרום אוסטרליה מאז פרש מן השירות החשאי הבריטי ב־1976. הוא אושפז בבית־חולים, שם הוא מתאושש מלחץ דם גבוה וממחלת לב.

(עד")

יש עניין בקשרים טובים עם ישראל — אמר הנציג ההונגרי המבקר בארץ

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ד"ר ייט ראנדה, מנכ"ל הפדרציה העולמית של הונגריה העושה עתה בישראל כאורח משרד החוץ, נפגש אתמול עם המנכ"ל המדיני של המשרד ד"ר יוסי ביילין ואמר לו, כי להונגריה יש עניין בקשרים טובים עם ישראל.

ד"ר ראנדה הציע, כי ישראל תסתייע במשרדו כל־עוד אין יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות ועד אשר יכוננו.

ד"ר ביילין אמר, כי הגוש המזרחי עשה טעות ב־1967 כאשר ניתק את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. היום ברה"מ מבינה, אמר, כי ניטרלה עצמה מכל מעורבות במגעים המדיניים במזרח־התיכון ונקלעה לכך שכל שותפיה הם מדינות ערב. ד"ר ביילין הרגיש, כי ניתוק היחסים עם ישראל פגע בסופו של דבר בגוש המזרחי עצמו.

ד"ר ביילין הביע הערכה וסיפוק על הירוק שיתוף הפעולה המסחרי, התרבותי והכלכלי בין הונגריה וישראל. הוא הביע תקווה, כי הדבר יוביל לקראת מערכת יחסים מקפת יותר.

הפגישה ארכה קרוב לשעה.

הביטאון הפנימי של העדה קובל:

המשטרה בדקה בנייה לא־חוקית אצל השומרונים בחולון — בשבת

בטאון השומרונים "א.ב." מוסר, כי תקרית חמורה אירעה באחת השבתות האחרונות על רקע חילול שבת בשכונת השומרונים בחולון. חילול השבת נגרם, לדברי הבטאון, על־ידי פקחי עיריית חולון, שבאו בעצם יום השבת לערוך בדיקה בקשר לאפשרות בנייה שלא ברשיון. הבטאון גם קובל שבעקבות המעשה הורידה המשטרה אחד מצעירי השומרונים ועצרה אותו ללא צורך.

המקרה אירע — מספר בטאון השומרונים שהופיע השבוע — כאשר באו שני פקחי בנייה של עיריית חולון באחת השבתות האחרונות (הבטאון אינו מפרט באיזו שבת) לשכונת השומרונים בחולון, כדי לבדוק, לדבריהם, אפשרות של בנייה שלא ברשיון ע"י אחד מבני השכונה. "שומרוני השכונה", מספר הבטאון, "בקהלו עליהם. מטף ועד זקן במחאה נמרצת על חילול השבת החמור ועל הטרידם את בני השכונה ממנוחת השבת בעניינים שאפשר וצריך לעשותם בימי חול."

עוזר תת־מזכיר המדינה דן בירדן על קידום השלום

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ואט קלוואריוס, עוזר תת־מזכיר המדינה האמריקני לענייני המזרח־התיכון, יצא אתמול לירדן כדי לקיים שיחות על המשך תהליך השלום.

במרכז שיחותיו של קלוואריוס ברבת־עמון תעמוד בדיקה של תנאי ירדן לכינוס הוועידה הבינלאומית, מתוך מגמה לנסות לקרבם לתנאי ישראל לכינוס הוועידה, כפי שהוצגו על־ידי שר החוץ שמעון פרס.

עודף תפעולי — במאזן חברת מרכז הירידים

מאזן חברת מרכז הירידים הוא כיום בעל עודף תפעולי — אמר נחום רז, המנכ"ל היוצא של "מרכז הירידים", במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול ב"בית סוקולוב" בתל־אביב.

אתמול הוצג המנכ"ל החדש, יצחק ברנר. כזכור, הוזעק רז לפני שנתיים על־ידי ראש העיריה שלמה להט כדי להציל את החברה מהתמוטטות, עד בחירתו של מנכ"ל קבוע.

נחום רז, שבתפקידו הקובע משמש מנכ"ל חברת "עתידים" המשותפת לעיריית תל־אביב ולאוניברסיטת ת"א, ציין כי מאז נכנס לתפקידו הצליחה חברת מרכז הירידים לשחוק חלק ניכר מחובות העבר. הוא הדגיש, כי כל פעולות החברה — תערוכות, ירידים וכינוסים — התקיימו על־פי התיכנון. עתה, עם כניסתו של המנכ"ל החדש, יצחק ברנר, תוכל החברה להתפנות להשקעות בתשתית ובתיכנון לטווח ארוך.

(עתי"ם)

קריית החינוך ע"ש יגאל אלון המנוח שנחנכה באחרונה בהר־ליבנים (צילום: ישראל־סאן)

חברת סימטרון—לתחרות בשוקי ארה"ב ואירופה

חברת סימטרון (לשעבר מיקרוקד) ברמת השרון הגיעה להישגים בתחומי ההנדסה הממוחשבת ומתחרה במוצר תוכנה מתקדם עם חברות אמריקניות ואירופיות, אמר אתמול המנכ"ל המשותף של החברה דוד בועז במסיבת עיתונאים במלון הילטון בתל־אביב.

החברה עוסקת בפיתוח תחנות־עבודה (עמדות) לשם תיכנון ויצור באמצעות מחשב (תיב"ם). שיטתה מאפשרת עבודת תיב"ם גם בעזרת מחשבים אישיים קטנים, במקום המחשבים הגדולים שהיו דרושים לכך עד כה. תחנות עבודה (עמדות) אלה נמכרות בהרבה ארצות בחו"ל. איגוד התעשיינים הגרמניים ערך סקר עמדות־עבודה של תיב"ם ובחר בעמדה של "סימטרון" כעמדה הטובה ביותר, מבחינת היחס בין מחיר התוכנה לבין הביצועים.

בארץ משתמשים בתיב"ם של החברה גם במפעלים קטנים, אשר הם בעצם בתי מלאכה.

(עתי"ם)

מלכה משופצת: צלם משנת 1859, בדיוקנה של המלכה ויקטוריה, שהיה קבוע בחרטומה של אוניית־הדגל הבריטית "ויקטוריה", עושה את דרכו לקולג' ההנדסי של חצי האי הבריטי בפלימות. אחרי ששופץ במשך שנה תמימה וחודשה גלימתו — הגלימה שבה נהגה המלכה לפתוח את מושבי הפרלמנט (צילום: איי. פי.)

סינאטרה הוחרם באוסלו לאחר שהופיע בדרא"פ

אוסלו.— פרנק סינאטרה ביטל הופעתו בקונצרט באוסלו, לאחר שמועצת העיריה אסרה עליו להופיע בגלל הופעותיו בדרום־אפריקה — נודע כאן אתמול.

המועצה סרבה להעניק לסינאטרה רשיון לקיים קונצרט תחת כיפת־השמים, ב־7 ביוני. הטענה היתה, כי רשיון כזה נוגד לאיסור שהטילה מועצת עיריית אוסלו על אמנים שהופיעו בדרום־אפריקה.

סינאטרה, בן 71, הופיע במספר קונצרטים בסאנסיטי, במדינת החסות השחורה בופותאטסוואנה.

750 איש בקו פתוח למחלת הסכרת

12 רופאים ודיאטנים השיבו לשאלות 750 איש במיבצע קו פתוח בנושא מחלת הסכרת שערכה קופת־חולים הכללית.

המבצע נערך בעת ובעונה אחת בתל־אביב, בחיפה ובבאר־שבע ומספר הפניות היה גדול מן הרגיל.

זה השבוע ה־11 שקופ"ח עורכת מבצעי קו פתוח לשאלות הציבור ודובר קופ"ח אומר את מספר הפונים עד כה בכ־4000 איש.

בצילום: ד"ר שינדל, ד"ר רוסצקי, ד"ר קופלירסקי והדיאטנית גילה פיינמן עונים לשאלות הציבור. (צילום: מאיר כפיר/י.פ.פ.א.)

הוקמה קרן להנצחת הילדים שניספו בשואה

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

על הקמת קרן עולמית להנצחת מיליון וחצי ילדים שניספו בשואה יוכרז בכינוס היסוד של הקרן ב־23־24 במארס בירושלים, בהשתתפות ראש הממשלה, חברי כנסת ואישים יהודים מכל העולם.

עם יוזמי הקרן נמנים השר יוסף שפירא, מרטין גילברט, ביאטה קלרספלד, הני גסטסנר, סידל שטיין ואחרים.

יוזמי הקרן מתכוונים לאסוף בתוך עשר שנים סכום של 150 מיליון דולר. פירות הקרן ישמשו למילגות ולטיפות מפעלי חינוך יהודיים בארץ ובחו"ל. אישים רבים מרחבי תבל כבר הודיעו על השתתפותם בכנס היסוד.

מיליון דולר יושקעו בשיפור תשתית מרכז הירידים

מאת ירון זליג כתב "על המשמר"

מרכז הירידים בת"א ישקיע בשנה הקרובה סכום של מיליון דולר בשיפור התשתית הפיזית של המרכז. כך מסר אתמול המנכ"ל החדש של המרכז, יצחק ברנר, במסיבת עיתונאים לרגל כניסתו לתפקיד במקומו של נחום רז.

ברנר מסר, כי מרבית ההשקעה תוקדש לשיפור רשת החשמל והמים ואמצעי הבטיחות. במקביל החל המרכז בהכנות לתוכנית המיתאר של מרכז הירידים לקראת שנת 2000.

המנכ"ל היוצא של המרכז, נחום רז, מסר, כי מאז נקלעה החברה לקשיים לפני כשנתיים חל שיפור במאזנה וכי השנה הקודמת הסתיימה ברווח תפעולי.

השנה מתוכננות במרכז הירידים חמש תערוכות, ביניהן "טכנולוגיה 87", שתתקיים במאי, ו"אדם ומעונו".

מרחב תכנון מקומי
הרצליה
הודעה בדבר אישור שינוי תוכנית מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א החליטה, כאישור שר הפנים לאשר תוכנית מס' הר/1531 א' שינוי לתוכנית מתאר מקומית מס' הר/253א' שינוי לתוכנית מתאר מקומית מס' הר/253א' ושינוי לתוכנית מס' 1531. ואלה השטחים הכלולים בשינוי התוכנית גוש 6545 חלקה 17. עיקרי הוראות שינוי התוכנית:
א. לשנות יעודי קרקע הכלולים בגבולות התוכנית.
ב. לקבוע תוכנית בינוי לאזור מגורים א' וסימון קוי בניה.
ג. להקצות שטח ציבורי פתוח.
ד. להרחיב דרכים קיימות כמסומן בתשריט.
ה. לקבוע בינוי העצורות מבנים, קוי בנין מרווחים ותחכים.
ו. לקבוע לזה חלוקת השטח.
ז. חלוקת חלקה 17 המקורית למגרשים מוצעים כמסומן בתשריט.
הודעה על הפקדת שינוי התוכנית פורסמה בילקוט הפרסומים 5195 התשמ"ה עמ' 2231. השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי בהגא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקווה
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6372 חלקה 286 ברח' ליונסון מס' 9. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן 2 קומות 38% בניה בקומה ומרווח צדדי 4 מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 2 קומות 43.45% בניה בקומה ומרווח צדדי 2.70 מ'.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. חבויה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
דרום השרון
פרסום הקלה על פי הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה דרום השרון בקשה להקמת לול בתיק בניה מספר 138/34/1 תכנית מפורטת שד/150/2 בגוש 7503 חלקה 16 ישוב שדה חמד.
שם המבקש: שמי יוסף ורחל.
מהות ההקלה: הקלה בקו בנין צדי־המיקום אושר גם ע"י משרד החקלאות.
כל המעוניין אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת בקרקע בבנינים או בנכסים הנ"ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם יוכל לעיין בעותקי התכנית במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
א. רוצקי
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקוי בנין צדדי 10% ולקו בנין חזיתי לפי ... בנין 10%.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין מענו המדויק וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בסקי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.10 חשבון פשוט ד' — אומדן ועיגול (כג. 08.40 כלי סוזות — חזריק 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 בתרגום לערבית — חשבון — חזקות. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 צרפתית (ע"י). 11.15 חשבון ה' — רוחו של קפטין פיל. 11.30 ארץ מולדת — הנועזים (כג. 12.00 גיאוגרפיה ז"ט — הנהרות באמריקה הצפונית. 12.26 ספרות (ע"י) — מקבת — איש הדמים הכמוס. 13.00 מוסיקה (ע"י) — העשרה — המוסיקה השחורה של דרום אפריקה. 13.30 מושגי יסוד ביהדות — שכתוו יהיה לארץ. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.16 סרט קולנוע — בית הספר שלנו. 15.45 שביל באמצע שביל בצד — החי כד וכו. 16.00 רובוטריקים — פרק 16. 16.30 מדינת ישראל בנר גון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 "זנב לחדשות" — הפעם מוזמן לתכנית אורח מארצות רחוקות. האורח מחבר אגדה מיוחדת על מכשפה שהחליטה לבקר בעיר הגדולה כדי לראות פעם אחת אולפן חדשות. משתתפים: שמעון כהן ועמי וינברג. שחקן אורח־שמוליק סגל. 18.00 "מר בלוורר" — הפרק השביעי: "סוף שבוע מבוזבז". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "מיקצועות מסוכנים" — סדרה תיעודית. שם הפרק: "צייד הצקלון" 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 מחדות מבט. 20.02 "מישהו מטפל בדך" שם הפרק: "יורש העצר". 20.30 "כולבוטק" — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 "מק'גייוור" — הפרק העשירי: "קריאת תיגר" במשימה שקיבל עליו למצוא את קייט. צלמת עיתונות יפהפייה, שעקבותיה נעלמו בדרום אמריקה, נקלע מק'גייוור למירוץ הימלטות מסובך בנסותו לשוב לעבר הגבול. 23.10 "בני הייל". 23.40 "פסוקו של מקום" — מבט אל היישובים ברוש, תדהר ותאשור. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06:02 "צלילי בוקר" 07:09 "בהאונה ניגוחה" 08:00 "קונצרט בוקר" וילה לובוס: קונצ'רטו לגיטרה ותזמורת; ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 בסי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת; בטהובן: שלישייה ברה מינור; לאלו: קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת ברה מינור; ינאצ'יק: הסויטה "האידאלי" לכלי מיתר; פולנק, גלוריה 11:57 "מגישים שיר" 12:00 "מן הסרטיה" 13:05 "בתאונה בינוחה" 15:00 "מוסיקה צעירה" 16:00 "מאולמי הקונצרטים בעולם" — להקת הנושפים של פיליפ ג'ונס מקונצרטי טירת לודוויגסבורג (1986) באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 3 בסול מג'ור; אנדרה פרבין: טריולט: אורלנדו גיבונס: "אין נומינה": סקרלטי: 3 סונטות; וייל: סויטה קטנה מה"אופרה בגרוש" 17:30 "קולות" — זמר הבריטון מקס פון אגמונד 18:00 "ממרף התקליטיה" 19:00 "פניני אופרה" — אופנבאך: הפתיחה "הלנה היפה"; אופנבאך: ארבע אריות מתוך "לה פריקול"; רוניצטי: תמונה מתוך "איל קמפנלו" ("הפעמון") — אופרה קומית; ל. ברנשטיין: לקט מתוך המחזמר "סיפור הפרברים"; אופנבך: נגינת ביניים וברקארולה מתוך "סיפורי הופמן"; דוניצטי: תמונת הסיום מתוך "איל קמפנלו" 20:05 "אינטרלוד" — רצף מוסיקלי 20:27 "מגישים שיר" 20:30 קונצרט התזמורת הקאמרית הישראלית — במבחר הקלטות 22:30 "ג'ו קלאסי" 23:00 "מחזורי יצירות" — רחמנינוב: הפרלודים לפסנתר; צ'ייקובסקי: שירים

רשת א'

07:30 "רדיו־קל" — תכנית יומית בעברית קלה 08:05 "חובה" — עם בני הגדל 09:05 "טלרדיו" — שירות מידע למאזינים 10:05 "פניני בוקר" 11:05 תשדור היומי לבתיה"ס שידורים לחינוך המיוחד: "מצחצחי הנעליים" 11:30 "שירי עמים" 12:05 "מעורב ירושלמי" — עם משה גיאת 13:00 חדשות ותכנית באנגלית 13:30 חדשות ותכנית בצרפתית 14:05 "בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15:30 "השכלה ודעת לכל" — "תכנון המשפחה": "אמצעי מניעה" — פרופ' אמנון דוד 16:05 "גם אלה חיינו" 17:10 שירים עבריים 17:20 "האוניברסיטה הפתוחה" "השפעת מעצמות־העל על עיצוב המדיניות" — ד"ר אמנון סלע 18:05 "מנוחת ערב" 19:05 "שעור בתלמוד" 19.30 שידורים לעולים 22:05 "שנינו יחד וכל אחד לחוד" — עורך ומנחה יובב כץ והפעם: "קו פתוח לשיחה על נושאים לפי בחירת המאזינים" — עם נעמי מור ותתי אלון

רשת ב'

07:00 "הבוקר הזה" 08:05 "עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל 09:05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10:05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 11:30 "סעו לשלום" — עם גדעון הוד 12:10 "אלף־אלף" "בית" — עם אהוד מנור 13:05 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14:05 "לראות או לא לראות" — יומן חדשות לתרבות ולאמנות 14:30 "בת צחוק" — הדוי והומור 15:05 "רגעי קסם" 16:05 "שירים ושערורים" 17:05 "יומן כלכלה" 17:10 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18:05 "אבצע על הדופק" — שבועון לענייני בריאות ורפואה 18:45 היום בספורט 19:00 "היום הזה" "עולם חדש" — מגזין חדשותי לענייני הארץ וסביבתו 20:05 פרקי חזנות "בכשקתי" — מזמור שיר 22:05 "קול פעם אחת" — תכנית בשידור חוזר והפעם: "משקים" — "על המחשב כבן בית. כללי עבודה וכמאגר מידע" — שיחות עם הסוציולוגית פרופ' רבקה ברי־יוסף, העתונאי אריה חשביה וחיים ...

גלי צה"ל

גלוקטן משדרי הניבטים 06:05 "יקפר ראשו" — חידונים בגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן 08:00 אוניברסיטה משודרת — שלוש עשרה שיחות עם שחקן. ערב יוזיר של סיפורי צ'כוב. מרצה: השחקן ניסים עזיקרי 09:00 "פוקה'ים עין" — החדשות הראשונות של היום עם מירב אופיר 07:05 "שבע אפס שבע" עם אלכס אנסקי 08:00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09:05 "אילה בוקר" עם לאה עוז 10:05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11:05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף 13:05 "מקום טוב באמצע" — עם יצחק בן־נר ואורלי יניב 14:05 "רדיו רה יומי" — עם דני קרפל 15:05 "כה יש" — עם ארז טל 16:05 841 נוסע צפונה צפונה" רונינרדיו 16:15 "ארבע אחרי הצהריים" — שעה של שירים עבריים 17:00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר 18:05 "שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן 18:45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עזורד 18:57 הודעות לחיילים 19:05 "שירים מכאן": שירים עבריים עם שירה גרא 19:0 "תיק סלילי 17/86". נדינת ישראל נגד איוואן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור אירועי המשפט 20:05 "חוט השדרה" — עם נגרים בצה"ל. מנחה: תא"ל דוד חרמש סגן ראש אכ"א (ש"ח) 21:00 כבט לחדשות 21:30 אוניברסיטה משודרת — שלוש עשרה שיחות עם שחקן (ש"ח) 22:05 "על הדבש ועל הביפאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים 23:06 "עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי 23:55 "שיחת הצוות" — עם המשוררת מיכל סגנית 00:05 ציפורי לילה — עם עזרא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית 02:05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05:05 צלילי בוקר — שירים עבריים שידורי צה"ל ב־FM 10:05 "רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר 20:05 "סבבבבבס" — מידע, דיג'ים, מישחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות מגישה: לאה עוז 22:05 "על הדבש ועל הביפאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים 23:05 "קול הג'אז הזה" — עורך ומגיש: דני קרפל

רשת ג'

06:05 "בחורה לאושר" — להיטים ותיקים 07:05 "שיר בבוקר בבוקר" 09:05 "מה, כבר תשעה" עם אבי אתגר 10:05 "שבעים מי יודע?" 11:05 "אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס 12:05 "רק מוסיקה" 13:05 "רק בימי חול" עם מנחם פרי 14:05 "פזמון חוזר" 15:05 "חדש, חדיש ומחודש" — עם עוש עסרי 16:05 "הצגה יומית" עם יקיר אביב 18:05 "מקום בצמרת" 21:05 "ארום עתיק" 23:05 "פניני נאו" עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

בית ציוני אמריקה: ג'נג'ר ופרד	9.10 ,7.15 ,4.10
גורדון: נשיקה נעימה	21.45
בן־יהודה: ניפגש בחוף	9.10 ,7.15 ,5
גת: ג'ק פלאש המקפץ	9.15 ,6.15 ,1.15
גורדון: הזבוב	9.10 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי	9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:	
ניפגש בחוף	9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: כרדך ארם	9.30 ,7.15 ,5
ליגיור חדש: להתחתן שנית	
סינמה 1: הנה ואחותיה	9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 2: בובה	9.30 ,7.15 ,5
פאר: תלונות מתוקים	9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כטי כלו	9.10 ,7.15 ,2 ,12
הנוסע השמיני	21.30
רב־חן:	
חן 1: צבע הכסף	9.30 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושע אתמול והיום	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אל תקרא לי לבן	9.45 ,7.40 ,5
חן 4: מליקולים	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: חטיפה נעימה	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחק: פלאטון	9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: האוצר מארץ האש	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: ריקה לחצות	9.15 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: צבע הכסף	9.30 ,6.40 ,4
לילי: פלאטון	9.30 ,7.15
ארמון: הזבוב	9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:	
גן 1: אל תקרא לי לבן	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: ג'ק פלאש המקפץ	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: כולם נפלו על הראש	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושע אתמול והיום	9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: האוצר מארץ האש	9.10 ,7.15 ,4.30
אורנע: שוטר במשרה חלקית	9.15 ,4.30
בית אגרון:	
אלדין ומנורת הקסמים	16.15
בננות	17.45
בונטי פיטון צהוב הזקן	19.30
לחיים שם	21.30
9 שבועות של שכרון חושים	24.00
כפיר: פלטון	9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: צבע הכסף	9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: הזבוב	9.00 ,7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי	9.10 ,7.00
הבירה: הקשר הצרפתי	9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון:	
אור 1: קרוקודיל דנדי	9 ,6.30 ,4
אור 2: ג'אק פלאש המקפץ	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ	9.00 ,6.30
אור 5: דמעות של שתיקה	9.00 ,7.00 ,4.10
עדן: ניפגש בחוף	9.00 ,7.00 ,4.10
תיאטרון ירושלים: הכוורת	18.30

חיפה

ארמון: שוטר במשרה חלקית	9.00 ,6.30 ,4

אורה: פלאטון	
חן: מליקולים	9.30 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: ניפגש בחוף	9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 2: ג'נג'ה איש הזעם	9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: קרוקודיל דנדי	9.30 ,7.15 ,4.45
רון: האוצר מארץ האש	9.30 ,7.00 ,4.30
אמפי: הנועזים במלכודת	9.30 ,6.30 ,4
אורליה: להתחתן שנית	9.15 ,7.00 ,4.30
	9.15 ,6.45

נתניה

שרון: ניפגש בחוף	9.15 ,7 ,5
סטודיו: זכרונות אהבה	9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: האוצר מארץ האש	9.30 ,7.15 ,5
מגדל: צבע הכסף	9.30 ,6.00
ארמון: ג'נג'ר ופרד	9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: האוצר מארץ האש	9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: האוצר מארץ האש	9.30 ,7.15 ,5.00

באר־שבע

חן: בובה	9.30 ,7.10 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: פלאטון	9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: האוצר מארץ האש	9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: בובה	9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מוסתרון: המקצוע לוחם	8

רעננה

אירוס: אהבה בשחקים	9.30 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: עוץ לי גוץ לי	
חמים וטעים	10.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ג', 17.3

חדודו וניח: 20.30

צ'כוב צ'כובה — בימרתף

מירלה אפרת — בכר־סבא

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ג' 17.3 בשעה 16.30

על יחסו של בן־גוריון לסוציאליזם

בשעה 20.30

רכוש נטוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון
אסותא — טרומפלדור 4.

ירושלים
אסותא — המלך ג'ורג' 12.

נתניה
פורת — פ"ת 76.

פתח־תקוה
רסל — רוטשילד 90.

רמת־גן
הרסה — בצלאל 151.

תל־אביב
שחר (ברנרס) — פנקס 27. ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.

חיפה
נורדאו — נורדאו 31.

רחובות
כללי — בני משה.

רעננה־כ"ס
סינגולד — רוטשילד 47, כפ"ס.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש וולפסון, חולון ... (see)... בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - ילדים, א.א.ג. ביקור חולים - פנימית, נשים. שערי צדק - כירורגית, אורטופדית, עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעמוד מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—13.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

"יד ביד" — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02־243358

ת"א — 226027 (24 שעות)

חיפה — 04־229488 (11.00—20.00)

גליל מערבי — 04־922222

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ר"ה — טל. 222732.

"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של החסתי לרפואת שיניים בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—21.00. בלילות שבת וערבי חג: בין השעות 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל' 664414 פתוחה מדי יום בימים, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בזמן טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 גליד המשביר, קומה 3, טל: 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 03־432452 בין א'־ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נשימת

ער"ן ירושלים — טל' 03־227171

ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113

ער"ן חיפה — טל' 04־672222

ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111

ער"ן נתניה — טל' 053־35316

מילון משודרים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל 06.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111. רמלה — 101, טל' 221022־08. טבעון — 101, טלפון 93334־068, נהריה — טל' 931401־04. באר־שבע — טל' 5511111, 74767־057.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.41, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשעות 6 בבוקר ... חג בלבד.

מפקח נסים מור, קצין החבלה המרחבי, מדגים את פעולת הרובוט לסילוק מטענים, בביקור שערך הוועד למען השוטר במועדון החבלנים שבנה ושיפץ (צילום: אבי הראב)

מתחזקות ההשערות שרצח פאלמה קשור ליצוא ציוד צבאי לאיראן

מאת ז'אן כהן, כתב „על המשמר" בשוודיה

שטוקהולם. — באחרונה משמיעים גורמים מוסמכים בשוודיה השערות, כי קיים קשר בין רצח ראש הממשלה אולוף פאלמה, לפני שנה, לבין עסקות נשק בלתי חוקיות וחוקיות בין שוודיה לאיראן.

לפני חודשיים, נהרג בתאונה בתחנת־רכבת תחתית בשטוקהולם קארל אלגרנון. תחילה חשדו כי המדובר ברצח, על רקע היות האיש המפקח הממשלתי על ציוד מלחמה. עד מהרה העלתה החקירה, כי האיש התאבד זמן קצר לאחר שיחה עם ראשי קונצרן „נובל" לציוד מלחמה.

בשיחה זו הועלו, כנראה, האשמות נגדו על חלקו באישור העברות נשק לאיראן. הפרשה מסתבכת, ותולית חקירה משטרתית מוצאת קשר גם לראש הממשלה המנוח פאלמה. „אם היה משהו שאלגרנון ידע — ידע אותו גם פאלמה" — אומרים בשטוקהולם.

עתה מתברר, כי מדינה קטנה במזרח הרחוק, סינגאפור, רכשה משוודיה ציוד מלחמתי — תותחים ימיים ורובוטים לצבא היבשה, בלי שהגדילה את הצי המלחמתי שלה. הרכישות שלה משוודיה גדלו מסכום של כ־2.5 מיליון דולר בשנות ה־70 ליותר מ־40 מיליון דולר ב־1985. הסבר לבולמוס רכישות זה עשוי להיות תיווך לצורך העברת הנשק למדינה „זקוקה", והעקבות מוליכים לאיראן.

מפעלי הנשק השוודיים „בופור" ו„נובל" הם מפעלי־מפתח בייצור ציוד מלחמתי. רבבות עובדים בהם והיצוא שלהם נאמד במיליארד דולר בשנה. שוודיה, שהיא מדינה נטראלית, אוסרת יצוא נשק למדינות המדכאות את זכויות האדם ולמדינות הנתונות בסכסוך או במלחמה. יצוא נשק וציוד מלחמתי משוודיה מחייב אישור מיוחד, ואישור זה אינו ניתן כשמדובר במדינות מן הסוגים האלה.

על רקע זה יש להבין את רכישות הנשק של סינגאפור ואת משלוחי הנשק המוסווים בשטרי מטען, שבהם רשום „ביצים" או „ברזל" — גילוי שהתפרסם אף הוא בימים האחרונים.

מ„פטריות הקסם" — לבית משוגעים

2 אסירים ישראלים בתאילנד יבקשו חנינה מהמלך בסוף השנה

משקם האסירים חרות לפיד החזיר ארצה מתאילנד קצין (מיל.) בן 23 ששקע ב„נירוונה" בתאילנד ואושפז בית־חולים לחולי־נפש

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שניים מבין חמשת האסירים הישראלים השוהים בבתי הכלא בתאילנד יגישו בתום השנה בקשת חנינה.

השניים — יצחק פרנקו השפוט ל־25 שנות מאסר וציון בן־שמעון השפוט ל־20 שנה — ינצלו את פתיחת האפשרות לבקש חנינה לכל סוגי האסירים.

בעבר החליט מלך תאילנד, בומי־פון, כי סוחרי סמים אינם זכאים לחנינה, אך ועדת החנינות החליטה לאפשר בקשה זו לכולם לכבוד יום הולדתו השישים של המלך שיחול בדצמבר השנה.

מבין חמשת האסירים הישראלים השוהים בבתי־הכלא בתאילנד בשל סחר בסמים, יכולים רק פרנקו ובן־שמעון להגיש בקשה זו, מאחר שבתום השנה יסיימו שלוש שנות ישיבה בכלא. שלושת האסירים הנוספים — משה סבג השפוט ל־25 שנות מאסר, יהודה בלמיס שנגזרו עליו 25 שנות מאסר ודוד תורגמן המרצה עונש מאסר של מאה שנה — יוכלו לחתום שלוש שנות מאסר.

פרטים אלה מסר אתמול חרות לפיד שחזר לא מכבר לאחר שהשיב לארץ על־פי בקשת המשפחה, קצין צנחנים (מיל.) שהתפתה למנעמי החיים לו באי קוס אמוי בתאילנד, אליה הגיע מיפאן. האיש, שחשב כי הגיע ל„גן העדן" בו שוקעים בנירוונה, התקשה לחזור למציאות היומיום ואושפז בבית־חולים לחולי־נפש בבנגקוק, לאחר שהתפרע בחוצות העיר.

המשפחה פנתה לחרות לפיד וזה השיבו לארץ בעזרת שגרירות ישראל.

הצעיר בן ה־23, תושב מרכז הארץ, שנסע „לגלות את העולם", אושפז עם בואו בבית־חולים לחולי־נפש במרכז הארץ.

לדבריו, על־פי מה שדווח לו מישראלים רבים שפגש בתאילנד, מי שנוטל פטריות מסממות שלא במינון הנכון, גורם לעצמו נזק נפשי רב. ישראלים רבים הושפעו קשה מ„פטריות קסם" אלו.

דב פלג: איחוד קרנות הפנסיה נכנס לשלב של החלטה וביצוע

ארבע קרנות פנסיה הסתדרותיות קבעו לחודש מארס אסיפות־כלליות, בהן יוסמכו ההנהלות להביא למיזוג הקרנות לקרן אחת מבחינה פיננסית ומשפטית, ולהקמת שלוש חטיבות ארגוניות בתוך הקרן המאוחדת שיהיו המשך ישיר לקרנות הקיימות.

ארבע הקרנות הן: מבטחים, קג"מ, חקלאים ובניין. הן מהוות יחד כשמונים אחוז ממערכת הפנסיה ההסתדרותית. עדיין קיימת התנגדות למהלך האיחוד בשתי קרנות: נתיב — מבטחת את עובדי המשק ההסתדרותי, והוויכוח לגביהן מתנהל על רקע החלטות הסתדרותיות מחייבות, בוועידת ההסתדרות. שנכנסו לביצוע בעקבות החלטות הוועידה המרכזת.

● מקפת — בה חברים גם מקומות־עבודה בלתי־מאורגנים בהסתדרות. במקפת היה מצב אקטוארי עדיף על הממוצע עד 1985, לאחרונה הוגש על־ידי האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות דו"ח אקטוארי על כל הקרנות לסוף 1985 שנערך על בסיס אחיד ובפיקוח משרד האוצר ובו התברר שמצב מקפת הוא בערך לפי הממוצע.

● מבטחים היא קצת מעל לממוצע: השינוי במעמדה היחסי של מקפת הרחים חלק ממבוטחי הקרן ומשמש כלי בידי המתנגדים לאיחוד.

רב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי אמר, כי שינוי זה הוא דוגמה מאלפת לצורך באיחוד הקרנות: לגבי קבוצות קטנות ייתכנו מדי פעם תנודות חריפות במצב האקטוארי. לגבי חצי מיליון מבוטחים, וזהו סך המבוטחים בקרנות — שינוי כזה הוא איטי וקטן ביותר.

פלג הודיע אתמול כי תהליך השכנוע של מבוטחי הקרנות יימשך עוד זמן־מה, ולאחר זאת ייתבעו הכל להכרעה חיובית. ההסתדרות תתבע מכל חבריה להצטרף לקרן פנסיה מאוחדת שנותנת בטחון פנסיוני מירבי לכלל חבריה. לדבריו, לא ייתכן שהקרן המאוחדת תיתן בטחון לטווח ארוך לחברים שמחוץ לקרן.

קצין אוסטרי נפגש בנהריה עם 2 יהודיות שהציל במלחמת העולם השניה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

קצין אוסטרי ששירת בצבא הגרמני במלחמת העולם השניה, ואשר הציל את חייהן של שתי יהודיות, הגיע לישראל כאורח בעליו של בית־מלון „קרלטון" בנהריה שם נפגש עם אחת הניצולות.

בקיץ שעבר השתתפה ולדה שולטהייס בטיול מאורגן לאוסטריה. בשלבי ההתארגנות לטיול, בהיותה עוד בארץ, הכירה את רעייתו של מדריך קבוצת התיירים להיפגש בהגיעם לאינברסק שבאוסטריה עם תושב המקום לו היא חייבת את חייה.

ולדה שולטהייס, ילידת יוגוסלביה, חששה לחייה ולחיי אמה כאשר הגרמנים השתלטו על עירן. באחת הפעמים נפגשה עם סגן [illegible] ולארדר, קצין אוסטרי ששירת בצבא גרמניה. הקצין הביע נכונות לעזור לה ואף צייד את שתי הנשים במסמכים שהעידו עליהן כי אינן יהודיות ורשאיות לעבור את מחסומי צבא גרמניה. כך ניצלו חייה וחיי אמה ומאז היא חיפשה דרך למצוא שוב את מצילה.

ואכן, כאשר הגיעה במהלך הטיול לאינברסק שבאוסטריה נפגשה בבית העירייה עם מצילה ועם בני משפחתו.

שגריר אוסטריה בא לברך

בעל בית־המלון „קרלטון" בנהריה, משה גרוס, ששמע את הסיפור, החליט להזמין את הקצין האוסטרי להתארח בנהריה בבית־המלון על חשבונו. ואכן, ביום ראשון הגיע הקצין האוסטרי אשר נפגש כבר עם ולדה שולטהייס. היום יתקיים טקס בבית־המלון בו יהיה נוכח גם שגריר אוסטריה בישראל.

800 ישראלים טסו השנה לקרנבל בריו

800 ישראלים טסו השנה לריו דה ז'ניירו, לחזות בקרנבל בה לעומת 500 שעשו את הנסיעה בשנה שעברה — מסר אתמול מנהל חברת התעופה הבראזילאית „ואריג" בישראל.

לדבריו, בשנים האחרונות חלה התעוררות עצומה בתנועת התיירות לבראזיל מכל קצווי תבל, וכדי לספק את הביקוש הגובר והולך מצד תיירים ישראליים הוציאה החברה חוברת מידע על בראזיל בשפה העברית.

(עתי"ם)

בול חביבה רייק – לרגל יום האישה

מאת יהושע מרכוס, כתב „על המשמר"

ועדת השרים לסמלים ולטקסים אישרה את הצעתו של שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, להנפיק סידרת בולי נשים לכבוד „יום האישה הבינלאומי", שהוחג ב־8 במארס.

הבול הראשון בסידרה יוקדש לזיכרה של חביבה רייק, שקיבוץ השומר־הצעיר להבות־חביבה נקרא על שמה. בהמשך יופיעו על בולי הסידרה דיוקנותיהן של דונה גרציה, חנה רובינא, לאה גולדברג, המשוררת רחל, שרה אהרונסון, רחל ינאית־בן־צבי וז'קלין כהנוב.

הרעיון להכין סידרת בולי נשים הוא של עורכת־הדין רינה שעשוע־חסון. השר הביא את ההצעה לוועדת השרים לסמלים וטקסים, ולאחר שהתוכנית אושרה יתחיל השירות הבולאי לטפל בהנפקת הסידרה, במסגרת בולי ישראל שיופיעו ב־1987.

הרפז מביים פארודיה בכלא באר־שבע

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

שחקן הבימה לשעבר, שרגא הרפז, שב אתמול לשחק ולביים.

הרפז, אסיר בכלא באר־שבע, היה שחקן ובמאי בהצגה שהופקה על־ידי האגף בו הוא כלוא — המג"ס — מחלקה לגמילה מסמים. האירוע המרכזי של המחלקה בפורים היה ההצגה שביים הרפז יחד עם קצינת החינוך הראשית של שירות בתי־הסוהר. הרפז השפוט ל־3.5 שנות מאסר על גניבה, הסגת גבול וגרימת נזק — גם מעביר קורס לדרמה במחלקה בה הוא כלוא.

שם ההצגה שהועלתה: „מחלקה לטיפול בצחוק". פארודיה על חייהם של האסירים במחלקה לגמילה מסמים. ההכנות להצגה נמשכו שבועיים. השתתפו בה: הרפז, אחד הסוהרים ואסירים נוספים. במג"ס בכלא באר־שבע 35 אסירים המקבלים שיטת טיפול יחידה מסוגה בעולם. כחולים במחלה כרונית המתמפקרים עם תרופות שהן תחליף לסם.

מנהל הקרן המונטארית הערבית לשעבר נדון ל־79 שנות מאסר בעוון זיוף ומרמה

אבו־דאבי.— בית־משפט באבו־דאבי גזר אתמול 79 שנות מאסר על הנשיא לשעבר של הקרן המונטארית הערבית, ג'וואד האשם.

האשם, אזרח עיראקי, הורשע ב־47 סעיפים של זיוף ומירמה. הוא נידון שלא בפניו ולא נכח בבית־המשפט.

שלושה מחבריו בקרן, אף הם עיראקים, נשפטו אף הם בהעדרם ונידונו לתקופות מאסר מ־30 עד 79 שנים.

בית־המשפט ציווה על האשם ושלושת מרעיו להחזיר לקרן המונטארית הערבית קרוב ל־10 מיליון דולר.

שני נאשמים אחרים היו בבית־המשפט: האחד הוא הפלסטיני סמיר עבדאל לאטיף ראג'אב, מנהל המחלקה הפיננסית של הקרן, שנידון לשנתיים מאסר. והירדני תאופיק איכרוים עיוב, ראש המחלקה האזורית לביקורת, שזוכה מכל אשמה.

(ועי"ר, ערב)

טלקס

● מסע אופניים לאורך מסילת רכבת העמק

מסע אופניים בן יומיים לאורך מסילת „רכבת העמק" שהחל בינגור הסתיים אתמול בצמח שלחוף הכנרת.

במסע השתתפו 100 תלמידים מכיתות ו' עד י' מבתי ספר בכל רחבי העמק.

המסע נערך במסגרת האירועים שמארגנת החברה להגנת הטבע כדי לעורר את מודעות הציבור לשימור תחנות הרכבת בארץ.

שלמה גלזר

● „אל־על" דורגה במקום חמישי בסקר בבריטניה

בסקר של ירחון בריטי לצרכנות דורגה חברת „אל־על" במקום החמישי בין חברות התעופה המשיגות נוסעים לבריטניה וממנה. כאשר במקום הראשון זכתה „סינגפור איירליינס" ובמקום השני „סוויסאייר". בסקר השתתפו 15 אלף נוסעים שבחרו מבין 40 חברות תעופה בינלאומיות את החברות שהצטיינו בטיב המזון, נוחיות ושירות לנוסע.

יוסף שמי

● תונפק סידרת בולי נשים

ועדת השרים לסמלים וטקסים אישרה את הצעתו של השר אמנון רובינשטיין להנפיק סידרת בולי נשים לכבוד יום האשה הבינלאומי החל ב־8 במארס.

הבול הראשון שיופיע בסידרה יוקדש לזכרה של חביבה רייק. במסגרת הבולים שיופיעו ניתן יהיה למצוא דיוקנותיהן של דונה גרציה, חנה רובינא, לאה גולדברג, רחל המשוררת, שרה אהרונסון, רחל ינאית בן־צבי וז'קלין כהנוב.

(שע"ח)

פסק־דין: הידועה בציבור ולא האלמנה תקבל הפנסיה

פסק־הדין. על־פיו הידועה בציבור היא זאת שתזכה בזכויות הפנסיה של המנוח ולא אלמנתו שהיתה אשתו החוקית. ניתן אתמול בבית־המשפט המחוזי בת"א.

המריבה על הירושה החלה עם מותו הטראגי של נהג „אגד" אריה גבעוני, אשר נרצח לפני כשנתיים ע"י בנו אילן גבעוני. הנרצה עכשיו מאסר עולם בכלא רמלה.

אשתו החוקית, ציפורה גבעוני, היתה בהליכי גירושין במשך 20 שנה. אך סירבה לקבל גט. הידועה בציבור — איילה גבעוני — חיה עימו כאשתו לכל דבר. היא טענה, שבצוואתו הוריש המנוח את כל רכושו לה ולבנו אילן, ודבר לא לציפורה.

הסיכסוך הנוכחי היה על זכויות הפנסיה של המנוח ב„אגד". ציפורה, שיוצגה על־ידי עורך־דין אילן דובב. טענה שהיא זו שזכאית לחנות מקרן הפנסיה. לדבריה, נקבע בתקנות קרן הפנסיה של „אגד" כי הזכאית לזכויות הפנסיה היא האלמנה, המוגדרת בתקנות: „מי שהיתה אשתו החוקית בשעת מותו".

הידועה בציבור, שיוצגה ע"י עו"ד אילן קרייטר, טענה לעומת זאת, שהיא האשה האמיתית ולכן גם החוקית. כן טענה, שהמנוח הוריש לה את זכויות הפנסיה בצוואה. עוד טענה, שהאשה, שהיתה מסוכסכת עם בעלה במשך 20 שנה ובית־הדין הרבני פסק שהיא לא תקבל מזונות, אינה זכאית גם לפנסיה.

שופט בית־המשפט המחוזי, שאול אלוני, פסק כאמור, שהידועה בציבור היא האחת והיחידה שתזכה בפנסיה. בפסק־הדין הוא אמר: „קריאת צוואתו של המנוח אינה מותירה בספק את המסקנה, כי אכן אחת ויחידה היתה כוונתו של המנוח: להנחיל את הזכות לגימלה לידועה בציבור ולה בלבד". עוד הוסיף השופט אלוני, כי אם תתקבל עתירתה הנוכחית של ציפורה, יוצא שבית־המשפט פוסק בניגוד לרצונו של המנוח, כפי שהדבר קיבל ביטוי בצוואה.

בנוסף לפסק־הדין, חייב השופט את האלמנה לשלם את הוצאות המשפט ואת שכר טרחת עורך־הדין בסך 1000 ש"ח.

(עתי"ם)

מימיו של הבאבא סאלי לא סייעו לסוחרי „המוות הלבן"

נדונו ל־7 שנות מאסר על יבוא חצי ק"ג הרואין מהולנד

2 תושבי אשקלון ותושב באר־שבע נדונו אתמול למאסר ממושך, לאחר שהורשעו בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב ביבוא כמות ניכרת של הרואין.

הנאשמים הם חיים מכלוף (36) מאשקלון ויצחק (ז'קי) מרדכי (30) מבאר־שבע, שנדונו ל־7 שנות מאסר בפועל ושנה וחצי על תנאי, ויהודה ציידר (30) מאשקלון, שנדון ל־6 וחצי שנות מאסר בפועל.

השלושה הורשעו לפני כשבועיים בעבירות שיוחסו להם לאחר משפט שארך כשנה ואתמול נגזר דינם בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

בטרם מתן גזר־הדין, כאשר המתינו הנוכחים לבוא השופטת, הביאו עימם בני משפחה של הנאשמים מים בבקבוקים שנשאו מחצרו של הבאבא סאלי בנתיבות. אנשי המשטרה שנכחו באולם הירשו לנאשמים לשתות מים אלה, אך מסתבר שהדבר לא כל־כך עזר להקלה בעונשם.

התובעת בתיק זה, עו"ד שלומית אריאל מפרקליטות מחוז המרכז, סיפרה בכתב האישום ובמהלך המשפט את מעלליהם של הנאשמים בפרשה זו. ב־14.11.85 נסעו חיים מכלוף ואדם נוסף, נעים אליהו, לפאריס, כשעל גופם 13,000 דולר. כסף זה סופק להם ע"י יהודה ציידר, אשר מימן את העיסקה ונותר בארץ, בעוד השניים נפגשו בפאריס עם הנאשם השלישי יצחק מרדכי. איש זה הוא נכה 100 אחוז, לאחר שנורה בראשו בינואר 1981 בבאר־שבע, על רקע סיכסוך בין עבריינים, טענה התובעת.

השלושה נסעו ב־16.11.85 לאמסטרדאם, שם שהו 8 ימים וחיפשו מקור לרכישת סמים. ואכן, ב־23.11.85 רכש מכלוף 121.40 גרם נטו הרואין, ואילו מרדכי רכש 350 גרם נטו מ„סם המוות הלבן".

כעבור שבוע נוסף, נחת נעים אליהו, ששימש בלדר לחלק מן הסם, בנמל בן־גוריון. הוא הצליח להחביא את ההירואין שהביא עמו בתוך קופסה בנמל התעופה. הקופסה עם הסם נמצאה במקרה ע"י שוטרת, והעקבות הוליכו אל הבלדר. בחקירתו הודה במעשה, ואף שימש במשפט זה כעד מדינה. שלושת הנאשמים נעצרו במהלך החקירה.

השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן התריעה בגזר־הדין, כי הנאשמים „שלחו חיצי־מוות מחו"ל לארץ" בהבריחם לכאן סמים מסוכנים בכמות ניכרת.

(עתי"ם)

גל התפרצויות של צרכני סמים למרפאות בנגב

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

עשרות רבות של מרפאות קופ"ח בבאר־שבע ובעיירות בנגב נפרצו בחודשים האחרונים ע"י צרכני סמים ונגנבו מהן כמויות גדולות של תרופות מרגיעות כמו ואליום, המשמשות בתחליף סם.

בשבוע שעבר פרץ נרקומן לבית־המרקחת של המרפאה המחוזית וגנב משם 300 גלולות הניתנות לחולי לב. בליעת 5 גלולות כאלה היא קטלנית. הנרקומן נמצא כעבור שעות אחדות כשהוא ללא רוח חיים לאחר שבלע כמה עשרות גלולות.

מנהל מחוז הדרום של קופת־חולים, יהודה נווה, אומר, כי מדובר בעלייה קיצונית במספר התפרצויות למרפאות. לדבריו, מדובר בתופעה יום־יומית הגובלת באלימות, כאשר הפורצים גורמים הרס במרפאה לאחר שלא מצאו את הכדורים שחיפשו.

באחרונה הוצתו 2 מרפאות בבאר־שבע ובדימונה, במקביל.

אומר יהודה נווה, חלה עלייה באלימות מילולית ובהתפרעויות של נרקומנים כלפי הרופאים והאחיות, דבר היוצר תחושת חוסר בטחון ופחד אצל העובדים במרפאות. בכמה מרפאות דרשו הרופאים הגנה משטרתית.

כעת החלו למגן את בתי־המרקחת של קופת־חולים בפלדלת ולחבר את המרפאות למוקד שיאפשר הושטת סיוע מהיר לצוות.

ספרי קודש חוללו בבית־כנסת שנפרץ בת"א

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אלמונים פרצו אתמול לבית־הכנסת ברחוב ליבלוך בדרום תל־אביב וחיללו ספרי קודש.

הפורצים זרקו ספרי קודש על הריצפה, גרמו נזק למנורת חנוכה התלויה מעל ארון הקודש ופרצו 6 קופות של גמילות חסדים הקבועות בקיר.

הטור השבועי

האוצר מלמד כי רק עמותי כח קובעים – הסכסוך בין הנהלת הקואליציה לבין יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת אורה נמיר באיזו ועדה לדון על ענייני הביטוח הלאומי יש לו משמעות עקרונית. אמר אוריאל אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים באסיפת הגימלאים בבת־ים. העברת הנושא לדיון בועדת הכספים ולא לועדת העבודה והרווחה של הכנסת פירושו הגברת השתלטות האוצר על המוסד לביטוח לאומי וצמצום עצמאותו. אותו דבר בא לידי ביטוי בהצעות האוצר להפחית את הפרשות המעסיקים לביטוח הלאומי ולשלם מכספי תקציב המדינה במקומם. גישתו האנטי סוציאלית של האוצר בולטת בהצעות להגדיל את ההפרשות לעובדים השכירים. לביטוח הלאומי באופן יחסי לתשלומי המעסיקים ובאותו הזמן להקטין את קיצבאות הזיקנה ב־30 שקל בחודש ע"י שינוי החישובים. הנואם התקיף את שר האוצר על התעלמותו מהמסקנות ועדה פנימית באוצר שקבעה כי הפנסיה של הגימלאים התקציביים ירדה במשך שלוש שנים ב־26.7 אחוז. ועדת הכספים של הכנסת תבעה מן האוצר לשלם פיצוי על השחיקה הנ"ל, כדי להקל על מצוקתם של הפנסיונרים. אולם זה נוסרב ללא סיבה עניינית. מטה משותף על הסתדרות הגימלאים, הסתדרות עובדי המדינה, והסתדרות הפקידים התחיל בפעולה רחבה על מנת להפעיל לחץ ציבורי שיתוקן העוול שנעשה לפנסיונרים התקציביים. האוצר מלמד את הציבור כי לא נימוקים צודקים קובעים אלא רק עימותי כוח. ביום ג' השבוע תתכנס מזכירות הגימלאים כדי להחליט על הצעדים שינקטו לשם חנגה על הביטוח הלאומי והשגת פיצוי השחיקה עבור הגימלאים התקציביים. בימים הקרובים תתקיימנה אסיפות מחאה של גימלאים בירושלים ובתל־אביב הודיע א. אברהמוביץ. נודע לנו כי השבוע תדון ועדת הכספים של הכנסת בהשתתפות שר האוצר פעם נוספת בנושא תשלום השחיקה.

משלחת הגימלאים התקציביים – בראשותו של מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי נפגשה ביום שלישי 10 במרץ ש.ז. עם חברי הכנסת מן השדולה למען הגימלאים בראשותה של ח"כ נאוה ארד. החבר בן־עמי סקר את השתלשלות המו"מ והח' ז'אק אמיר יו"ר ועדת הנושנה דיווח על תוצאות הפגישה עם שר האוצר. כדברי חברי הכנסת בן־אליעזר, ארצי, שוסטק, ונדות בא לידי ביטוי הזדהותם עם דרישות הגימלאים הביעו נכונות להאבק למען יישום החלטת ועדת הכספים לשלם פיצוי ליוצאי שרות המדינה 26.7%. המשלחת שאבה עידוד מצד חברי השדולה והתריעו בפני חבריה שעבור הגימלאים ינקוט בכל האמצעים שעומדים לרשותו. הח' בן־עמי שלח מכתב למזכירי עובדי המדינה במועצות הפועלים ולוועדי העובדים במשרדי הממשלה וקרא להם להזדהות עם מאבק הגימלאים. הח' ישראל קיסר מזכ"ל ההסתדרות. הסתדרות הגימלאים והסתדרות הפקידים מתייצבים בראש המאבק הצודק של הגימלאים התקציביים שהם עובדי המדינה והרשויות המקומיות.

בסניפים –

באר־שבע – במשך חודש פברואר התקיימו 4 הרצאות בנושאים שונים. במרץ ש.ז. הרצה פרופ' זאב חדרי. בנושא „היכולנו להציל יותר יהודים בשואה". ב־3 במרץ ש.ז. התקיים יום עיון באשקלון חבר המרכז הח' אריה סרוק הרצה על בעיות הגימלאים. פתח והינחה הח' אריה לוין יו"ר הסניף. ב־10 במרץ ש.ז. כנס גימלאים בבית יציב בענין הבחירות. בהשתתפות הח' וייסמן ורקח ממרכז המפלגה. בערב באותו יום התקיים מפגש לזכר טרומפלדור וחבריו. הח' גאולה דישון קראה מדברי טרומפלדור, ברנר ובן־גוריון. אריה לוין סיכם על חלקחים מתל־חי.

גבעתיים – פעולות סניף בפברואר ש.ז. – ב־2 בפברואר ש.ז. בימת מפגשים במועדון במרכז שרת ב־3 בחודש בבית ראשונים. בימים 24, 23, 22 התקיים טיול לאילת והסביבה. השתתפו 110 איש.

הגליל העליון – ב־10 במרץ ש.ז. יום עיון פתח והינחה דוד שליטין יו"ר סניף גימלאי טבריה. בירך יוסי כהן. מזכיר מועצת הפועלים את ברכת המחלקה לתרבות וחברה גימלאים הביא דוד עזרא מנהל מהמחלקה. הח' אוריאל אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים הרצה על תבעיות הכלכליות של הגימלאים ועל חשיבות הבחירות לוועידת וותיקי התנועה. הח' שמעון אביזמר הרצה על דמות החברה בישראל ועל משנתו של בן־גוריון.

כינן במרץ ש.ז. יום עיון לאחיות גימלאיות. פתחה והנחתה את הכנס הח' יהודית בן־צור. הרצו יעקב כהן על הנושא הבחירות לוועידת וותיקי התנועה ואברהם וולפסון בנושא מוקדי המתיחות בחברה הישראלית. הח' ישראל קרגמן הירצה במועדון הקשישים של מכבי בת"א לציון 100 שנים להולדת בן־גוריון.

אשקלון – ועד גימלאי לבדים קיים מסיבת פורים ב־10 במרץ ש.ז. בשעה 10 בבקר במועצת פועלי אשקלון בהשתתפות נציגי המוסדות במקום. ועד גימלאי ובכל־גד קיים נשף פורים ב־10 במרץ ש.ז. בשעה 6 בערב בבית מלון סמדר. החברים מתבקשים לגלות יוזמה ופעילות לקראת הבחירות לוועידת וותיקי התנועה שתתקיימנה בימים 31־30 במרץ ש.ז. הרצאות ומפגשים מתקיימים בכל סניפי הגימלאים.

הפועלים דחופה לגימלאי מועצות הפועלים – נציגי גימלאי מועצות הפועלים שהוזמנו ב־22 במרץ ש.ז. מתבקשים להופיע בשעה 9.30 בבקר בבית הספר לפעילי ההסתדרות ברחוב נהרדע 5 תל־אביב.

בפלילים

9 שנות מאסר לשודדי בנק בכפר מנדא

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תשע שנות מאסר בפועל גזר אתמול השופט המחוזי החיפני אמנון כרמי על שני נאשמים בשוד מזוין בבנק הערבי־ ישראלי בכפר מנדא, לאחר שהשניים הודו בעבירות שיוחסו להם.

בכתב־האישום טענה התובעת עו"ד גליה סלוצקי, כי השניים, זכי עטיה עיסוואי ואחמד עיסאווי מכפר מנדא, גנבו מכונית סובארו בכפר פרדיס וב־20 בינואר הדרו לסניף הבנק הערבי־ישראלי בכפרם כשהם מצויידים באקדחים ובסכינים כדי לשדוד את כספי הקיצבאות של הביטוח הלאומי שהגיעו אותו יום לבנק. תוך איומים באקדחים ובסכין על מנהל הבנק שדדו השניים חמשת אלפים ש"ח ונמלטו מהמקום.

השופט המחוזי אמנון כרמי הרשיע את הנאשמים על־פי הודאתם וגזר עליהם תשע שנות מאסר בציינו, כי השניים שוחררו ממאסר לפני כעשר שנים לאחר שהורשעו בשוד נשק מחייל צה"ל.

תושב יפו נשדד על־ידי „דוב" ו„קאובוי"

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תושב יפו בן 55 נשדד אתמול באיומי סכין על־ידי שני שודדים מחופשים לדב ולקאובוי.

שני השודדים המחופשים נגשו ליעקב שמש בעת שחזר מבילוי בשדרות ירושלים ובאיומי סכין נטלו ממנו טבעת, שעון, צמיד, שרשרת זהב ו־50 ש"ח.

במהלך החג אירעו שלוש פריצות לבנקים בתל־אביב, אך פרט לכמה קופות התרומה לא נגנב דבר.

בפריצה לבנק לאומי ברחוב בן־יהודה הצליחו הפורצים לפתוח את הכספת, כנראה במפתח מתואם, אך הכספת היתה ריקה והם נאלצו להסתפק במספר קופות התרומה.

שתי פריצות נוספות היו לבנק הפועלים ברחוב פינסקר ולבנק אמריקני־ישראלי ברחוב רוטשילד, אך גם מהם לא נגנב דבר.

נעצר חשוד נוסף בפרשת הסחיטה מעורכת־הדין

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

משטרת עכו עצרה חשוד נוסף בפרשת הסחיטה הגדולה מעורכת־הדין יאנקה רוזנברג בת 74 מעכו. האיש הנרי בן־שמחון, חשוד בסחיטת 200 אלף דולר מעורכת־הדין הקשישה.

בפרשה מעורבים שבעה אנשים סחטו על־פי החשד כ־800 אלף דולר מעורכת־הדין הקשישה.

ששת החשודים האחרים נעצרו לפני כמה שבועות.

לפי החשד סחטו החשודים באיומים המחאות מעורכת־הדין בהן רכשו מוצרים שונים, כמו מכוניות, מכשירי וידאו ותכשיטים. אותם מכרו אחר־כך. בעקבות זאת שקעה עורכת־הדין בחובות ונאלצה למכור את כל רכושה. אולם החשודים לא הרפו מקורבנם, והמשיכו לרכוש מוצרים בהמחאות שקיבלו ממנה ושיותר מאוחר התברר שלא היה להן כיסוי.

עורכת־הדין נעצרה בעקבות תלונות הסוחרים ושוחררה בערבות.

אנו משתתפים באבלם של
אמא פרלשטיין פייגע ומשפחות ליטוק ווילנד
במות אבא
אברהם פרלשטיין
ההלוויה התקיימה בקיבוץ גזית
קיבוץ גזית

ליואב ומשפחתו
כואבים איתך במות
אמך
חבריך וחניכיך
במוסד חינוכי מבואות עירון

אנו משתתפים באבלה של חברתנו חיה שדמי
במות אחיה
חיים קאופמן
תנחומים למשפחה
קיבוץ משמר־העמק

במות חברנו היקר וידיד ביתנו
יואל זון
לאביבה ולכל בני המשפחה
אתכם באבל
חברים בקיבוץ בית־זרע